

ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 40

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
กรกฎาคม 2559
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

มหาวิทยาลัยพระนคร

อาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้าภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา ได้พิจารณาการศึกษา
ค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง "ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารกับการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 40"
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรรณศรี)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรรณศรี)

หัวหน้าภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา

กรกฎาคม 2559

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิตติมา วรรณศรี ที่ปรึกษาและคณะกรรมการทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง จนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองสำเร็จสมบูรณ์ได้ คณะผู้ศึกษาค้นคว้าขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรินทร์ บุญยิ่ง อาจารย์ประจำภาควิชา บริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอื้อมพร หลินเจริญ อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ดร. ประจวบ ขวัญมัน ผู้อำนวยการโรงเรียนน้ำดิบพิทยาคม จังหวัดตาก ที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สมบูรณ์ และมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร ข้าราชการครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 40 ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวกและให้ ความร่วมมือเป็นอย่างยิ่ง ในการเก็บข้อมูลและตอบแบบสอบถาม

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ คณะผู้ศึกษาค้นคว้าขออุทิศแด่ ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน

ยุพาพัฒน์ เหมลา

ชื่อเรื่อง

ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารกับการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 40

ผู้ศึกษาค้นคว้า

ยุพาพัฒน์ เหมลา

ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรณศรี

ประเภทสารนิพนธ์

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. การบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2558

คำสำคัญ

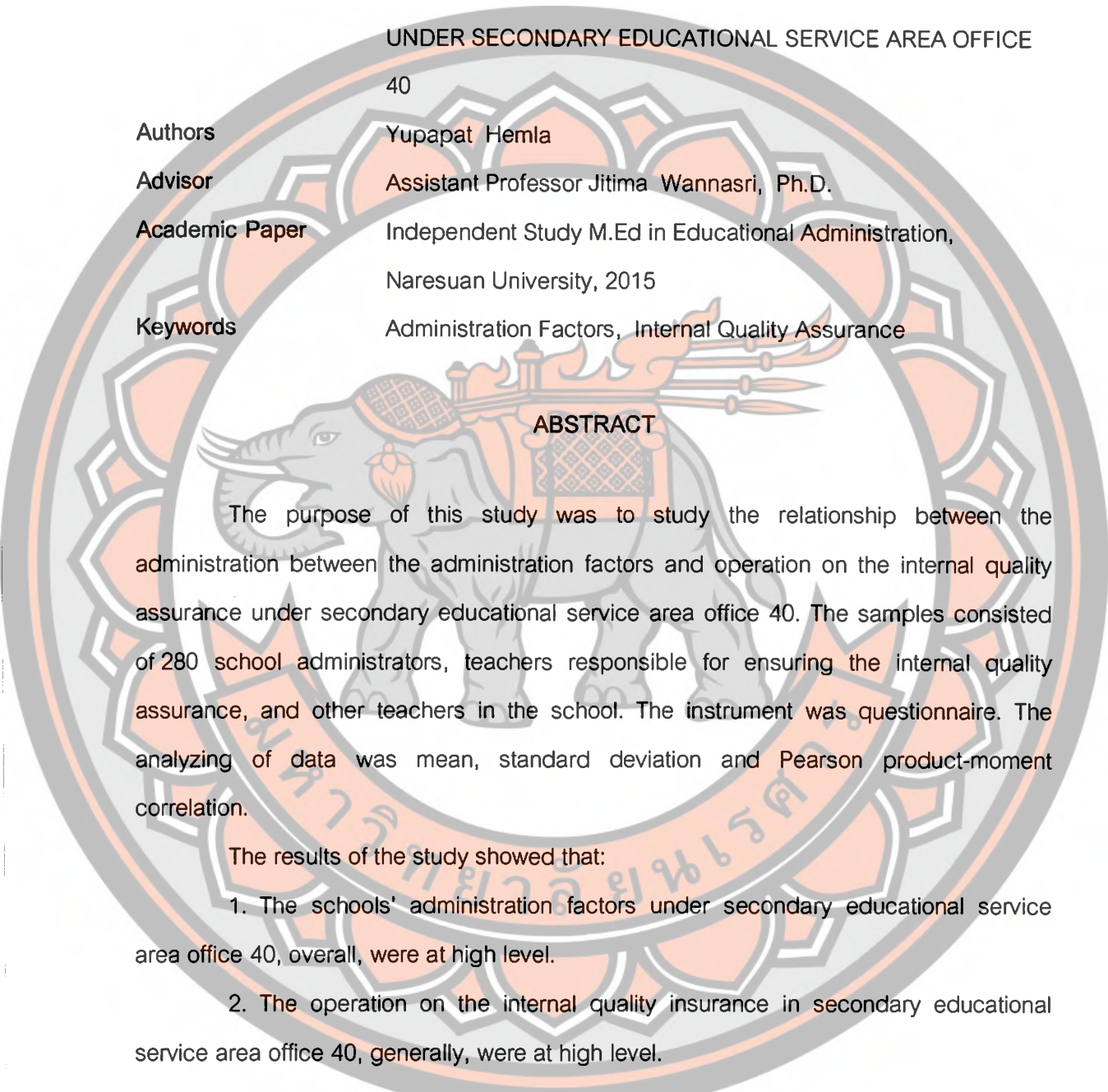
ปัจจัยการบริหาร, การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

บทคัดย่อ

จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 40 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 40 จำนวน 280 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า

1. ปัจจัยด้านการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 40 ในภาพรวม อยู่ในระดับ มาก
2. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ในภาพรวม อยู่ในระดับ มาก
3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Title	RELATIONSHIP BETWEEN THE ADMINISTRATION FACTORS AND OPERATION ON THE INTERNAL QUALITY ASSURANCE UNDER SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 40
Authors	Yupapat Hemla
Advisor	Assistant Professor Jitima Wannasri, Ph.D.
Academic Paper	Independent Study M.Ed in Educational Administration, Naresuan University, 2015
Keywords	Administration Factors, Internal Quality Assurance

ABSTRACT

The purpose of this study was to study the relationship between the administration between the administration factors and operation on the internal quality assurance under secondary educational service area office 40. The samples consisted of 280 school administrators, teachers responsible for ensuring the internal quality assurance, and other teachers in the school. The instrument was questionnaire. The analyzing of data was mean, standard deviation and Pearson product-moment correlation.

The results of the study showed that:

1. The schools' administration factors under secondary educational service area office 40, overall, were at high level.
2. The operation on the internal quality insurance in secondary educational service area office 40, generally, were at high level.
3. The relationship between the administration factors and operation on the internal quality assurance under secondary educational service area office 40 were positive moderate with at statistical significance .01 level.

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
	ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา.....	9
	ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	11
	แนวคิดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	12
	ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา.....	14
	กระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา.....	15
	การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา.....	17
	ปัจจัยการบริหารที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา.....	37
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	57
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	64
	ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง.....	64
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	65
	ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	67
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
	สถิติที่ใช้ในการศึกษา.....	70

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	71
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	72
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40.....	73
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40.....	81
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย การบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40.....	94
5 บทสรุป.....	98
สรุปผลการวิจัย.....	99
อภิปรายผลการวิจัย.....	104
ข้อเสนอแนะ.....	107
บรรณานุกรม.....	109
ภาคผนวก.....	115
ประวัติผู้วิจัย.....	137

สารบัญตาราง

ตาราง

หน้า

1	แสดงการสังเคราะห์ปัจจัยด้านการบริหารที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	62
2	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอต่างๆ ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40.....	65
3	แสดงผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	72
4	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ในภาพรวม.....	73
5	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านภาวะผู้นำ.....	74
6	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร	75
7	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีม.....	76
8	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการจูงใจ	78
9	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร	79
10	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม	80
11	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ในภาพรวม.....	81
12	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	82

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

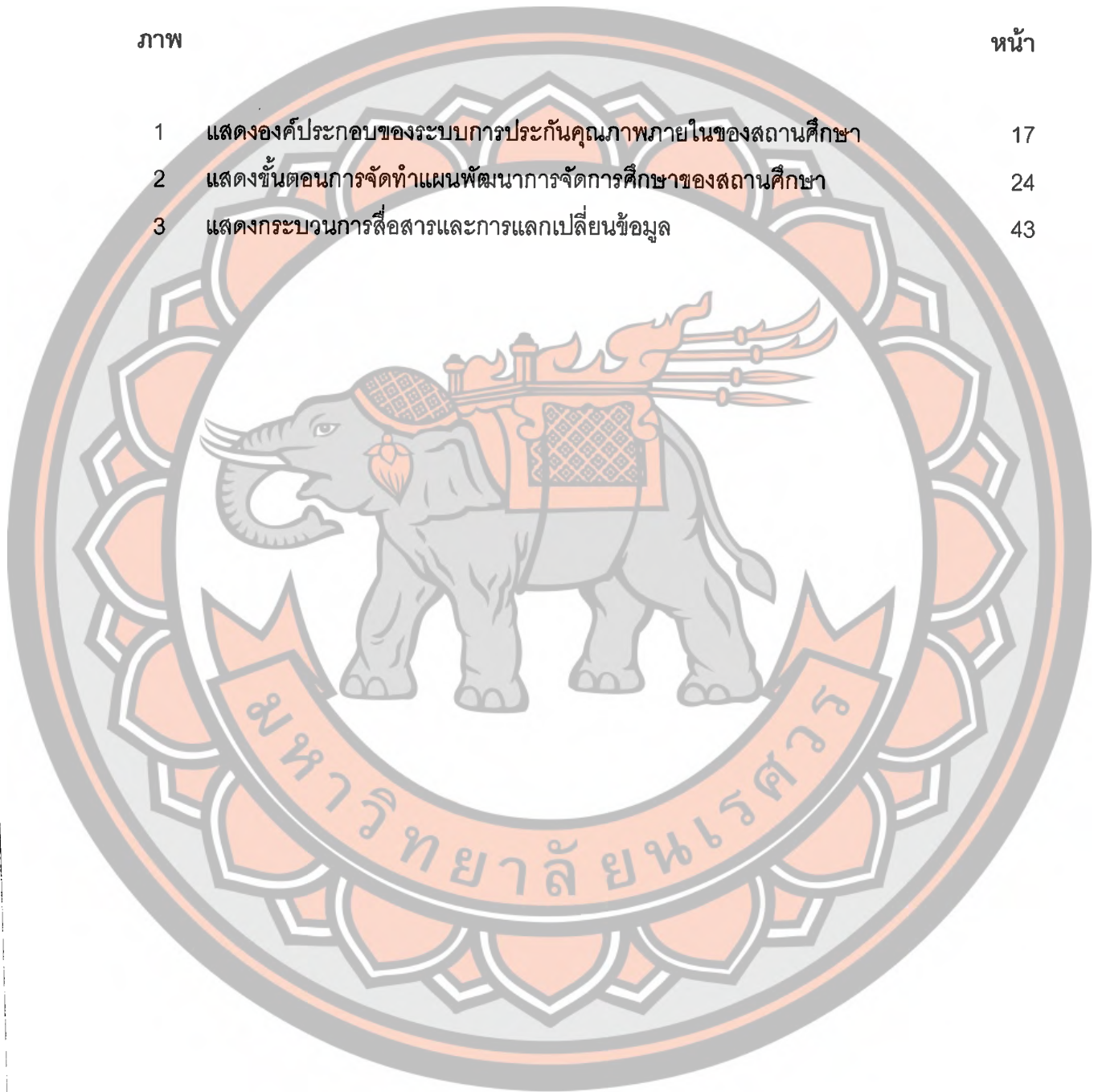
13	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการ จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	84
14	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ.....	86
15	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	87
16	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการ จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา.....	88
17	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการ จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	90
18	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการ จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพ.....	91
19	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง.....	93
20	แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยด้านการบริหารกับการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40.....	95

สารบัญภาพ

ภาพ

หน้า

1	แสดงองค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	17
2	แสดงขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	24
3	แสดงกระบวนการสื่อสารและการแลกเปลี่ยนข้อมูล	43

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้คุณภาพตามมาตรฐาน ดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม และเกิดประสิทธิภาพสูงสุดได้ อาจกล่าวได้ว่า การดำเนินงานของสถานศึกษา คือ การนำผลการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของตนเอง ตามแนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษา และปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพเป็นแนวทางที่สามารถนำไปใช้ในการกำหนดและพัฒนางานการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพ เพื่อเป็นหลักประกันให้สังคม ชุมชน และผู้ปกครองว่าโรงเรียนเป็นที่ยอมรับของสังคม

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญประการหนึ่งที่สามารถขับเคลื่อน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพ ตามมาตรฐาน การจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามที่คาดหวัง กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา จึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาในปัจจุบันและต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ และดำเนินการอย่างยั่งยืน ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในสถานศึกษาต้องมีการทำงานที่มุ่งประโยชน์ที่จะ เกิดแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักงานทดสอบการศึกษา, 2555, น. 2)

แม้ว่าการพัฒนาให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจะผ่านไปแล้วช่วง ระยะเวลาหนึ่งคือ รอบทศวรรษที่ผ่านมา (พ.ศ.2542 – 2551) กระแสสังคมก็ยังคงมีการวิพากษ์วิจารณ์ว่า ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษายังไม่เข้มแข็ง สถานศึกษาไม่ได้สร้างระบบ คุณภาพให้เกิดอย่างจริงจัง มุ่งเน้นการปรับปรุงเพื่อให้ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก เท่านั้น ด้วยเหตุนี้ กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และ วิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 ลงวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ.2553 ที่กำหนดให้ สถานศึกษาต้องพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาด้วยการมีส่วนร่วม กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เข้าสู่การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่าง แท้จริง (คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554ก, น. 1) โดยเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐานเพราะ การศึกษาขั้นพื้นฐานที่รัฐมุ่งเน้นให้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน และประเทศชาติ ถือว่านักเรียน

ในวัยนี้เป็นกำลังสำคัญของประเทศ โรงเรียนจะต้องจัดการศึกษาที่ทำให้นักเรียนจบการศึกษาไปพร้อมกับความรู้ความสามารถ เจตคติ ค่านิยม คุณธรรม และคุณลักษณะต่าง ๆ ได้ครบถ้วนตามหลักสูตรแม้จะไม่เท่ากันแต่ก็แตกต่างกันไม่มากนัก ดังนั้น นักเรียนจึงเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่สถานศึกษาต้องคำนึงถึงตลอดเวลา นอกจากนี้ ในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามที่คาดหวัง กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาในปัจจุบันและต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

รัตน มณฑลเพชร (2550) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่เอื้อต่อกระบวนการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน ที่ได้รับการรับรองจากการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และเขต 2 พบว่า มี 5 ปัจจัย ได้แก่ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการกำหนดเป้าหมาย ด้านภาวะผู้นำ ด้านการควบคุมงาน และด้านการตัดสินใจ

สมชุด เกตขจร (2552) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากโดยรวมค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ และปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร ส่วนผลการศึกษาของอริยา คงเพียรพาค (2554) เรื่องปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า ปัจจัยทางการบริหารที่เป็นทรัพยากรการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขนาดเล็กที่มีเพียง 6 ปัจจัยคือ ปัจจัยการมุ่งใจเป็นการใช้เทคโนโลยี การทำงานเป็นทีม ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน การติดต่อสื่อสารและโครงสร้างของโรงเรียนโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.822 มีค่าอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 67.50 อย่างมีนัยสำคัญระดับ 0.05 และเยาวลักษณ์ กัทลี (2557) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก อันดับแรกได้แก่ การบริหารจัดการด้านบุคคล รองลงมา ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การทำงานเป็นทีม การติดต่อสื่อสาร โครงสร้างและวัฒนธรรมองค์กร และทรัพยากรและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 พบว่า สถานศึกษาเข้ารับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองและประเมินมาตรฐานการศึกษา (องค์การมหาชน) รอบสาม (2554-2558) ในภาพรวม มีสถานศึกษาเข้ารับการประเมิน จำนวน 39 โรงเรียน มีโรงเรียนที่ผ่านการรับรองจำนวน 17 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 43.59 โรงเรียนที่ไม่ผ่านการรับรอง จำนวน 22 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 56.41 จะเห็นได้ว่าร้อยละของสถานศึกษาที่ได้รับการรับรองมาตรฐานมีจำนวนน้อย (สำนักงานรับรองและประเมินมาตรฐานการศึกษา (องค์การมหาชน))

จากสภาพผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ยังไม่สามารถดำเนินการประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 ลงวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ.2553 ซึ่งต้องได้รับการพัฒนาการประกันคุณภาพและมาตรฐาน และจำเป็นจะต้องใช้เทคนิควิธีการ รวมทั้งปัจจัยด้านการบริหารเป็นเครื่องมือสำคัญที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จากผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 และการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจจะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 เพื่อให้ผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40
2. เพื่อศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการศึกษาค้นคว้าจะทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารที่สัมพันธ์และมีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 เพื่อจะเป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงการดำเนินงานด้านการบริหารที่เป็นปัจจัยสำคัญเพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 จำนวน 39 โรงเรียน รวมจำนวนประชากร 1,666 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ มีจำนวน 313 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสุ่มของเครจซีและมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, น.121) ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 17 คน ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 39 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และครูผู้สอน จำนวน 257 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามสัดส่วนแต่ละอำเภอ

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ปัจจัยด้านการบริหาร ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ

- 2.1.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร
- 2.1.2 การติดต่อสื่อสาร
- 2.1.3 การทำงานเป็นทีม
- 2.1.4 การสร้างแรงจูงใจ
- 2.1.5 โครงสร้างองค์กร
- 2.1.6 การมีส่วนร่วม

2.2 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 8 ด้าน คือ

- 2.2.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 2.2.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

2.2.3 การจัดทำระบบบริหารและสารสนเทศ

2.2.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3.2.5 การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

3.2.6 การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา

3.2.7 การจัดทำรายงานประจำปี

3.2.8 การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัจจัยด้านการบริหาร หมายถึง คุณลักษณะ พฤติกรรมหรือการดำเนินการที่เป็นองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารเพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้การบริหารจัดการภายในสถานศึกษาและการประกันคุณภาพภายในบรรลุวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย 6 ปัจจัย ได้แก่

1.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร หมายถึง การแสดงออกถึงการมีความรู้ความสามารถในการบริหาร การจูงใจผู้อื่น การนิเทศ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน มีวิสัยทัศน์กว้างไกลสร้างสรรค์ผลงานอยู่เสมอ ใช้หลักเหตุผลในการบริหารงาน สามารถประสานงานกับบุคคล หรือหน่วยงานต่างๆ มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

1.2 การติดต่อสื่อสาร หมายถึง การพูด การสื่อความหมายเพื่อติดต่อสื่อสารกับบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีการจัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจและจัดทำรายงานเพื่อเผยแพร่ผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

1.3 การทำงานเป็นทีม หมายถึง การทำงานโดยมีเป้าหมายของการทำงานเดียวกัน เพื่อบรรลุจุดประสงค์เดียวกัน โดยสมาชิกในกลุ่มต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันเพื่อให้งานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด มีการสร้างความเชื่อถือในทีมงาน ส่งเสริมให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีการพัฒนาศักยภาพและความสามารถของทีมงาน เสริมสร้างความกระตือรือร้นและความตั้งใจในการทำงาน สร้างบรรยากาศความไว้วางใจซึ่งกันและกัน มอบหมายและมอบอำนาจในการทำงาน

1.4 การสร้างแรงจูงใจ หมายถึง การที่ผู้บริหารสร้างจุดมุ่งหมาย ในการทำงาน เปิดโอกาสแสดงความคิดเห็นและรับฟังข้อเสนอแนะ ให้ความสนใจต่อบุคลากรเป็นรายบุคคล ให้เกียรติ ยกย่อง และชมเชยโดยเสมอหน้า มอบหมายงานตามความรู้ ความสามารถของบุคลากร พร้อมทั้งสร้างบรรยากาศในการทำงาน จัดเตรียมอุปกรณ์ที่เอื้อต่อการทำงานเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

1.5 โครงสร้างองค์กร หมายถึง กระบวนการของการกำหนดความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการระหว่างบุคคล โดยการจัดสายงาน การ แบ่งงาน การกำหนดบุคคลตามความเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ มีความยืดหยุ่น มีสายการบังคับบัญชาที่สั้น สนับสนุนให้มีการประสานงานอย่างทั่วถึง จัดกระบวนการดำเนินงานในเชิงบูรณาการ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายขององค์กรในที่สุด

1.6 การมีส่วนร่วม หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องด้วยวิธีที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้บุคลากรได้ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมในการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ให้ความอิสระในการตัดสินใจอย่างเต็มที่ ใช้เทคนิคการตัดสินใจ ด้วยกระบวนการกลุ่ม สร้างความไว้วางใจในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ให้เกียรติ ยกย่อง ชมเชยใน ความสำเร็จของบุคลากร

2. การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 มี 8 ประการ ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การจัดทำระบบบริหารและสารสนเทศ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา การจัดทำรายงานประจำปี การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ อัตลักษณ์ เอกลักษณ์และมาตรฐานส่งเสริมของสถานศึกษา มีการกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จ ตัวบ่งชี้ ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและประกาศค่าเป้าหมาย ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ

2.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กำหนดกลยุทธ์ ตัวชี้วัด ความสำเร็จและ จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน

การศึกษาของสถานศึกษา จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.3 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ หมายถึง การจัดโครงสร้างหรือระบบบริหารงานของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในของสถานศึกษา กำหนดผู้รับผิดชอบและจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ครอบคลุมเป็นปัจจุบัน สะดวกต่อการเข้าถึงและการให้บริการ และสามารถนำข้อมูลสารสนเทศไปในการบริหารและการพัฒนาการเรียนการสอน

2.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การนำแผนปฏิบัติการประจำปี สู่การปฏิบัติ ตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรมโครงการที่กำหนดไว้ ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติตามหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ มีการรายงานผลการดำเนินงานเมื่อเสร็จสิ้นโครงการอย่างต่อเนื่อง

2.5 การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา หมายถึง การวางแผนติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ดำเนินการตามแผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา รายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

2.6 การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การ ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดโดยสถานศึกษาและชุมชน/หรือหน่วยงานต้นสังกัด โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม และมีการรายงานผลการประเมิน ให้หน่วยงานต้นสังกัด ผู้เกี่ยวข้อง และสาธารณชนทราบ

2.7 การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน หมายถึง การทำรายงานคุณภาพประจำปีที่จะบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบคุณภาพและผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานสถานศึกษา โดยจัดทำรายงานประจำปีนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสถานศึกษาต้องเปิดเผยรายงานนั้นต่อสาธารณชน

2.8 การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง หมายถึง ความยั่งยืนของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มีการปรับเปลี่ยนในทางที่ดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอมีการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายใน และข้อมูลและสารสนเทศมาพื้นฐานในการวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3. **ผู้บริหาร** หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40

4. **ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา** หมายถึง ครูที่มีหน้าที่ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40

5. **ครู** หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ในการสอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40

6. **สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40** หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของจังหวัดเพชรบูรณ์ มีหน้าที่ดูแล และบริหารระบบการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดเฉพาะในเขตพื้นที่การศึกษา

สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า

ปัจจัยด้านการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันในทางบวก

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 1.2 ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 1.3 แนวคิดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 1.4 ระบบการประกันคุณภาพภายใน
 - 1.5 กระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
 - 1.6 การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
2. ปัจจัยการบริหารที่สัมพันธ์กับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 2.1 ภาวะผู้นำ
 - 2.2 การติดต่อสื่อสาร
 - 2.3 การทำงานเป็นทีม
 - 2.4 การสร้างแรงจูงใจ
 - 2.5 โครงสร้างองค์กร
 - 2.6 การมีส่วนร่วม
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1. ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพราะเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้คุณภาพตามมาตรฐานผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมต้องการและสืบเนื่องจากการที่กระทรวงศึกษาธิการได้กระจายบทบาทการจัดการศึกษาให้สถานศึกษาเป็นหน่วยรับผิดชอบจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นที่เชื่อมั่นและพึงพอใจของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ดังนั้นหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

จะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตั้งแต่การวางแผนการดำเนินงานและตรวจสอบผลการดำเนินงานตามภาระผิดชอบอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจะทำให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมีการทำงานที่มีเป้าหมายและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนโดยในการดำเนินการตามแผนเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายนั้นก็จะต้องมีการประเมินคุณภาพภายในหรือการประเมินตนเอง เพื่อตรวจสอบและพัฒนาปรับปรุงให้เป็นไปตามเป้าหมายอยู่ตลอดเวลา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545)

นักวิชาการทางการศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาได้ให้ความหมาย การประกันคุณภาพการศึกษาไว้หลากหลายแนวคิดดังนี้

วริยะ บุญยะนิवासน์ (2540, น. 1) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา คือ ระบบที่สร้างความมั่นใจ พึงพอใจประทับใจต่อสังคม ผู้ปกครอง ลูกค้ำว่าโรงเรียนสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ผู้จบการศึกษามีคุณภาพตามที่กำหนดไว้

สงบ ลักษณะ (2541, น. 2) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการวางแผนและกระบวนการจัดการเรียนการสอนของผู้ที่รับผิดชอบจัดการศึกษาที่จะรับประกันให้สังคมเชื่อมั่นว่าจะพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้ครบถ้วนตามมาตรฐานคุณภาพที่ระบุไว้ในหลักสูตรและตรงกับความมุ่งหวังของสังคม

วารินทร์ สิ้นสูงสุด (2543, น. 156) กล่าวว่า การประกันคุณภาพทางการศึกษา (Quality Assurance) หมายถึง การให้ความมั่นใจแก่ผู้รับบริการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่าโรงเรียนมีแนวทางจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจนและสอดคล้องกับหลักการ นโยบายจุดเน้นของแผนการศึกษาของรัฐและโรงเรียนได้ปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวการอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อคุณภาพทางการศึกษาที่ดีของผู้เรียนแต่ละคนและทุกคน

รุ่ง แก้วแดง (2544, น. 9) การประกันคุณภาพการศึกษา คือ การประกันการเรียนรู้ของผู้เรียน การประกันคุณภาพทางการศึกษาเกิดจากความร่วมมือของทุกฝ่ายเพื่อการเรียนรู้อย่างมีความสุข สะท้อนความเป็นท้องถิ่นจะต้องมีการประกันว่าเด็กๆ มีมาตรฐานการเรียนรู้ที่ดีเทียบได้ระดับสากล และสอดคล้องกับโลกความเป็นจริงในตลาดแรงงานด้วยเช่นกัน

สมคิด พรหมจ้อย และสุพัตร์ พิบูลย์ (2544, น. 4) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาว่า การประกันคุณภาพมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วย การประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก

เกษม วัฒนชัย (2541, น.15) ได้ให้ความหมายของ การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กิจกรรมหรือการปฏิบัติหากได้ดำเนินการตามระบบและแผนที่ได้กำหนดไว้ จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่าจะได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตามลักษณะที่พึงประสงค์

กรมสามัญศึกษากระทรวงศึกษาธิการ (2542, น. 8) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า เป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม

อรุณ จันทวานิจ (2542, น. 23) ได้กล่าวไว้ว่าการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่มีการทำเป็นระบบหรือมีการวางแผนไว้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นอย่างเหมาะสมว่าผลิตภัณฑ์กระบวนการหรือการบริการเป็นไปตามความต้องการที่ระบุไว้

จากความหมายที่กล่าวมาทำให้พอสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม

2. ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นการสร้างความมั่นใจและหลักประกันให้แก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพมีหน่วยงานทางการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ความหมายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 4 ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ การประกันคุณภาพภายใน หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่ดูแลกำกับสถานศึกษานั้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554ก, น. 7) ได้ให้ความหมาย การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครองและผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวม ว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2547, น. 3) ได้ให้ความหมายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

เพ็ญศรี อ่อนกล้า (2553, น. 13) ได้ให้ความหมายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่จำเป็นที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการเพื่อสร้างความเชื่อมั่น และเป็นหลักประกันให้ผู้ปกครอง สังคม และชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นๆ ว่ามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

สุชาติ เสนาสี (2553, น. 27) ได้ให้ความหมายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการศึกษาที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องทั้งการวางแผน กำหนดเป้าหมาย และวิธีการ ลงมือทำตามแผน ประเมินผล และปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

จากความหมายดังกล่าว อาจสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่ดูแลกำกับสถานศึกษานั้น มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยใช้วงจรการบริหาร พดีซีเอ (PDCA) มาช่วยในการบริหารทั้งการวางแผน กำหนดเป้าหมาย และวิธีการ ลงมือทำตามแผน ประเมินผล และปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

3. แนวคิดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษาที่ได้รับการพัฒนามีแนวคิดเพื่อส่งเสริมและเสนอแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 การควบคุมคุณภาพทางการศึกษา เป็นกระบวนการหรือแนวทางที่จะนำการศึกษาเข้าสู่คุณภาพที่มุ่งเน้นการกำหนดมาตรฐานด้านผลผลิต กระบวนการและปัจจัย รวมทั้งทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการที่มุ่งการนำโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐาน ประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานด้านผลผลิต ปัจจัยและกระบวนการสำหรับการพัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน หมายถึง การพัฒนาปัจจัยทางการศึกษาต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาครู ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศ และผู้บริหารทางการศึกษาให้การสนับสนุนปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3.2 การตรวจสอบและแทรกแซงคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการหรือแนวทางปฏิบัติในการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาที่มุ่งเน้นการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้

และติดตามประเมินความก้าวหน้าในการดำเนินงานของโรงเรียนต่อประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นลักษณะการติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของโรงเรียน การนิเทศติดตามตรวจสอบเพื่อสนับสนุนช่วยเหลือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.3 การประเมินคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการหรือแนวปฏิบัติในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามมาตรฐานที่กำหนดโดยหน่วยงานที่กำกับดูแลในเขตพื้นที่และหน่วยงานต้นสังกัดในส่วนกลาง

นอกจากแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาแล้ว แนวคิดที่ผสมผสานในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอีกแนวทางหนึ่ง คือ วงจรการบริหารแบบ PDCA Edward Demming ได้สร้างวงจรการทำงานประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นการวางแผน (Plan) ในการวางแผนนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนมีส่วนร่วมหรือเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ทำงานเป็นทีม ดังนั้น คณะครูและบุคลากรในสถานศึกษาต้องร่วมกับผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและร่วมกำหนดภารกิจของสถานศึกษา กำหนดโครงการ กิจกรรมในแต่ละปีการศึกษา และเมื่อกำหนดโครงการแล้วคณะครูและบุคลากรที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบโครงการ กิจกรรมใดก็ตาม ก็ต้องทำการเขียนโครงการโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการปฏิบัติและศักยภาพของสถานศึกษาด้วย

ขั้นปฏิบัติตามแผน (Do) เมื่อคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาได้วางแผนโครงการ กิจกรรม จึงดำเนินการตามแผนที่วางไว้ โดยพยายามประสานความร่วมมือในระหว่างเพื่อนร่วมงาน ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมสนับสนุน ให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ นอกจากนี้คณะครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาพยายามจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียนด้วย

ขั้นตรวจสอบและประเมินผล (Check) เมื่อวางแผนโครงการต่างๆ แล้ว บุคลากรผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการเรียนการสอนและดำเนินโครงการจำเป็นต้องทำการตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง โดยต้องทำการกำหนดกรอบประเมินตนเอง สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตนเอง ทำการประเมินตนเองตามกรอบที่กำหนดไว้ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผล

ขั้นปรับปรุงและพัฒนา (Action) หลังจากโครงการ กิจกรรมที่ได้ทำการประเมินตนเอง และทราบผลการประเมินตนเองแล้ว คณะครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในแต่ละแผน/กิจกรรม ต้องนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติของตนเองและนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป

จากความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่กล่าวมา การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการจัดการที่มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง มีการดำเนินงานในลักษณะผสมผสานระหว่างกระบวนการบริหารกับการจัดการเรียนการสอนอยู่ตลอดเวลาสะท้อนให้เห็นว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีแนวคิดที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานการป้องกัน เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ ได้ผลผลิตซึ่งได้แก่ผู้เรียนที่มีคุณภาพ

4. ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (Internal Quality Assurance) เป็นระบบที่สถานศึกษาสร้างความมั่นใจ (Assure) แก่ผู้รับบริการ ทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อหรือทำงานว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ ทักษะและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมคาดหวัง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขรวมทั้งสร้างประโยชน์ให้แก่ครอบครัวและชุมชนตามความเหมาะสม ด้วยการบริหารจัดการที่มีคุณภาพทั้งองค์กรโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม บุคลากรในสถานศึกษาโดยเฉพาะครูและผู้บริหารตระหนักถึงเป้าหมาย คือ ผลประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นอันดับแรก ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จึงเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้และถูกกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และประกาศกฎกระทรวง

การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554 ก. น. 10) มีหลักการ 3 ประการ คือ

1. การกระจายอำนาจ (Decentralization) สถานศึกษามีอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหาร และตัดสินใจดำเนินงาน ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และทรัพยากร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและผู้สอนทำบทบาทหน้าที่ในการสอน จัดกิจกรรมและพัฒนาสื่อเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างเต็มที่ สามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ความต้องการของชุมชนและสังคมได้มากที่สุด

2. การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน เข้ามา มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งในฐานะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา หรือ คณะทำงานในส่วนอื่นๆ ของสถานศึกษาโดยมีการร่วมกันคิด ตัดสินใจ สนับสนุน ส่งเสริม และ ติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน ตลอดจนร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จของสถานศึกษา

3. การแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) มาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาเป็นเป้าหมาย (Goals) ที่ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนต้องได้รับรู้เพื่อการพัฒนา ร่วมกันและเพื่อการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษาว่าสามารถนำพาผู้เรียนไปสู่ มาตรฐานที่ได้กำหนดร่วมกันไว้หรือไม่จากเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาดังกล่าว สถานศึกษา ต้องสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา (School Improvement Plan) เลือกกลวิธีการพัฒนาที่เหมาะสมและสามารถทำให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม มีการ ประชาสัมพันธ์เป้าหมายและจุดเน้นที่ต้องการพัฒนาให้ทุกฝ่ายได้รับรู้เพื่อเป็นสัญญาประชาคม และเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีทิศทางการทำงานที่ชัดเจนสู่เป้าหมายเดียวกัน

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็น ระบบที่สร้างความมั่นใจแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมี คุณภาพตามมาตรฐาน ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ มีทักษะและคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมคาดหวัง ภายใต้หลักการดำเนินการที่พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติและประกาศกฎกระทรวงกำหนด 3 ประการ คือ การกระจายอำนาจ การเปิด โอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงานและการแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

5. กระบวนการดำเนินการการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษามีกระบวนการดำเนินการที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกัน 3 ชั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554ก, น. 11-12)

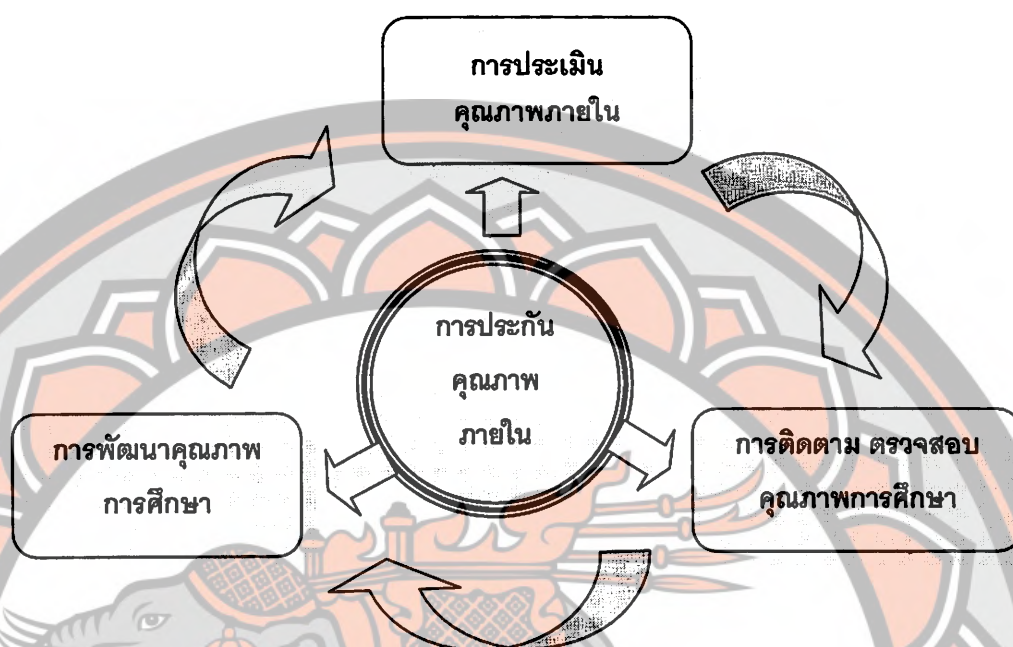
5.1. การประเมินคุณภาพภายใน เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การ ติดตามและการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา กระทำโดยบุคลากร ของสถานศึกษาหรือโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับ ดูแลสถานศึกษา

ทั้งนี้เพื่อนำผลจากการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนา กิจกรรม/โครงการ พัฒนา ที่จัดทำขึ้นจึงตั้งอยู่บนฐานความเป็นจริงมีความเป็นไปได้และสำเร็จผลในเวลาอัน เหมาะสม

5.2. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและจัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาพร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเมื่อจะตรวจสอบความก้าวหน้า สถานศึกษาจะต้องมีข้อมูลสารสนเทศที่แสดงแนวโน้มผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการวางระบบการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนและการปฏิบัติงานเป็นประจำทุกปีมีวิธีการเก็บข้อมูลที่ไม่ยุ่งยากและเกิดจากการปฏิบัติจริงข้อมูลสารสนเทศที่จะแสดงแนวโน้มผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาได้ไม่ควรจะน้อยกว่า 3 ปีการศึกษา ดังนั้น ครูทุกคนต้องสามารถแสดงข้อมูลผลการเรียนของผู้เรียนได้เป็นรายบุคคล รายห้องเรียน รายชั้น รายกลุ่มสาระ จนเป็นข้อมูลรวมระดับสถานศึกษาได้หรือโครงการอื่นๆ ที่สถานศึกษาดำเนินการก็จะต้องสามารถตอบได้ว่า เหตุใดจึงเพิ่มกิจกรรมใหม่ขึ้นหรือปรับลดกิจกรรมบางอย่างลงข้อมูลสารสนเทศเหล่านี้จะถูกนำไปสรุปรายงานให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบเพื่อร่วมกันหาแนวทางพัฒนาต่อไป

5.3. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาเข้าสู่คุณภาพที่สอดคล้อง กับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาการจากระบบและโครงสร้าง การวางแผนและการดำเนินงานตามแผนรวมทั้ง “สร้างจิตสำนึก” ให้เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็น “ความรับผิดชอบร่วมกัน” ของทุกคน

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นคำที่มีความหมายกว้างมากแต่ในระดับสถานศึกษานั้น แท้จริงแล้วคือหน้าที่หลักของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนโดยมีคุณภาพที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนเป็นเป้าหมายซึ่งในปัจจุบันกำหนดในรูปของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ฉะนั้น ในการคิดกิจกรรม/โครงการหรือพัฒนานวัตกรรมใดต้องสะท้อนผลที่เกิดกับผู้เรียนได้ อย่างไรก็ตามการดำเนินงานจะบรรลุผลสำเร็จได้ต้องเกิดจากผู้ปฏิบัติงานทุกคนทำงานอย่างเป็นระบบทำงานร่วมกันได้ดีรับฟังและยอมรับความคิดเห็นของกันและกัน เลือกแนวทางที่ดีที่สุดที่ยอมรับผลที่เกิดขึ้นร่วมกันและพร้อมที่จะแก้ไขให้ดีขึ้น

ภาพที่ 1 องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในจะสำเร็จได้จำเป็นต้องมีกระบวนการดำเนินการที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกัน ทั้งการประเมินคุณภาพภายในเพื่อติดตามและตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานและนำไปใช้ในการวางแผนกับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเพื่อติดตามความก้าวหน้าของการปฏิบัติตามแผนและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นการพัฒนาเข้าสู่คุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ

6. การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ตามกฎหมายว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพทั้งภายในให้สถานศึกษาดำเนินการโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ดังต่อไปนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
4. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

“มาตรฐานการศึกษา” เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่งและเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง สำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา

กฎกระทรวงได้กำหนดไว้ว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานั้นต้องกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ เอกลักษณะของสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดและต้องครอบคลุมสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่นด้วย สถานศึกษาจึงต้องวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรวมทั้งระดับปฐมวัย มาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษา นโยบายของหน่วยงานส่วนกลาง คุณลักษณะพิเศษของผู้เรียนที่สถานศึกษา ท้องถิ่นและชุมชนคาดหวัง นำมาสังเคราะห์หลอมรวมกำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

กระบวนการศึกษาของสถานศึกษาเป็นขั้นตอนหรือวิธีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ตัวแทนผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา สามารถดำเนินงานตามขั้นตอนต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554ข, น. 29-32)

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมความพร้อมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1. แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ

2. สร้างจิตสำนึกการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดำเนินการโดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการหรือชี้แจงเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ และความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มาตรฐานการศึกษาของชาติในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่กระทรวงการศึกษาดำเนินการประกาศใช้ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษา

ขั้นพื้นฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก แนวทางการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และประโยชน์ของการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษาต่างๆ

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษาต่าง ๆ เป็นขั้นตอนสำคัญที่คณะกรรมการจะต้องวิเคราะห์เนื้อหาสาระสำคัญที่จะนำมากำหนดโครงสร้างของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาสาระของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาสาระของมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ต่าง ๆ ประกอบด้วย มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา รวมทั้งด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย เป้าหมาย สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสถานศึกษา เป็นต้น สรุปเป็นภาพเป้าหมายที่สถานศึกษาต้องการ

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและค่าเป้าหมาย

หลังจากที่สถานศึกษาได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ของมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ต่างๆแล้วสถานศึกษาดำเนินการสังเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ข้างต้น เพื่อหลอมรวมกำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาประกอบด้วยมาตรฐานด้านผู้เรียน ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา ด้านคุณภาพการสร้างสังคมการเรียนรู้ ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และด้านมาตรการส่งเสริมด้านอื่น ๆ ที่สถานศึกษาอาจกำหนดขึ้นเพิ่มเติมนอกเหนือมาตรฐานดังกล่าวข้างต้นก็ได้

นอกจากนี้ ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานั้น สถานศึกษาจะต้องพิจารณาสาระสำคัญที่จะกำหนดในมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่สะท้อนอัตลักษณ์และมาตรการส่งเสริมของสถานศึกษาอย่างชัดเจนซึ่งจะต้องมีความสอดคล้องกับจุดเน้น วิสัยทัศน์ ปรัชญา และแนวทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยผ่านกระบวนการเห็นชอบร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และสาระสำคัญที่กำหนดขึ้นมานี้จะต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษานั้นๆ และต้องกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่สถานศึกษากำหนดขึ้นโดยค่าเป้าหมายความสำเร็จดังกล่าวอาจกำหนดในลักษณะเป็นเป้าหมายเชิงปริมาณ เป้าหมายเชิงคุณภาพ หรือเป้าหมายเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผสมผสานกันในแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ซึ่งค่าเป้าหมายที่กำหนดขึ้นจะต้องสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาด้วยการพิจารณาจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของสถานศึกษา และมีความเป็นไปได้ที่จะให้บรรลุผล

ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบและทบทวนมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การตรวจสอบและทบทวนมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นการพิจารณา ทบทวนเนื้อหาสาระที่กำหนดในมาตรฐานและตัวบ่งชี้รวมถึงค่าเป้าหมายความสำเร็จที่ สถานศึกษาได้กำหนดขึ้นว่าเหมาะสม ครอบคลุม สอดคล้องและเป็นไปได้ โดยให้ผู้เกี่ยวข้องทุก ฝ่ายร่วมพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ขั้นตอนที่ 5 ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เป็นเครื่องบอกทิศทางการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน และสถานศึกษาโดยรวม ดังนั้น การนำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เผยแพร่และ แจกจ่ายให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกทราบด้วยรูปแบบ และวิธีการที่เหมาะสม เช่น การ แจกจ่าย ในที่ประชุม จดหมายข่าว ประกาศเสียงตามสาย บ้ายประชาสัมพันธ์ เป็นต้น จึงมีความ จำเป็นไม่น้อยกว่าขั้นตอนข้างต้น

สรุป การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การวิเคราะห์ มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน ซึ่งต้องกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ว่าด้วยการ ประกันคุณภาพของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ อัตลักษณ์ เอกลักษณ์และ มาตรฐานส่งเสริมของสถานศึกษา มีการกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จ ตัวบ่งชี้ที่สอดคล้องกับ บริบทของสถานศึกษาและประกาศค่าเป้าหมาย ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ

2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

แผน (Plan) เป็นเอกสารที่แสดงโครงการ กิจกรรม วิธีการที่ได้ผ่านการคิดมาแล้ว ล่วงหน้า โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันคิดและพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ สำหรับเป็นเครื่อง ชี้นำ การดำเนินการใดๆที่สอดคล้องกับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กร การวางแผนมักมีการ กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายและกรอบเวลาของการดำเนินการตามแผนอย่างชัดเจน

ในสถานศึกษามีการจัดทำแผน 2 ประเภท คือ

1. แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นแผนที่มีรอบระยะเวลา การพัฒนาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อาจเป็นแผน 3 ปี แผน 4 ปี หรือ แผน 5 ปี แล้วแต่ความเหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษา แผนประเภทนี้จะสะท้อนกระบวนการ

วางแผนเชิงกลยุทธ์ที่จะใช้ในการพัฒนาหรือปรับปรุงเพื่อนำไปสู่เป้าหมาย ได้คุณภาพตามมาตรฐานที่วางไว้(Strategic Plan / Improvement Plan)

2. แผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan / Operation plan) ซึ่งแตกออกมาจากแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อการดำเนินงานเป็นรายปี แผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปีควรมีจุดเน้นที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมนอกจากความชัดเจนในการดำเนินกิจกรรมตามกรอบเวลา สถานที่งบประมาณ ผู้รับผิดชอบแล้ว สถานศึกษาต้องกำหนดกิจกรรมการติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน ความก้าวหน้าของการดำเนินงาน การปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ราบรื่น คล่องตัว มีการประเมินตนเอง อันนำไปสู่การได้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปเขียนรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาต่อไป

ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ 3 – 5 ปี)

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ 3 – 5 ปี) สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ตามขั้นตอน ดังนี้(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,2554ค, น. 19-24)

ขั้นที่ 1 แต่งตั้งคณะทำงาน

คณะทำงานควรประกอบด้วยคณะบุคคลจากหลายฝ่ายทั้งในและนอกสถานศึกษา เช่น หัวหน้างาน ผู้แทนครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนหน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน และชุมชน ตามความเหมาะสม เพื่อให้คณะทำงานดำเนินการรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 รวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวกับสภาพภายในและสภาพภายนอกของสถานศึกษา

การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในด้านจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาและสภาพภายนอกด้านโอกาส อุปสรรคในการจัดการศึกษา จัดเก็บหรือรวบรวมจากแหล่งข้อมูลต่อไปนี้

1. ข้อมูลด้านกฎหมาย นโยบาย และอื่น ๆ
2. ข้อมูลของสถานศึกษา ประกอบด้วย
 - 2.1 ข้อมูลด้านคุณภาพผู้เรียน
 - 2.2 ข้อมูลด้านการจัดการศึกษา
 - 2.3 ข้อมูลด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้
 - 2.4 ข้อมูลด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา
 - 2.5 ข้อมูลด้านมาตรการ

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในและสภาพภายนอก ของสถานศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพภายในด้านจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และสภาพภายนอกด้านโอกาสและอุปสรรคของสถานศึกษานั้น มีการวิเคราะห์หลายแนวทาง แต่ที่นิยมใช้อย่างแพร่หลาย ได้แก่ รูปแบบการวิเคราะห์ตามแนวทาง SWOT Analysis ซึ่งมีข้อควรคำนึงดังนี้

1. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกของสถานศึกษา (External Environment) โดยวิเคราะห์สภาพที่เป็นโอกาส (Opportunity) หรือสภาพที่สถานศึกษาสามารถนำมาพัฒนาพัฒนาจุดแข็งหรือปรับปรุงแก้ปัญหาคจุดที่ควรพัฒนา และสภาพที่เป็นปัญหาอุปสรรค (Threats) หรือสภาพที่สถานศึกษาต้องหาทางหลีกเลี่ยง
2. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของสถานศึกษา (Internal Environment) โดยวิเคราะห์สภาพที่เป็นจุดแข็ง (Strengths) เพื่อคงสภาพหรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นหรือสภาพที่เป็นจุดที่ควรพัฒนา (Weakness) หรือสภาพที่ต้องปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือยุบเลิก
3. ประมวลผลการวิเคราะห์สภาพที่เป็นโอกาส ปัญหาอุปสรรค จุดแข็งและจุดอ่อน และสังเคราะห์หาสภาพปัจจุบันและปัญหาของสถานศึกษาซึ่งเป็นจุดยืนหรือจุดเริ่มต้นของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ขั้นที่ 4 การนำผลการวิเคราะห์สภาพภายในและสภาพภายนอกของ สถานศึกษาประมวลเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา

นำผลการวิเคราะห์สภาพภายในและสภาพภายนอกของสถานศึกษา ประมวลเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา

ขั้นที่ 5 กำหนดกลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ และชื่อโครงการ/กิจกรรม เมื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษาชัดเจนแล้วให้นำ ข้อมูล วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายเหล่านั้นไปเป็นฐานคิดในการกำหนดกลยุทธ์ ตัวชี้วัด ความสำเร็จ และชื่อโครงการ/กิจกรรม

เมื่อได้ข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ ตัวชี้วัด ความสำเร็จ ชื่อโครงการ/กิจกรรม แล้ว จะเป็นการนำข้อมูลทั้งหมดเข้าสู่ระบบการจัดทำเอกสารรูปเล่ม แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ 3 – 5 ปี) ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลสถานศึกษาในภาพรวม เช่น ข้อมูลทั่วไปของชุมชน ประวัติความเป็นมาของสถานศึกษา ข้อมูลด้านการบริหาร ข้อมูลบุคลากร ข้อมูลนักเรียน ข้อมูลอาคารสถานที่ และแหล่งการเรียนรู้ ผลงานที่ผ่านมาในรอบ 3 ปี ฯลฯ

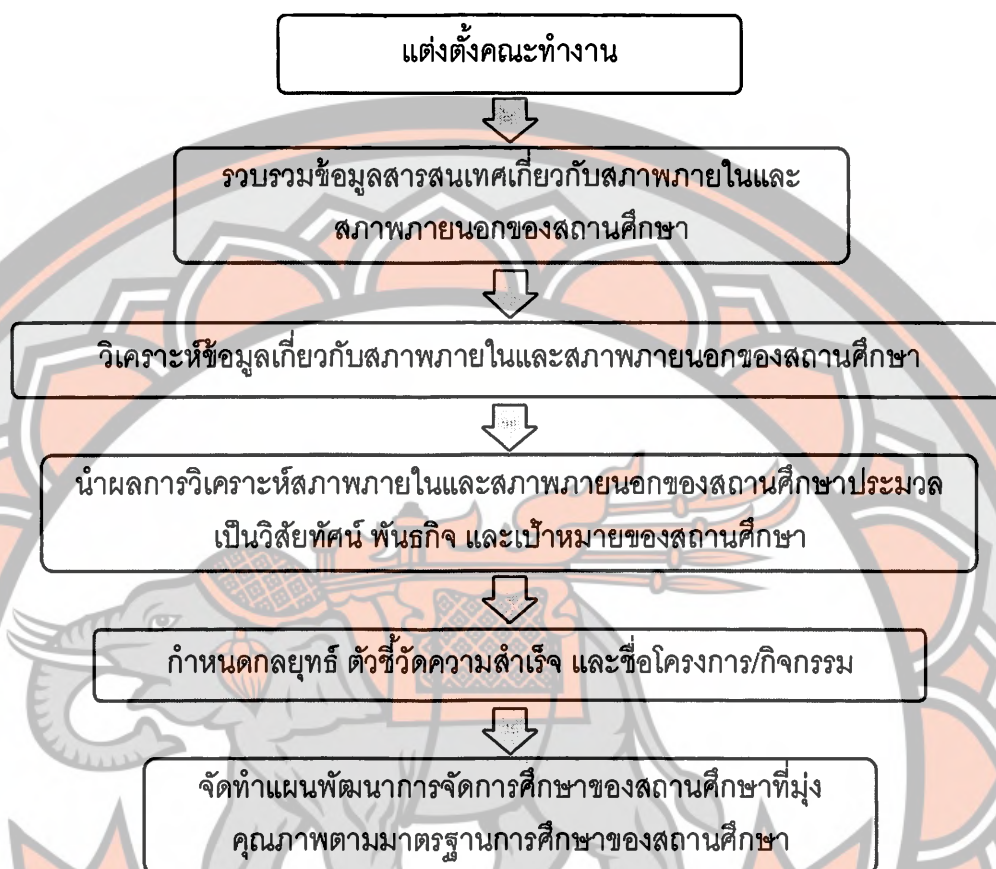
ส่วนที่ 2 ทิศทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา เช่น วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย

ส่วนที่ 3 กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และตัวชี้วัดความสำเร็จ

ส่วนที่ 4 โครงการและกิจกรรมตามกลยุทธ์ระดับองค์กร พร้อมเป้าหมายและงบประมาณ (แสดงเป็น 3 – 5 ปี)

ส่วนที่ 5 การกำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงาน

จากที่กล่าวมาการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กำหนดกลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จและ จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สุดสอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดไว้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องจัดระบบการบริหารสถานศึกษาและระบบสารสนเทศเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

ระบบการบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมทั้งหมดที่จำเป็นต่อการธำรงรักษาและดำเนินการภายในสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของสถานศึกษา การบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่จะต้องกำหนดแบบแผน วิธีการ และขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบเพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ของสถานศึกษา ผู้บริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ เพื่อให้งานบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ การบริหารงานนั้นจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ เนื่องจากการดำเนินงานต่าง ๆ มิใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพังคนเดียวแต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ ผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งใน

ด้านสติปัญญา ความสามารถ ความถนัด และความต้องการที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะนำเอาเทคนิควิธี และกระบวนการบริหารที่เหมาะสมมาทำให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษาภายในสถานศึกษาให้เกิดพลังและมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องยึดเงื่อนไขและหลักการสำคัญ ดังนี้

1. การตัดสินใจที่ยึดโรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Decision) เป็นกลุ่มแนวคิดที่มุ่งให้โรงเรียนมีอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเอง โดยยึดประโยชน์ที่จะเกิดกับนักเรียนเป็นสำคัญ
2. การมีส่วนร่วม (Participation) กำหนดให้บุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการร่วมแสดงความคิดเห็น หรือร่วมกำกับติดตามดูแล
3. การกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นการกระจายอำนาจด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป ให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบ
4. ความรับผิดชอบที่สามารถตรวจสอบได้ (Accountability) มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบและภารกิจของผู้รับผิดชอบ เพื่อเป็นหลักประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้น
5. ธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นหลักคิดสำหรับการบริหารจัดการที่ดี เพื่อประกันว่าบุคลากรในองค์กรมีความซื่อสัตย์สุจริต ทั้งนี้ยึดเป้าหมายสอดคล้องต่อสังคม กระบวนการ โปร่งใส และทุกขั้นตอนมีผู้รับผิดชอบ
6. ความเป็นนิติบุคคล (A Juristic person) เป็นการให้สิทธิและอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ให้กับโรงเรียนเฉพาะ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการศึกษาศึกษาธิการ พระราชบัญญัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับในการบริหารจัดการศึกษา

ระบบสารสนเทศ

ข้อมูล (Data) หมายถึง ข้อเท็จจริงต่างๆ ซึ่งอาจแสดงเป็นตัวเลข ตัวหนังสือ หรือสัญลักษณ์ ข้อเท็จจริงเหล่านี้เป็นสิ่งที่เก็บรวบรวมมา ยังไม่ได้ประมวลผล วิเคราะห์หรือจัดกระทำ จึงทำให้ข้อมูลไม่สมบูรณ์พอที่จะนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจ เช่น จำนวนห้องเรียน จำนวนนักเรียน น้ำหนัก ส่วนสูง เกรดเฉลี่ย คะแนนสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ (NT, O-NET) ผลการประเมินตัวชี้วัดตามมาตรฐานหลักสูตรสถานศึกษา เป็นต้น

สารสนเทศ (Information) หมายถึง ข้อมูลที่ได้ผ่านการประมวลผล หรือการวิเคราะห์ด้วยวิธีการต่างๆ จนอยู่ในรูปแบบที่มีความหมาย สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจ หรือนำไปใช้ในเรื่องต่างๆ ได้ตามวัตถุประสงค์ เช่น อัตราส่วนครูต่อนักเรียน การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานตั้งแต่เริ่มดำเนินการจัดเรียงลำดับคะแนนของนักเรียน ร้อยละของคะแนนนักเรียนที่มีผลการเรียนตั้งแต่ระดับ 3 ขึ้นไป ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษาในระดับดีเยี่ยม ดี ผ่าน ไม่ผ่าน เป็นต้น

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สารสนเทศของสถานศึกษา จึงเกิดการนำข้อมูลต่างๆ ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบของครู บุคลากรในสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องมาจัดกระทำประมวลผลหรือวิเคราะห์ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การจัดหมวดหมู่การเรียงลำดับ การแจ้งนับการวิเคราะห์ ฯลฯ ตลอดจนการใช้หลักสูตรทางคณิตศาสตร์ต่างๆ (คำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปรปรวน ฯลฯ) ผลที่ได้จากการกระทำด้วยวิธีการต่าง ๆ จัดเป็นสารสนเทศ ซึ่งสามารถนำเสนอได้ในหลายรูปแบบ เช่น ตาราง แผนภาพ กราฟ หรือการบรรยายเป็นความเรียง เป็นต้น

ระบบสารสนเทศ (information system) หมายถึง กระบวนการการเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผลให้อยู่ในรูปสารสนเทศที่เป็นประโยชน์สูงสุด และการจัดเก็บรักษาอย่างมีระบบเพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้ สารสนเทศที่ถูกจัดเก็บอย่างเป็นระบบ จะสามารถนำไปใช้สนับสนุนการบริหาร และการตัดสินใจทั้งในระดับผู้ปฏิบัติและระดับผู้บริหารเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันมากยิ่งขึ้น

การจัดให้มีระบบสารสนเทศที่ดีในสถานศึกษานั้นต้องเป็นไปตามกระบวนการหรือขั้นตอนที่มีคุณภาพ ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ โดยทั่วไปการจัดระบบสารสนเทศมีขั้นตอนการดำเนินงานหลักๆ จำนวน 5 ขั้นตอน คือ 1) การรวบรวมข้อมูล 2) การตรวจสอบข้อมูล 3) การประมวลผลข้อมูล 4) การนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ 5) การจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศ ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554ง, น. 26-28)

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ นั้น จะต้องกำหนดรายการข้อมูลที่ต้องการ กำหนดวิธีการจัดเก็บ สร้างหรือจัดหาเครื่องมือในการจัดเก็บให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูล และแหล่งข้อมูล เช่น แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบบันทึก แบบสังเกต เป็นต้น

นอกจากนั้น ควรกำหนดเวลา ในการจัดเก็บ หรือผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บ โดยต้องคำนึงถึงข้อมูล ที่ตรงกับความต้องการที่กำหนดไว้และมีความเชื่อถือได้

ในการกำหนดรายการข้อมูลที่ต้องการนั้นอาจดำเนินการโดยศึกษา จากมาตรฐานการศึกษาในระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศ ใช้ มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก มาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฯลฯ จากนั้นจึงกำหนดวิธีการและเครื่องมือ สำหรับรวบรวมข้อมูลให้มีความสอดคล้องกัน กำหนดวิธีการรวบรวมข้อมูลด้วยการสอบถาม เครื่องมือที่ใช้ควรเป็นแบบสอบถาม หรือใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกต เครื่องมือที่ใช้ก็ควร เป็นแบบสังเกต เป็นต้น

2. การตรวจสอบข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ก่อนที่จะนำไปประมวลผล ควรมีการตรวจสอบ ความถูกต้องของข้อมูลก่อน โดยพิจารณาจากความถูกต้อง ความสมบูรณ์ และความเป็นปัจจุบัน ของข้อมูล

3. การประมวลผลข้อมูล

ขั้นนี้เป็นการนำข้อมูลมาประมวลผลให้เป็นสารสนเทศหรือเป็นการ เปลี่ยนแปลงข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่นำไปใช้ประโยชน์ได้ ข้อมูลใดที่เป็นสารสนเทศอยู่แล้วก็นำจัด กลุ่ม แยกแยะ ตามลักษณะและประเภทของสารสนเทศ ซึ่งการประมวลผลนั้นอาจเป็นการจัดหมวดหมู่ การเรียงลำดับ การแจกแจง การคิดวิเคราะห์ข้อมูลควรใช้ค่าสถิติที่ง่ายและตรงที่สุด ค่าสถิติที่นิยมนำมาใช้ เช่น ค่าร้อยละ อัตราส่วน สัดส่วน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน หรือ แม้กระทั่งการแจกแจงความถี่ที่เป็นการหาค่าสถิติที่ง่ายที่สุด

4. การนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ

ข้อมูลที่ผ่านมากระบวนการประมวลผลหรือจะให้เป็นสารสนเทศที่มีความหมาย ชัดเจน มีความกะทัดรัด ตรงกับความต้องการและความสะดวกต่อการนำไปใช้ อาจนำเสนอในรูปแบบ ของตาราง แผนภาพ กราฟ หรือการบรรยายเป็นความเรียงก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของ การนำไปใช้และลักษณะของสารสนเทศนั้นๆ

5. การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ

การจัดเก็บส่วนที่เป็นข้อมูลและส่วนที่เป็นสารสนเทศไว้ในสื่อต่าง ๆ อย่างมีระบบ สะดวกต่อการค้นหาเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ อาจจัดเก็บเป็นแฟ้มเอกสารหรือแฟ้ม

มาเป็นฐานวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนา

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ผู้วิจัยได้กำหนดปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 จากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายใน ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) การติดต่อสื่อสาร 3) การทำงานเป็นทีม 4) การสร้างแรงจูงใจ 5) โครงสร้างองค์กร 6) การมีส่วนร่วม

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร

1.1 ความหมายภาวะผู้นำ

ความหมายของภาวะผู้นำ นักวิชาการได้ให้ความหมายของคำว่า " ภาวะผู้นำ " ไว้มากมายแตกต่างกันออกไป ดังนี้

ทองใบ สูดชาวี (2548, น. 2) สรุปว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลใช้อำนาจหรือ อิทธิพลต่อผู้อื่นเพื่อให้บุคคลหรือกลุ่มยอมรับ ปฏิบัติตามความต้องการของตนเอง ทั้งนี้เพื่อให้ เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์(2549, น. 65) สรุปว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการของการมีอิทธิพลเหนือกลุ่มเพื่อกำหนดเป้าหมายและการบรรลุเป้าหมายของกลุ่ม สมคิด บางโม (2550, น. 229) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ คือ การที่ผู้นำขององค์การใช้อิทธิพลต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาร่วมมือกันปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ

ธวัช บุญยมณี (2550,น. 2-3) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง การกระทำให้ระหว่างบุคคล โดยบุคคลที่เป็นผู้นำจะใช้อิทธิพล (Influence) หรือการดลบันดาลใจ (Inspiration) ให้บุคคลอื่นหรือ กลุ่มกระทำหรือไม่กระทำบางสิ่งบางอย่างตามเป้าหมายที่ผู้นำกลุ่มหรือองค์การกำหนดไว้

โกลด์แมน (Goldman 1998 อ้างถึงใน พัทธนี นนทศักดิ์ และคณะ, 2549, น. 225) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการชี้แนะและจูงใจให้ผู้อื่นปฏิบัติตามนโยบายเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การ

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลที่เป็นผู้นำใช้ อำนาจหรืออิทธิพลต่อบุคคลอื่น เพื่อให้บุคคลหรือกลุ่มยอมรับและปฏิบัติในสิ่งที่ผู้นำต้องการ ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ผู้นำกลุ่มหรือองค์การกำหนดไว้

1.2 คุณลักษณะของผู้บริหาร

ธีระ รุณเจริญ (2550, น. 33-36) ได้กล่าวถึง สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษา แห่งชาติกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารต้นแบบซึ่งหมายถึง ผู้บริหาร ที่มีคุณลักษณะทางวิชาชีพและคุณลักษณะส่วนบุคคล ดังนี้

1. ลักษณะทางวิชาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีลักษณะความเป็นผู้นำที่เข้มแข็ง โดยเฉพาะเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งหมายถึง สามารถชักนำหรือสร้างแรงจูงใจให้ ผู้ร่วมงานเกิดการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานทางการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมาย เป็นผู้ มีวิสัยทัศน์ มีเป้าหมายทางการศึกษา มีการวางแผนการทำงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถ มีทักษะการบริหารที่ดีเยี่ยม มีการประเมินการทำงานอย่างครบวงจร มีประสบการณ์ด้านการบริหารเป็นอย่างดี และมีความตั้งใจจริงในการบริหารงานโรงเรียนด้วยความเชี่ยวชาญในวิชาชีพของตน สามารถปฏิบัติงานในรูปแบบของการตัดสินใจอย่างมีส่วนร่วม และบริหารงานโดยมุ่งเน้นประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษา จำเป็นต้องเป็นผู้นำที่มีความรู้ และรู้จักแสวงหาความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

2. คุณลักษณะส่วนบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นแบบอย่างที่ดีของบุคลากรในสถานศึกษา มีบุคลิกภาพที่ดี มีปฏิภาณไหวพริบดี มีการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้ดี มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความรับผิดชอบสูง มีใจเปิดกว้างพร้อมที่จะรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมีความ ซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม มีคุณธรรมจริยธรรม มีความอดทนอดกลั้น มีความเสียสละมีความ สม่่าเสมอมั่นคง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสามารถในการสื่อสาร มีความกล้าในการพูดและการปฏิบัติ มีความตื่นตัวอยู่เสมอ มีสุขภาพดี เป็นผู้ประสานงานที่ดี เป็นนักพัฒนาและนักบริหาร สังคม รู้จักพัฒนาตนเองและสังคม มีความเป็นประชาธิปไตย มีความรักชาติในสถาบันของชาติ และอนุรักษ์ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.3 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มีนักวิชาการหลายท่านได้ กล่าวถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหาร หรือคุณลักษณะของผู้บริหารไว้ดังนี้ กรีน และลินช์ (Green & Lynch อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542, น. 2-4) ได้อธิบายบทบาทผู้บริหารมี ภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการว่า ความสำเร็จขององค์กรทุกแห่งขึ้นอยู่กับ คุณภาพของผู้นำเป็นสำคัญ ผู้นำทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอันนำไปสู่ประสิทธิภาพขององค์กร ถ้าปราศจากองค์กรที่มีประสิทธิภาพ ก็เป็นการยากสำหรับองค์กรที่จะทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้นำเป็นผู้ที่กำหนดทิศทางในอนาคตขององค์กรสามารถนำสมาชิกในองค์กรและ องค์กรไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์กระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติการให้สูงกว่าการคาดหวัง และ

ทำให้การปฏิบัติงานได้รับผลสำเร็จเป็นที่น่าชื่นชม สถานศึกษาที่มีคุณภาพจึงต้องมีผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้บังคับบัญชา ดูแล และควบคุมการบริหารงานในสถานศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรของการจัดการศึกษา สามารถใช้ศิลปะหรือกระบวนการในการมีอิทธิพลเหนือผู้ปฏิบัติคนอื่นๆ ในสถานศึกษา ให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

ในกระบวนการบริหารจัดการ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการบริหารจัดการ รู้จักใช้เทคนิคการบริหารที่เหมาะสมกับสถานการณ์ สามารถใช้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมได้อย่างหลากหลายตรงกับสภาพการณ์ เงื่อนไข และข้อจำกัดของ สถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การ จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่มีทิศทางชัดเจน มีความสามารถในการ ปฏิบัติตามแผนที่กำหนดตลอดจนมีความสามารถในการนิเทศ กำกับดูแล ติดตาม และประเมินผล ในการ ปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง เพื่อนำผลสู่การประชาสัมพันธ์เผยแพร่สู่สาธารณชน และนำไปใช้ปรับปรุง และพัฒนาแผนการดำเนินงานของสถานศึกษาต่อไป

นอกจากนี้ผู้บริหารจะต้องบริหารงานโดยยึดหลักประชาธิปไตย ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความสามารถในการร่วมมือกับชุมชน เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของชุมชน มีโอกาสใช้ความสามารถสูงสุดของตนเองในการพัฒนาและสร้างงาน เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกัน ในลักษณะร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติตลอดจนร่วมประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพในการปฏิบัติงาน เพื่อให้สถานศึกษาได้รับความศรัทธา ความไว้วางใจจากชุมชนว่า เป็นแหล่งที่พัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้ตรงตามมาตรฐานที่สังคมยอมรับ และเพื่อเป็นการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง

ถวิล อรัญเวศ (2544, น. 17-18 อ้างถึงใน วิเชียร วงศ์คำจันทร์, 2550) ได้ให้ทัศนะนักบริหารมืออาชีพว่าควรจะมีลักษณะดังนี้

1. กล้าตัดสินใจ การตัดสินใจเป็นคุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งของนักบริหาร นักบริหารมืออาชีพ ต้องมีข้อมูลที่เพียงพอในการตัดสินใจหรือวินิจฉัยสั่งการ เป็นคนที่สุ่มรอบคอบ มีเหตุมีผลในการตัดสินใจ
2. ไวต่อข้อมูล นักบริหารมืออาชีพ จำเป็นต้องเป็นคนที่ทันสมัย ไวต่อข้อมูลหรือการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ฉะนั้นจำเป็นต้องเป็นผู้ที่ติดตามข่าวสารต่างๆ อยู่เสมอ

3. เพิ่มพูนวิสัยทัศน์ นักบริหารมืออาชีพจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์อันกว้างไกล สามารถ มองเห็นภาพ ในอนาคตและแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดี

4. **ชื่อเสียงและสร้างสรรค์ผลงาน** คือ จะต้องเป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริต และ มีการสร้างสรรค์ผลงาน ให้ปรากฏต่อสายตาเพื่อนร่วมงานอยู่เสมอ

5. **ประสานสิบทิศ** นักบริหารมืออาชีพจำเป็นต้องเป็นบุคคลที่สามารถประสานงาน กับ หน่วยงาน หรือบุคคลต่างๆ ได้เป็นอย่างดี สามารถไกล่เกลี่ยข้อกรณีพิพาทได้ และสามารถ ขจัด ปิดเป่าปัญหาต่างๆ ในหน่วยงานได้

6. **คิดสร้างสรรค์วิธีการทำงานใหม่ๆ** จะต้องคิดหาวิธีการทำงานแบบใหม่ๆ อยู่ เสมอ

7. **จงใจเพื่อร่วมงาน** จำเป็นต้องมีบุคคลที่สามารถโน้มน้าวหรือจงใจเพื่อน ร่วมงาน ให้เกิดความกระตือรือร้น ในการทำงาน และมีความรับผิดชอบต่องานสูง ประเมินผลการ ปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ยุติธรรม รู้จักให้การชมเชย ให้รางวัลหรือบำเหน็จความชอบ

8. **ทนทานต่อปัญหาและอุปสรรค** จะต้องมีความอดทนอดกลั้นต่อปัญหา อุปสรรค ที่ กำลังเผชิญ และพร้อมที่จะต่อสู้เพื่อการแก้ไขปัญหาให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย อย่างสันติสุข ไม่หนีปัญหา

9. **รู้จักยืดหยุ่นตามเหตุการณ์** นักบริหารมืออาชีพจะต้องรู้จักยืดหยุ่น และอ่อน ตัวตาม เหตุการณ์นั้นๆ ไม่ตึงเกินไปหรือไม่หย่อนเกินไป บางครั้งก็ต้องดำเนินการในสายกลาง แต่ ใน บางครั้งก็ต้องมีความเด็ดขาด

10. **บริหารงานแบบมีส่วนร่วม** จะต้องบริหารงานแบบให้ทีมงานมีส่วนร่วมคิด ร่วม วางแผน ร่วมตัดสินใจ และร่วมรับผิดชอบ

สมบัติ บุญประเคน (2544, น. 20 – 21 อ้างถึงใน วิเชียร วงศ์คำจันทร์, 2550) ได้แสดง ทรรศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารในยุคปฏิรูปการศึกษาไว้ว่า แบบผู้บริหารในยุค ปฏิรูป การศึกษาจะต้องประกอบด้วย 6 ป สรุปได้ดังนี้

1. **ปฏิรูป** การทำงานของผู้บริหารแบบนี้จะเป็นนักคิด นักพัฒนา ปรับเปลี่ยน หน่วยงาน และพัฒนางานตลอดเวลา การดำเนินงานต้องทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ผู้ได้บังคับบัญชา จะต้องกระตือรือร้นในการทำงานอยู่เสมอ .

2. **ประชาธิปไตย** เป็นการบริหารงานที่ผู้บังคับบัญชาและผู้บังคับบัญชา จะต้องพบ กันครึ่งทาง หาแนวทางที่พึงประสงค์ให้ได้ ผู้บริหารจะต้องตัดสินใจปัญหาที่ไม่มีทางออก

ให้ได้ ผู้บริหารจะต้องมีบุคลิกภาพ และการทำงานเป็นประชาธิปไตย จึงจะเป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมงาน

3. ประสาน เป็นลักษณะของผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพมาก ทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี การทำงานจะคำนึงถึงผลสำเร็จของงานเป็นสำคัญ รู้จักใช้ความสามารถ ของผู้ใต้บังคับบัญชาให้เป็นประโยชน์มากที่สุด มีความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชาดีมาก ให้เกียรติพูนบำเหน็จรางวัล และยกย่องอย่างสมศักดิ์ศรี ไม่แย่งเอาผลงานของผู้ใต้บังคับบัญชา

4. ประนีประนอม บุคลิกลักษณะของผู้บริหารแบบนี้ จะพยายามไม่ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความขัดแย้งในหน่วยงาน จะอะลุ่มอล่วยตลอดเวลา สิ่งใดที่พอยอมได้ก็จะยอมไม่ติดใจกับปัญหา

5. ประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารลักษณะนี้จะมีบุคลิกที่ว่าจะทำอะไร จะพูดที่ไหน จะเป็นเรื่องสำคัญทุกเรื่องมีความสามารถในการโน้มน้าวใจสูง มีมนุษยสัมพันธ์ดี การทำงานจะสนับสนุน ให้ทุกคนทำรายงาน และนำรายงานมาประชาสัมพันธ์

6. ประชาสงเคราะห์ ผู้บริหารลักษณะนี้จะให้ความช่วยเหลือผู้ร่วมงานทุกเรื่อง เป็นห่วงเป็นใยตลอดเวลา จะประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อขอความช่วยเหลือผู้ร่วมงาน การพัฒนาบุคลากรจะพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้ทุกคนมีความก้าวหน้าในอาชีพ และครอบครัว อยู่เสมอ มีการให้อภัยเพื่อนร่วมงาน ไม่มีการตักเตือนอย่างรุนแรง ผู้ร่วมงานจะมีความสุขมาก ในการทำงานเป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การแสดงออกถึงการมีความรู้ความสามารถในการบริหาร การจูงใจผู้อื่น การนิเทศ ติดตามและ ประเมินผลการปฏิบัติงาน มีวิสัยทัศน์กว้างไกลสร้างสรรค์ผลงานอยู่เสมอ ใช้หลักเหตุผลในการบริหารงาน สามารถประสานงานกับบุคคล หรือหน่วยงานต่างๆ มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

2. การติดต่อสื่อสาร

2.1 ความหมายของการติดต่อสื่อสาร

มาลัยภรณ์ บุตรดี (2550, น. 8) ได้กล่าวว่า การติดต่อสื่อสารเป็นกระบวนการ แลกเปลี่ยนข้อมูล ข้อเท็จจริง ความคิด ความรู้สึก ความปรารถนาและความเข้าใจระหว่างบุคคล ภายในองค์กร โดยใช้วิธีการสื่อสารที่เป็นคำพูด การเขียน การใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อกลางในการสื่อสาร เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน สามารถประสานงานให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานเป็นทีม

มณฑิกา พัทธกุล (2551, น. 4) ได้กล่าวว่า การติดต่อสื่อสาร หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารศึกษาแสดงถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริง ความคิดเห็นและท่าทีต่างๆ ไปสู่บุคลากรในสถานศึกษา เพื่อดำเนินงานเป็นไปด้วยความสะดวกและบรรลุเป้าหมาย

อริยา คงเพียรภาค (2554, น. 33) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารต้องใช้เทคนิคและสื่อที่หลากหลายในการติดต่อบุคลากร ใช้ภาษาที่ชัดเจนเข้าใจง่าย อธิบายและบอกจุดประสงค์ของการสื่อสารนั้นชัดเจน ใช้หลักเหตุผลในการสื่อสารและใช้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน

ภารดี อนันต์นาวิ (2553, น. 139) ได้กล่าวว่า การติดต่อสื่อสาร หมายถึง การติดต่อสื่อสาร ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น ทศนคติต่างๆจากบุคคลหนึ่งหรือหลายคนไปยังบุคคลหนึ่งหรือหลายคน และในการติดต่อสื่อสารนั้น จะต้องเป็นผู้ส่งข่าวสารและมีผู้รับข่าวสาร

สรุปการติดต่อสื่อสาร หมายถึง การพูด การสื่อความหมายเพื่อติดต่อสื่อสารกับบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีการจัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจและจัดทำรายงานเพื่อเผยแพร่ผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

2.2 ประโยชน์ของการติดต่อสื่อสารในโรงเรียน

ตามปรกติหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารมีหลายด้าน เช่น งานด้านวิชาการ งานด้านกิจกรรมนักเรียน งานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน งานด้านอาคารสถานที่ และงานธุรการการเงิน งานแต่ละอย่างจะสำเร็จได้นั้นขึ้นอยู่กับความสามารถของ ผู้บริหารงานเป็นการติดต่อประสานงาน ให้ผู้อื่นดำเนินงานตามคำสั่งของผู้บริหาร ความสำคัญของการติดต่อสื่อสาร มีดังนี้

2.2.1 ช่วยในการหาข้อมูลในการดำเนินงาน ข้อมูลต่างๆ ช่วยในการตัดสินใจในการดำเนินงาน เป็นสิ่งจำเป็นในการบริหาร ผู้บริหารจึงมีความจำเป็นต้องอาศัยการติดต่อสื่อสารเพื่อใช้ในการหาข้อมูล

2.2.2 ช่วยในการแก้ปัญหา งานของผู้บริหารอย่างหนึ่ง คือ การแก้ปัญหา การแก้ปัญหาที่ดีจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลประกอบการตัดสินใจ และข้อมูลที่ได้มานั้นย่อมขึ้นอยู่กับการติดต่อสื่อสาร

2.2.3 ช่วยในการกระตุ้นและจูงใจในการทำงาน ในการทำงานมักจะเกิดปัญหาความไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน หรือขัดแย้งกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะไม่เข้าใจในแผนงาน หรือเกิดความลังเลใจไม่แน่ใจในสิ่งที่ตนปฏิบัติอยู่นั้นจะถูกต้องหรือไม่ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่กล้าปฏิบัติตาม

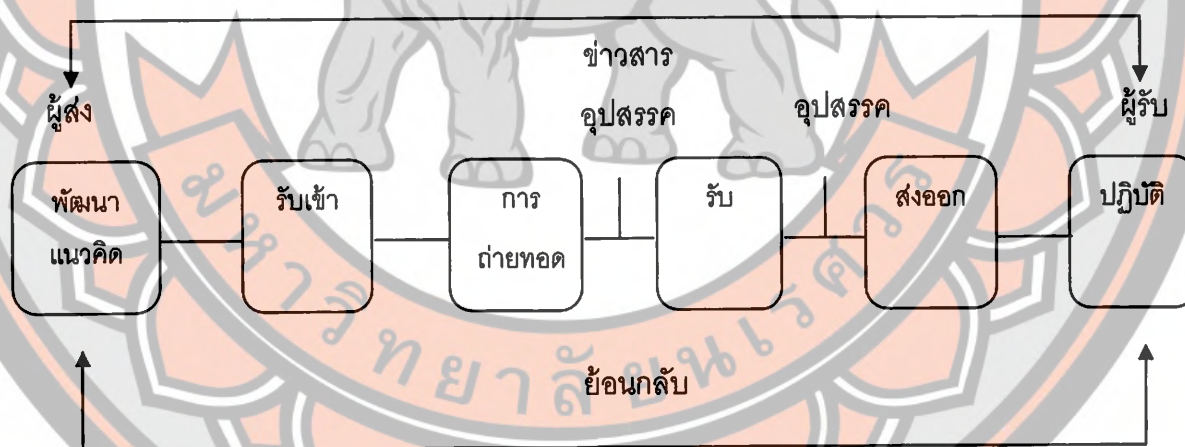
ความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของตน การติดต่อสื่อสารจะช่วยให้เข้าใจตรงกัน การปฏิบัติงานก็จะดำเนินไปตามแผนที่วางไว้

2.2.4 ช่วยในการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นและทัศนคติ การที่บุคลากรในองค์กรมีความขัดแย้งกัน มีความคิดเห็นและทัศนคติที่ไม่ตรงกัน องค์กรนั้นจะประสบกับความล้มเหลวในการทำงาน ผู้ที่สามารถช่วยเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นและทัศนคติของบุคลากรในองค์กรได้ คือ ผู้บริหาร ซึ่งย่อมขึ้นกับการมีวิธีการติดต่อสื่อสารที่ดี

2.2.5 ช่วยในการสร้างความเข้าใจในบุคคลภายนอก การติดต่อสื่อสารกับชุมชนที่อยู่นอกสถานศึกษา จะสามารถสร้างความเข้าใจอันดีต่อชุมชน ทำให้ชุมชนมีทัศนคติที่ดีต่อสถานศึกษา ทำได้โดยมีการประชาสัมพันธ์ที่ดีโดยใช้สารติดต่อสื่อสารที่ดีด้วย

2.3 กระบวนการติดต่อสื่อสาร

กระบวนการสื่อสารการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารดังแสดงในภาพที่ 3

ภาพที่ 3 กระบวนการสื่อสารและการแลกเปลี่ยนข้อมูล

จากภาพสามารถอธิบายกระบวนการติดต่อสื่อสารได้ดังนี้

1. การคิด (Ideating)

ผู้ส่งสารในโรงเรียนอาจกำหนดศูนย์กลางการสื่อสารไว้ ณ ที่ต่างๆ เป็นต้นว่า สำนักงาน (ฝ่ายธุรการ) ผู้บริหาร ตึกอำนวยการ ซึ่งผู้บริหารสามารถใช้เป็นสถานที่ติดต่อกับผู้บริหารอื่น ๆ กับพนักงาน ผู้เรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และสมาชิกในชุมชน คณะครู

อาจารย์จะติดต่อสื่อสารกับผู้บริหาร คณะทำงาน นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนในสถานที่ที่การติดต่อสื่อสารภายในโรงเรียน เป็นวิธีการสำคัญที่จะนำมาใช้ในการร่วมมือกันทำงานกับเขตพื้นที่ ผู้อำนวยการฝ่ายต่าง ๆ ศึกษานิเทศก์ ครูใหญ่และครู การสื่อสารภายในโรงเรียนช่วยให้เกิดความร่วมมือในกลุ่มครู นอกจากนี้ โรงเรียนยังสามารถติดต่อกับผู้จ้างงานทุกระดับ สหภาพแรงงาน ชุมชน คณะกรรมการโรงเรียน เขตพื้นที่ กระทรวงศึกษาธิการ สิ่งที่กำลังกล่าวมาทั้งหมดนี้ เริ่มจากการเกิดแนวคิด พัฒนาแนวคิด การสื่อสารหรือข้อมูลที่จะถ่ายทอดไปยังแต่ละบุคคลหรือกลุ่ม

2. การรับเข้า (Encoding)

การรับเข้าเป็นการหลอมรวมแนวคิดที่ผู้ส่งสารต้องการจะถ่ายทอดไปยังผู้รับ ลักษณะที่หลอมรวม ได้แก่ คำพูด การสื่อความหมายโดยไม่ใช้ภาษา หรือนำภาพแผนภูมิ จะนำมาใช้เป็นข่าวสาร ทั้งนี้ เนื่องจากความหมายของข้อมูลข่าวสารยังไม่อาจถ่ายทอดไปได้จนกว่า ข้อมูลที่ได้รับเข้ามามีการกำหนดเป็นสัญลักษณ์ขึ้นมาก่อน ผู้รับข่าวสารจะได้รับทราบความหมายของสัญลักษณ์นั้นตรงกันกับผู้ส่ง ถ้าผู้ส่งและผู้รับเข้าใจตรงกันมากเท่าไรก็จะทำให้การสื่อสารมีความหมายมากขึ้นเท่านั้น ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องเลือกสัญลักษณ์ที่เข้าใจตรงกันกับคณะทำงาน และผู้ที่ส่งข่าวสารจากโรงเรียนด้วย

3. การถ่ายทอด (Transmitting)

เมื่อข่าวสารได้รับการพัฒนาขึ้นมาแล้ว การถ่ายทอดข่าวสารเป็นขั้นตอนต่อไป โดยมีวิธีการแตกต่างกันออกไป การบันทึกความจำ โทรศัพท์ โทรทัศน์ วงจรปิด คอมพิวเตอร์ ข้อความที่เป็นนโยบาย การสื่อสารแบบเผชิญหน้ากัน ข่าวสาร ที่ไม่ตั้งใจจะส่ง เช่น ข้อมูลปกปิด หรือประเด็นที่เป็นกรณีพิเศษ และไม่ต้องมีการปฏิบัติ รวมทั้งการสื่อสารที่ไม่ใช้ภาษา เช่น การใช้มือ การใช้ร่างกาย การแสดงทางสีหน้า เสียง ซึ่งล้วนแต่เป็นการส่งข่าวสารทั้งสิ้น

4. การรับ (Receiving)

เป็นขั้นตอนต่อจากการถ่ายทอดซึ่งจำเป็นจะต้องมีผู้รับที่ดี เช่น การรับข่าวสารจากการพูดผู้รับต้องเป็นผู้ฟังที่ดี ถ้าข่าวสารเป็นการเขียน ผู้รับจะต้องมีความตั้งใจในการอ่าน ข้อความ และตีความหมาย

5. การส่งออก (Decoding)

การส่งออกเป็นการแปลข่าวสารที่ได้รับ เพื่อให้เกิดการรับรู้หรือการแปลความหมาย ทั้งนี้ ถ้าความหมายมีการถ่ายทอดกันไม่ได้ก็จะทำให้การรับเกิดขึ้นไม่ได้ ดังนั้น ผู้รับสารจะต้องถ่ายทอดข่าวสาร และให้ความหมายข่าวสารก่อน อุปสรรคที่ทำให้การสื่อสารเกิดขึ้นไม่ได้ มีทุกขั้นตอนของกระบวนการสื่อสาร แต่จะมีโอกาสเกิดขึ้นได้มากที่สุดในการส่งออก

6. การปฏิบัติ (Acting)

เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการสื่อสาร ผู้รับสารเมื่อรับสารมาแล้ว อาจวางเฉยหรือเก็บไว้ก่อน หรืออาจทำบางส่วน อย่างไรก็ดี สารควรให้ผลย้อนกลับไปยังผู้ส่งสาร ว่าสารนั้น ๆ ได้รับแล้วและมีความเข้าใจดีแล้ว

ประสิทธิผลของการสื่อสารมักจะได้รับผลมาจากความพอใจในกระบวนการสื่อสารของผู้ส่งสารและผู้รับสาร ความเข้าใจและการอำนวยความสะดวกตามแบบความคิดของผู้ส่งสาร และผู้ส่งสารสามารถนำไปสู่ความเข้าใจข่าวสารที่ถูกต้องและลดปัญหาความขัดแย้งลงได้

2.4 ทิศทางการติดต่อสื่อสาร

การสื่อสารเป็นการเชื่อมโยงกันภายในที่เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ได้แก่ การวางแผน การจัดการ การจัดทีมงาน การสั่งการ การร่วมมือ และการรายงานผล จุดมุ่งหมายของการสื่อสารในองค์การ คือ การจัดหาแนวทางเพื่อถ่ายทอดข้อมูลไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย ลักษณะของการสื่อสารมีอยู่ 4 ทิศทาง คือ สั่งลงมา (Downward) ส่งขึ้นไป (Upward) แนวนอน (Horizontally) และแบบทแยง (Diagonally)

2.4.1 การติดต่อสื่อสารจากบนลงล่าง (Downward Communication)

การติดต่อสื่อสารของโรงเรียนขนาดใหญ่ มีแนวโน้มที่จะใช้แบบสั่งการ ลงมาคนที่อยู่ในระดับสูงสุดถ่ายทอดข้อมูลมาสู่คนในระดับล่าง การสื่อสารแบบนี้สามารถเกิดขึ้นได้ในระหว่างกลุ่มผู้ส่งสารและผู้รับสาร รวมถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่สั่งลงมายังผู้ช่วยฝ่ายต่าง ๆ ผู้ช่วยฝ่ายสั่งการยังครูใหญ่ ครูใหญ่สั่งลงมายังครูผู้สอน เป็นต้น การสื่อสารจากบนสู่ล่างนั้นมีความจำเป็นต้องใช้ในกรณีที่จะให้โรงเรียนมีความชัดเจนในการกำหนดเป้าหมายไปสู่พันธกิจ ให้ครูใหญ่เข้าใจระบบการทำงาน ช่วยให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ซึ่งส่งผลต่อชุมชนและช่วยให้ผู้ได้บังคับบัญชา ได้แสดงหาข้อมูลเกี่ยวกับผลงานของตนเอง

การสื่อสารจากบนสู่ล่าง สามารถทำได้ง่าย ๆ แต่มักจะไม่ประสบความสำเร็จมากนัก ปัญหาสำคัญประการหนึ่ง คือ ผู้ได้บังคับบัญชาจะเลือกทางเลือกต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้บังคับบัญชาพอใจตามบุคลิกภาพ แรงจูงใจ และรูปแบบการบริหารมากกว่าจะใช้เหตุผลอื่น ๆ ปัญหาอีกประการหนึ่ง คือ ไม่มีเวลาและความพยายามเพียงพอที่จะเรียนรู้ คำสั่งที่สั่งมาจากเบื้องบนปัญหาต่อมา คือ ผู้สั่งการมักปิดหนทางที่จะทำให้เกิดความเข้าใจคำสั่งเนื่องจากระยะเวลาและเนื้อหาที่ระบุดัด ประการสุดท้ายของปัญหา คือ เป็นการสร้างปมเงื่อนไขกลไกขององค์กรที่ขัดแย้งกับระบบองค์การซึ่งต้องการให้มีข้อมูลข่าวสารจากทุกทิศทาง

การแก้ไขปัญหาดังกล่าว อาจทำได้ดังนี้

1) ควรมีโปรแกรมการฝึกอบรมการสื่อสารให้กับบุคคลที่เป็นผู้บริหารให้เข้าใจวิธีการสื่อสารที่จะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด พร้อม ๆ กับการพัฒนาทักษะการฟัง ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2) ผู้บริหารโรงเรียนควรเดินออกจากห้องทำงานและพูดคุยกับลูกน้องบ้าง เรียกเทคนิคนี้ว่า การบริหารจัดการโดยการศึกษาไปรอบ ๆ ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารสนใจเอาใจใส่ต่อความต้องการของลูกน้องมากขึ้น

3) ผู้บริหารโรงเรียนควรใช้การอภิปรายเชิงนิเทศกับลูกน้องเป็นประจำ และสม่ำเสมอ การมีปฏิสัมพันธ์โดยการมีส่วนร่วมเช่นนี้จะช่วยให้ผู้บริหารเข้าใจ วิเคราะห์และแก้ปัญหาพร้อมกับลูกน้อง

2.4.2 การสื่อสารแบบล่างสู่บน (Upward Communication)

การสื่อสารแบบนี้เป็นการส่งข้อมูลเพื่อถ่ายทอดไปตามลำดับชั้นของตำแหน่งงานจากระดับล่างสู่ระดับบน ตัวอย่างเช่น ครูสอนวิชาสังคมศึกษาเข้ามาใหม่ครูจะผ่านข้อมูลเหล่านี้ขึ้นมาสู่หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งจะผ่านไปยังผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ การสื่อสารแบบส่งขึ้นไปเช่นนี้จำเป็นจะต้องให้ผู้บริหารโรงเรียนสั่งการลงมา แล้วติดตามผลของการตัดสินใจ ดูแลบรรยากาศองค์กร แก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรวบรวมข้อมูลทั้งหมดให้ผู้บริหาร

จากเหตุผลดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการสื่อสารจากล่างสู่บนนั้นอาจทำให้ประสบผลสำเร็จได้ยาก การสื่อสารแบบนี้จำเป็นต้องมีการกลั่นกรองให้ดีขึ้น เนื่องจากลูกน้องคงไม่ต้องการให้ผู้อยู่เหนือกว่า เช่น หัวหน้ากลุ่ม ธุรายละเอียดอื่น ๆ ที่จะทำให้เกิดการขัดขวางความต้องการของตน ด้วยเหตุนี้จะทำให้ลูกน้องขาดความไว้วางใจหัวหน้างาน นอกจากนี้ อาจมีกลุ่มที่ถูกบังคับอาจจะเก็บข้อมูลที่จะทำให้ตนเองเกิดความเสื่อมถอยลง ไม่ให้ไปสู่ผู้บริหารสูงสุดได้ มีผลงานวิจัยยืนยันว่า กลุ่มลูกน้องระดับล่าง มักจะไม่ค่อยยอมเปิดเผยข้อมูลในกรณีที่ใช้การสื่อสารจากเบื้องล่างขึ้นไป วิธีที่จะพัฒนาการสื่อสารแบบนี้อาจทำได้โดยจัดให้มีการประชุมบรรดาลูกน้องขึ้นนโยบายแบบเปิดประตูใช้จดหมายรับฟังความคิดเห็นหรือเขียนจดหมายน้อยถึงลูกน้อง และการมีส่วนร่วมในกลุ่มสังคม

2.4.3 การสื่อสารแบบแนวนอน (Horizontal Communication)

การสื่อสารแบบนี้เกิดขึ้นระหว่างพนักงานที่มีสถานะในระดับเดียวกันมักพบบ่อย ๆ ในองค์กรทั่ว ๆ ไปการบูรณาการและความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในองค์กรมักใช้การสื่อสารรูปแบบนี้ เช่น ในการบริหารงานโรงเรียน บางครั้งอาจพบการสื่อสารแบบนี้โดยการประสาน

ความร่วมมือระหว่างคณะกรรมการต่าง ๆ หรืออาจจะเกิดการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการระหว่างบุคคล นอกจากจะทำให้เกิดความร่วมมือกันในการทำงานแล้ว ยังต้องคำนึงถึงสภาพของอารมณ์และสังคมนระหว่างกลุ่มบุคคลเหล่านั้นด้วย ผลที่ได้จากการสื่อสารแบบนี้ยังทำให้เกิดกระบวนการทางสังคมในองค์กรอีกด้วย

2.4.4 การสื่อสารแบบทแยงมุม (Diagonal Communication)

การสื่อสารแบบทแยงมุมมีความสำคัญในสถานการณ์ที่มีผู้ปฏิบัติงานสามารถติดกันได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยผ่านช่องทางอื่น ๆ ตัวอย่างเช่น ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายธุรการในเขตพื้นที่ที่มีโรงเรียนขนาดใหญ่ ต้องการจะสร้างโปรแกรมการสอนโดยการสอนโดยการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเหล่านั้น ส่วนหนึ่งของการวิเคราะห์จำเป็นต้องให้ครูส่งรายละเอียดไปที่ผู้ช่วยโดยตรง จะดีกว่าผ่านขั้นตอนไปตามลำดับชั้นการสื่อสารชนิดนี้จะเกิดเส้นทแยงมุมมากกว่าจะเป็นการสื่อสารตรงจากบนสู่ล่างหรือจากล่างสู่บน

2.4.5 การสื่อสารแบบ Grapevine

จากการสื่อสารแบบต่าง ๆ ที่กล่าวมา พนักงานอาจสร้างช่องทางการสื่อสารว่าไปในทิศทางใด การสื่อสารแบบนี้จึงไม่ปรากฏในโครงสร้างขององค์กร แต่ก็มีการใช้วิธีนี้กันมาก ความหมายของ Grapevine หมายถึง การสื่อสารทั้งหมดที่ไม่เป็นทางการ รวมถึงการสื่อสารทางการบริหารอย่างเป็นทางการด้วย ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงควรเรียนรู้การสื่อสารแบบ Grapevine เพื่อบูรณาการเข้ากับการสื่อสารอย่างเป็นทางการ

3. การทำงานเป็นทีม

3.1 ความหมายของการทำงานเป็นทีม มีผู้ให้ความหมายของการทำงานเป็นทีมไว้ดังนี้

มาร์ศรี สฐานิธิ (2545, น. 2) ได้กล่าวถึง การพัฒนาทีมงาน หรือการทำงานเป็นทีม หรือการสร้างทีมงาน หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงพฤติกรรมหรือการกระทำใดๆ เพื่อเป็นการดึงดูดคนให้ได้เข้าร่วมทำงานและทำให้การทำงานร่วมกันมีประสิทธิภาพมากขึ้น

เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2546, น. 233) ได้ให้ทัศนะของการทำงานเป็นทีมว่า หมายถึง ความสำเร็จของผู้บริหารในการประสานการทำงานของบุคลากรหลายฝ่ายเข้าด้วยกันให้บรรลุผลสำเร็จ

สุวิทย์ มูลคำ (2549, น. 324) กล่าวว่า การสร้างทีมงาน หมายถึง การปรับปรุงความสัมพันธ์ต่าง ๆ ในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งความสัมพันธ์เหล่านี้จะมีผลโดยตรงต่อการทำงานให้สำเร็จตาม เป้าหมาย รวมถึงความเป็นอยู่ที่ดีของสมาชิกในสถานศึกษา

ธีระ ฤกษ์เจริญ (2550, น. 199) ได้สรุปว่าการทำงานเป็นทีม คือ คณะบุคคลหรือกลุ่มคนที่ทำงานภายในองค์การใดองค์การหนึ่ง เพื่อพัฒนาการทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ

แฮริส (Haris 1986 อ้างถึงใน บุตรี จารุโรจน์, 2549, น. 107) ได้อธิบายไว้ว่าการทำงาน เป็นทีม คือ การที่สมาชิกแต่ละคนดำเนินการด้วยความรู้ ความสามารถ และความพยายามร่วมกัน เพื่อให้ทีม บรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ภายใต้การมีส่วนร่วมทางสติปัญญาของสมาชิกทีม และผู้นำทีมจะต้องมีบทบาทที่หลากหลายจึงจะทำให้ทีมบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การทำงานเป็นทีม หมายถึง กระบวนการดำเนินการร่วมกันของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยมีเป้าหมายของการทำงานเดียวกัน เพื่อบรรลุจุดประสงค์ เดียวกันโดยสมาชิกในกลุ่มต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันเพื่อให้งานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

3.2 บทบาทของผู้บริหารกับการทำงานเป็นทีม ทุกองค์การต้องการผู้บริหารที่มีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการของทีมและเป็นผู้ที่สามารถช่วยตอบสนองความต้องการของสมาชิกของทีมได้ เช่น การให้ผลป้อนกลับ และการแก้ไขความขัดแย้งที่ถือว่าเป็นส่วนที่สำคัญของโครงสร้างทีม บางครั้งทีมนำทีมคนหนึ่งจะต้องคอยดูแลทีมหลายๆทีมในคราวเดียวกันหากขาดผู้นำที่ดูแลการปฏิบัติงานของทีมก็อาจหลุดไปจากกรอบ จากสิ่งที่ควรจะเป็น ขาดวิสัยทัศน์และไม่มีภารกิจ หรือเกิดความขัดแย้งได้ ซึ่งบทบาทของผู้นำที่สำคัญในทีม มีดังนี้ (รังสรรค์ ประเสริฐศรี, 2544, น. 153-154)

1. การสร้างความเชื่อถือ และสร้างแรงจูงใจให้แก่ทีมงาน
2. ชี้นำสมาชิกของทีมและสมาชิกของกลุ่มเพื่อให้เกิดผลการดำเนินงานในระดับที่สูง
3. สนับสนุนและช่วยเหลือในเรื่องการตัดสินใจอันเกิดจากการทำงานของทีม
4. เพิ่มศักยภาพและความสามารถของทีมให้มากขึ้น
5. สร้างเอกลักษณ์ที่โดดเด่นและมีคุณค่าให้กับทีม
6. คาดหวัง ชี้นำในการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น
7. จูงใจนำทีมสู่การดำเนินงานที่มีระดับที่สูงขึ้นเรื่อยๆ
8. มอบหมายและมอบอำนาจให้สมาชิกของทีมทำงานของตนให้สำเร็จ
9. สนับสนุนสมาชิกของทีมให้ปฏิบัติงานที่ไม่สำคัญออกไป

สุวิทย์ มูลคำ (2549, น. 326-327) ได้กล่าวถึง แนวทางการพัฒนาทีมงานไว้ดังนี้

1. การเริ่มจัดตั้งและหาสมาชิก การที่สมาชิกจะเข้าร่วมทีมงานนั้น สิ่งสำคัญที่สุด คือ สมาชิกจะต้องมีความเข้าใจว่าโครงการเป็นอย่างไร และตนเองมีส่วนร่วมอย่างไร
2. การสร้างความไว้วางใจ ทีมงานจะต้องสร้างบรรยากาศของความไว้วางใจให้กับ บรรดาสมาชิก โดยจะต้องมีการรับทราบปัญหาร่วมกัน วิจาร์ณและรับฟังคำวิจารณ์ซึ่งกันและกัน
3. การกำหนดวัตถุประสงค์ มีการผสมผสานหรือปรับเป้าหมายของทีมงานไปในแนวทางเดียวกัน โดยอาจใช้กระบวนการในการกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกัน หรือมีการระดมสมองกำหนดเป็นวัตถุประสงค์โดยรวม มีตัวบ่งชี้ เกณฑ์และเครื่องมือประเมินผลที่ชัดเจน
4. การสร้างความร่วมมือ จัดกิจกรรมให้สมาชิกในทีมมีความร่วมมือกัน มีการเสริมพลัง ความกระตือรือร้นและความตั้งใจให้สมาชิก รวมทั้งการสร้างขวัญและกำลังใจ ตลอดจนการสร้าง ความภาคภูมิใจในการทำงาน
5. การหาแนวปฏิบัติที่ดี เปิดโอกาสให้สมาชิกในทีมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อ เลือกแนวปฏิบัติที่ดี
6. การดำเนินการ มีการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการอย่างเป็นระบบ ครบตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผน
7. ทบทวนความก้าวหน้าอยู่เสมอ เป็นการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานว่าถูกทิศทางหรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคหรือไม่ หากพบข้อบกพร่องจะทำให้แก้ไขได้ทันที
8. การปิดโครงการ ทีมงานที่ดีไม่ควรเลิกหรือสลายตัวไปเอง แต่ควรสิ้นสุดลงอย่างเป็น ทางการ ควรสรุปว่า สมาชิกได้รับประโยชน์อะไร ได้พัฒนาอย่างไรและจะได้รับผลตอบแทน อย่างไรในอนาคต เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น กล่าวสรุปได้ว่า การทำงานเป็นทีม หมายถึง การทำงาน โดยมีเป้าหมายของการทำงานเดียวกัน เพื่อบรรลุจุดประสงค์ โดยสมาชิกในกลุ่มต้อง พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันเพื่อให้งานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด มีการสร้างความเชื่อถือในทีมงาน ส่งเสริมให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีการพัฒนาศักยภาพและความสามารถของทีมงาน เสริมสร้างความกระตือรือร้นและความตั้งใจในการทำงาน สร้างบรรยากาศความไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีการมอบหมายและมอบอำนาจในการทำงาน

4. การสร้างแรงจูงใจ

4.1 ความหมายของการจูงใจ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการจูงใจไว้ ดังนี้

สมยศ นาวิการ (2546, น. 287) กล่าวว่า การจูงใจ คือ พลังที่ริเริ่มกำกับและค้ำจุนพฤติกรรม และการกระทำของบุคคล

รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2548, น. 81) เสนอว่า การจูงใจ เป็นความต้องการ (Need) ที่เกิดขึ้น อย่างรุนแรงภายในจิตใจ ทำให้บุคคลเกิดความเครียด บุคคลจึงพยายามหาวิธีเพื่อตอบสนองความต้องการนั้น

ธวัช บุญยมณี (2550, น. 175) สรุปไว้ว่า การจูงใจ เป็นสภาพที่บุคคลถูกกระตุ้นทำให้เกิดแรงหรือพลังในการทำงานอย่างมีความรับผิดชอบ ผลการปฏิบัติงานสูง และมีคุณภาพ และสภาพเหล่านี้จะยังคงดำรงอยู่ในช่วงเวลาหนึ่งและอาจจะลดลง

เด ลูคา (De Luca 1995 อ้างถึงใน พัทธี นนทศักดิ์ และคณะ, 2549, น. 241) เสนอว่า การจูงใจเป็นการกระตุ้นให้สมาชิกในองค์การมีความเต็มใจและมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์การ

เชอร์มาฮอร์น และออสบอร์น (Schermerhorn & Osborn อ้างถึงใน ธวัช บุญยมณี, 2550, น. 174-175) กล่าวว่า การจูงใจ หมายถึง แรงภายในตัวบุคคลที่ทำให้บุคคลมีความรับผิดชอบในระดับหนึ่ง (Level) มีทิศทาง (Direction) และมีการคงอยู่ (Persistence) ของความเพียรพยายามในการทำงาน โดยที่ระดับ (Level) หมายถึง ผลรวมของความพยายามของบุคคลที่แสดงออกมา มากหรือน้อย ทิศทาง (Direction) หมายถึง สิ่งที่บุคคลเลือกเมื่อมีทางเลือกที่เป็นไปได้หลายทาง อาทิ ใช้ความพยายามในการทำงานเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ การคงอยู่ (Persistence) หมายถึง ช่วงระยะเวลาที่บุคคลยังคงแสดงการกระทำนั้น อาทิ พยายามทำงานให้มีคุณภาพ หรือยังคงทำงานให้สำเร็จ แม้พบว่าจะงานนั้นมีความยากลำบาก

จากความหมายดังกล่าว อาจสรุปได้ว่า การจูงใจ หมายถึง การกระตุ้นที่ทำให้บุคคลหรือ กลุ่มบุคคลแสดงพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งออกมาอย่างมุ่งมั่น เพื่อดำเนินการสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จตามที่ต้องการ

4.2 บทบาทของผู้บริหารในการสร้างแรงจูงใจ ในการสร้างแรงจูงใจกับ ผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีความรู้สึกอยากทำงาน สนองตอบความตั้งใจ ของผู้บริหารนั้น ผู้บริหารอาจใช้เทคนิควิธีการที่จะสร้างแรงจูงใจแก่ผู้ปฏิบัติงานในองค์การ ซึ่ง สรุปได้ดังนี้ (สนาน ลิ้มปศุวัตกุล , 2548, น. 352-355)

4.2.1. สร้างจุดมุ่งหมายในการทำงาน สำหรับตัวผู้ปฏิบัติงานจุดมุ่งหมายนั้นควรมีคุณค่าสำหรับเขา มีความท้าทายความรู้ความสามารถและสามารถนำไปปฏิบัติได้เป็นรูปธรรมจนบรรลุจุดมุ่งหมาย

4.2.2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน ในการประชุมวางแผนให้ผู้ร่วมงานได้ตัดสินใจ ภายหลังการพิจารณาแผนงานร่วมกันแล้ว ซึ่งในลักษณะนี้ผู้ปฏิบัติงานจะมีความพร้อมที่จะทำงาน ร่วมกับผู้บริหารด้วยความเต็มใจ จะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความรู้สึกภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมและเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าขององค์การด้วย

4.2.3. การคิดหาทางให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานจะมีความพอใจเป็นอย่างมากถ้าเขาได้รับทราบผลการปฏิบัติงานของเขาเป็นระยะๆ มีการประเมินผลงานเพื่อศึกษาความก้าวหน้าของการปฏิบัติงาน จะทำให้เขาภูมิใจในผลสำเร็จของงาน และหาทางปรับปรุงแก้ไข ผลงานให้ดีขึ้น

4.2.4. สร้างระบบสื่อสารที่ดีมีประสิทธิภาพ การสื่อสารระบบเปิดจะช่วยสร้างความเข้าใจ กับผู้ปฏิบัติงานให้เกิดความร่วมมือประสานใจให้งานสำเร็จ

4.2.5. เปิดโอกาสแสดงความคิดเห็น การรับฟังข้อเสนอแนะต่างๆ ที่ผู้ปฏิบัติงานได้บอกให้ทราบ โดยพยายามทำความเข้าใจในความคิดของผู้ปฏิบัติงานอย่างละเอียด ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึง ความสนใจและความสำคัญในตัวผู้ปฏิบัติงาน

4.2.6. สนใจห่วงใยผู้ใต้บังคับบัญชา โดยให้ความสนใจต่อผู้ปฏิบัติงานเป็นรายบุคคล สนใจต่อความก้าวหน้าของผู้ปฏิบัติงาน พุดคุยเกี่ยวกับปัญหาและข้อแนะนำต่างๆ ของผู้ปฏิบัติงาน

4.2.7. ช่วยลดปัญหาความขัดแย้ง แก้ไขข้อขัดแย้งต่างๆ ด้วยกระบวนการกลุ่ม เพื่อการสร้างความเข้าใจต่อกัน ใช้วิจารณ์ญานในการแก้ปัญหาย่างตรงไปตรงมาและยุติธรรม

4.2.8. การให้เกียรติยกย่องและชมเชยโดยเสมอหน้า ด้วยการให้ความจริงใจต่อคำยกย่องชมเชยแก่ผู้ปฏิบัติงานทั้งต่อหน้าและลับหลัง การให้รางวัลในโอกาสอันควรสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ยั่วยุหรือกระตุ้นให้มนุษย์อยากทำงานเหมือนกันทุกคนโดยธรรมชาติ

4.2.9. การมีความสุ่มรอบคอบ ผู้นำที่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ในทุกสถานการณ์โดยเฉพาะเมื่อเกิดสภาพการณ์ที่ไม่เป็นที่พึงพอใจในสิ่งทั้งหลายทั้งปวงได้ด้วยสติจะช่วยเสริมสร้างบารมีให้เป็นที่ประทับใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชา

4.2.10. การรู้จักครองใจคน ด้วยการเป็นผู้มีใจกว้างและเป็นมิตรกับคนทั่วไป ยินดีรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น ถึงแม้แนวความคิดนั้นจะแตกต่างจากตนเองก็ตาม ไม่วิพากษ์วิจารณ์ จุดบกพร่องหรือจุดอ่อนของผู้อื่นต่อสาธารณชน

4.2.11. รู้หลักลงโทษ การตำหนิกล่าวโทษผู้ได้บังคับบัญชา ควรจะกระทำเมื่อจำเป็นจริง ๆ การตำหนิที่ทำได้ควรจะทำให้เกิดความรู้หรือเพื่อปรับปรุงแก้ไขสำหรับการลงโทษนั้น ควรจะหลีกเลี่ยงให้มาก

4.2.12. มีวิสัยทัศน์กว้างไกล กล้าคิด กล้าตัดสินใจสั่งการด้วยการพยายามสร้างงานให้เป็นที่น่าสนใจและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปฏิบัติทั้งส่วนบุคคลและกลุ่มให้มากที่สุด

4.2.13. หลีกเลี่ยงการออกคำสั่งในลักษณะข่มขู่ อย่าใช้วิธีการข่มขู่ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้เขาทำงาน เพราะแม้งานสำเร็จก็จะออกมาไม่ดีไม่มีคุณภาพ

4.2.14. จัดระบบทางเดินของงาน พยายามจัดระบบงานให้ดีเพื่อไม่ให้เกิดความสับสนในการ ทำงาน การจัดงานให้เหมาะสมกับความสามารถของบุคคล ทั้งชนิดและปริมาณของงานจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานด้วยความสนุก และเต็มใจทำงานไม่รู้สึกลำบากเหนื่อย

4.2.15. รับผิดชอบต่อผลงาน โปรดระลึกเสมอว่าผู้ปฏิบัติงานพยายามจะทำดีที่สุด เมื่อใดก็ตามที่เกิดความผิดพลาดขึ้นด้วยเหตุใดๆ ผู้นำก็อย่าโยนความผิดให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้นำควรร่วมทำงานกับผู้ใต้บังคับบัญชาด้วย จะสร้างความพอใจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้มาก

4.2.16. ช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหา เมื่อผู้ปฏิบัติงานเกิดปัญหาหรือมีข้อขัดข้องในการทำงาน ต้องการคำแนะนำหรือชี้แนะโดยเฉพาะในเรื่องนโยบาย ผู้บังคับบัญชาอาจเข้าช่วยเหลือแก้ไขปัญหาหรือข้อขัดข้องต่างๆ เหล่านั้นด้วยวิธีการต่าง ๆ จะทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดความรู้สึกว่าผู้บังคับบัญชาไม่ทอดทิ้งหรือปล่อยให้เขาทำงานอย่างโดดเดี่ยว

4.2.17. การสร้างบรรยากาศในการทำงาน ผู้นำจะต้องสร้างบรรยากาศในการทำงานให้ดีทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต จะทำให้ทุกคนในทีนั้นมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน

4.2.18. การจัดเตรียมอุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการทำงานให้พร้อม เมื่อมีความสะดวกในการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ก็จะสามารถทำงานได้รวดเร็ว โดยธรรมชาติบุคคลมีใจรักและพร้อมที่จะทำงานให้ดีที่สุดอยู่แล้ว

4.2.19. พยายามใช้อิทธิพลของกลุ่มใหญ่ดึงกลุ่มเล็ก โดยการกระตุ้นให้กลุ่มบุคคลส่วนใหญ่กระทำตัวให้เป็นตัวอย่างในการปฏิบัติงานที่ดี จะเป็นอิทธิพลที่ดึงดูดคนส่วนน้อยที่เหลือให้กระทำดีตามไปด้วย

4.2.20. การทดสอบประเมินผล ถ้ามีการทดสอบการทำงานของผู้ปฏิบัติงานเป็นระยะๆ เป็นประจำจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานรู้ผลดีและข้อผิดพลาดในการทำงานของเขา จะทำให้เขาได้มีโอกาส ปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดให้ดีขึ้น และภูมิใจในความสำเร็จของการทำงานของเขาเอง นอกจากเทคนิคดังกล่าวแล้ว ผู้นำที่ดีจะต้องตระหนักถึงการใช้หลักความเป็นธรรมในการบริหารสั่งการ โดยผู้บังคับบัญชาต้องให้ความเป็นธรรมอย่างเสมอหน้าแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคน ไม่มีการเลือกที่รักมักที่ชัง การยกย่องให้เกียรติและการให้การยอมรับ เป็นมิตรอย่างจริงใจ จะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความภาคภูมิใจในการทำงานมากขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นอาจสรุปได้ว่า ในการสร้างแรงจูงใจ หมายถึง การที่ผู้บริหารสร้างจุดมุ่งหมายในการทำงาน เปิดโอกาสแสดงความคิดเห็นและรับฟังข้อเสนอแนะ ให้ความสนใจต่อบุคลากรเป็นรายบุคคล ให้เกียรติยกย่อง และชมเชยโดยเสมอหน้า มอบหมายงานตามความรู้ ความสามารถของบุคลากร พร้อมทั้งสร้างบรรยากาศในการทำงาน จัดเตรียมอุปกรณ์ที่เอื้อต่อการทำงานเพื่อให้การ ปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

5. โครงสร้างองค์กร

5.1 ความหมายของโครงสร้างองค์กร มีผู้ให้ความหมายของคำว่าโครงสร้างองค์กรไว้ดังนี้

วิโรจน์ สารรัตน์ (2546, น. 107) กล่าวว่า โครงสร้างองค์กร หมายถึง รูปแบบอย่างเป็นทางการที่แสดงถึงความสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสารหรือการประสานงานที่เชื่อมโยงงานของ บุคคลหรือกลุ่มในองค์การเพื่อบรรลุจุดหมายขององค์การ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2550, น. 116) กล่าวว่า โครงสร้างองค์การ เป็นกระบวนการของ การกำหนดความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการระหว่างบุคคลและทรัพยากร เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ หรือ หมายถึง ลักษณะการแบ่งงานอย่างเป็นทางการเป็นกลุ่มหรือความร่วมมือ

สเตียร์ส (Steers, 1977 อ้างถึงใน ศรีสมร แป้งหอม, 2545, น. 59) กล่าวว่า โครงสร้างขององค์การ หมายถึง ความสัมพันธ์ของทรัพยากรด้านมนุษย์ที่ได้กำหนดไว้ในองค์การ เป็นการวางแผนการร่วมกัน เริ่มต้นด้วยการกำหนดนโยบาย การจัดสายงาน การกำหนดองค์ประกอบ คุณลักษณะของสมาชิก การจัดบุคคลตามความเหมาะสมของงาน เป็นแผนผังที่แสดงให้เห็นถึงการแบ่งงานกันทำระหว่างผู้บริหารกับผู้ใต้บังคับบัญชา

เบตแมน และสเนล (Bateman & Snell 1999 อ้างถึงใน มงคล ภาณุรชานนท์, 2548, น. 15) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดองค์การ หมายถึง การกำหนดอำนาจหน้าที่ หรือภารกิจ และการจัดทรัพยากร เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จ หรือการกำหนดหน้าที่เพื่อให้การประสานการใช้

ทรัพยากรมนุษย์ การเงิน สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ข้อมูล และทรัพยากรต่างๆ ที่จำเป็น ให้บรรลุเป้าหมาย

จากความหมายของโครงสร้างองค์กร อาจสรุปได้ว่า โครงสร้างองค์กร หมายถึง กระบวนการของการกำหนดความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการระหว่างบุคคล โดยการจัดสายงาน การแบ่งงาน การกำหนดบุคคลตามความเหมาะสมของงาน ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตาม วัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

5.2 บทบาทของผู้บริหารกับการจัดโครงสร้างองค์กร

วิโรจน์ สารรัตน์ (2546, น. 107) กล่าวว่า การจัดองค์กรเป็นหน้าที่ทางการบริหารที่ผู้บริหาร จะต้องให้ความสำคัญตรวจสอบเป็นระยะ ๆ เพื่อให้มั่นใจว่า ในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โครงสร้างองค์กรที่ออกแบบไว้แต่เดิมยังมีความเหมาะสมที่จะทำให้บรรลุจุดหมายขององค์กร หรือไม่ ในปัจจุบันโครงสร้างองค์กรที่สามารถรองรับกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมนั้น จะต้องมีความยืดหยุ่น มีช่วงการบังคับบัญชาที่สั้น หรือมีโครงสร้างในลักษณะแบนราบ มีลักษณะ ของการประสานความร่วมมือระหว่างหลายฝ่ายงานที่มีการผนึกกำลังบุคลากรที่มีความสามารถ เฉพาะความชำนาญในหน้าที่ให้เกิดกระบวนการดำเนินงานในเชิงบูรณาการ นำมาซึ่งความรวดเร็ว ความมีประสิทธิภาพ และคุณภาพของงาน

ฮอดจ์ และแอนโทนี (Hodge & Anthony 1991, น. 374) ระบุโครงสร้างองค์กรที่มีประสิทธิผลมีลักษณะดังนี้

1. สามารถบรรลุเป้าหมายได้ด้วยต้นทุนที่ต่ำสุด (Goal Accomplishment at Least Cost) การมีเครือข่ายของงานที่แตกต่างกันและบูรณาการเข้าด้วยกันเพื่อการใช้ทรัพยากรร่วมกัน
2. มีนวัตกรรม (Innovation) มีระบบข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม
3. มีความยืดหยุ่นและปรับตัว (Flexibility and Adaptiveness) มีการยืดหยุ่นเพื่อการกระจายอำนาจในการตัดสินใจ และมีการปรับตัวเพื่อตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมและองค์กรเอง
4. สนับสนุนการปฏิบัติงานด้านทรัพยากรบุคคลและการพัฒนา (Facilitation of Human Resource Performance and Development) ส่งเสริมให้มีการอบรมพัฒนาทักษะและการวางแผนพัฒนาอาชีพ
5. สนับสนุนให้มีการประสานงานอย่างทั่วถึง (Facilitation of Coordination)
6. สนับสนุนให้มีกลยุทธ์ (Facilitation of Strategy)

จากที่กล่าวมาข้างต้น อาจสรุปได้ว่า การจัดโครงสร้างองค์กร หมายถึง กระบวนการของการกำหนดความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการระหว่างบุคคลโดยการจัดสายงาน การแบ่งงาน การกำหนดบุคคลตามความเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ มีความยืดหยุ่น มีสายการบังคับบัญชาที่สั้น สนับสนุนให้มีการประสานงานอย่างทั่วถึง จัดกระบวนการดำเนินงาน ในเชิงบูรณาการ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายขององค์กรในที่สุด

6. การมีส่วนร่วม

6.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วม ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Participation มีความหมาย คือ การที่บุคคลได้มีส่วนร่วมในการประกอบกิจกรรม หรือมีส่วนร่วม เข้าไปร่วมรับผิดชอบในผลงาน และได้มีผู้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

สมพันธ์ เตชะอธิก และคณะ (2547, น. 12) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมตั้งแต่คิดโครงการ กิจกรรม โดยเริ่มค้นหาปัญหา สาเหตุ วางแผน ตัดสินใจ ดำเนินการ ระดมทรัพยากร กำหนดเป้าหมาย สรุปบทเรียน ติดตามประเมินผล รับผลที่เกิดขึ้น โดยทั้งนี้ต้องตั้งอยู่ในความเป็นธรรม

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2547, น. 4) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดที่ไม่เคยได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ หรือเข้าร่วมการตัดสินใจ หรือ เคยเข้าร่วมด้วยเล็กน้อยได้เข้าร่วมด้วยมากขึ้น เป็นไปอย่างมีอิสระภาพ เสมอภาค มิใช่เพียงมีส่วนร่วมอย่างผิวเผิน แต่เข้าร่วมด้วยอย่างแท้จริง และการเข้าร่วมนั้นเริ่มตั้งแต่ขั้นแรกถึงขั้นสุดท้ายของโครงการ

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2547, น. 16) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นทางตรง หรือทางอ้อม ในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามผล

วินัย ดิสงส์ (2550, น. 49) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้บริหาร ใช้การจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้เกี่ยวข้องได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบเพื่อการพัฒนางานที่ปฏิบัติให้มีคุณภาพสูงขึ้น

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ บุคลากรใน โรงเรียนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ ของ โรงเรียน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วม ในการปฏิบัติงานและการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

6.2 บทบาทของผู้บริหารกับการมีส่วนร่วม วินัย ดิสงส์ (2550, น. 95-96) ได้กล่าวถึง ยุทธศาสตร์การดำเนินการให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ไว้ดังนี้

6.2.1. การแสวงหาบุคลากรเข้ามาร่วมบริหารโดยวิธีดังนี้ ผู้บริหารแสวงหาด้วยตนเอง หรือมอบหมายให้คณะครูแสวงหา หรือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมแสวงหาบุคลากรได้ร่วมกันกำหนดคุณสมบัติพื้นฐานสำหรับการพิจารณาอันได้แก่เป็นผู้สนใจเรื่องการศึกษา เป็นผู้นำกลุ่ม ผู้นำชุมชน เป็นผู้ปกครองนักเรียน เป็นศิษย์เก่า เป็นผู้มีความรู้ความสามารถหลาย ๆ ด้านเพื่อมาร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกรรมการที่ปรึกษา คณะกรรมการสมาคมผู้ปกครอง คณะอนุกรรมการต่าง ๆ

6.2.2. การติดต่อเชิญชวนโดยวิธีผู้อำนวยการโรงเรียน พบปะมอบหมายให้คณะครูและ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ติดต่อเชิญชวนและจัดทำหนังสือเชิญชวนประชาสัมพันธ์โดยทั่วไป

6.2.3. การจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วม ได้แก่ การศึกษา การร่วมปรึกษาหารือ การจัดประชุม การพบปะสังสรรค์กิจกรรมนักเรียนต่างๆ เช่น กิจกรรมเข้าค่าย ตลอดจนการร่วมจัดตั้งองค์กรต่างๆ ขึ้นในโรงเรียน เช่น สมาคมผู้ปกครองและครู จัดตั้งชมรมศิษย์เก่า

6.2.4. การสร้างความสัมพันธ์เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ สนิทสนม มีความเข้าใจกันระหว่าง ครู คณะกรรมการชุดต่าง ๆ และผู้ปกครอง โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ด้วยวิธีการหลากหลาย ได้แก่ การร่วมประชุม ปรึกษาหารือ การพบปะพูดคุย กิจกรรมการมอบของขวัญ ส่งบัตรอวยพรในโอกาสสำคัญต่าง ๆ กิจกรรมพบปะเยี่ยมเยียน การเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น กิจกรรมการกีฬา กิจกรรมออกกำลังกาย

6.2.5. การร่วมกันรับผิดชอบ เป็นการสร้างความรู้สึกที่ดีต่อโรงเรียน และให้ความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน และรู้สึกรับผิดชอบต่อโรงเรียน และเกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ จึงร่วมรับมอบหมายให้มีส่วนร่วมรับผิดชอบงานในด้านต่างๆ เช่น รับผิดชอบเป็นคณะกรรมการ เป็นคณะอนุกรรมการ และคณะทำงานต่าง ๆ

6.2.6. การร่วมปฏิบัติ ร่วมช่วยเหลืองานด้วยวิธีการที่มีส่วนร่วม บุคคลต่าง ๆ จะมีบทบาทหน้าที่ ร่วมปฏิบัติงาน ช่วยเหลืองานของโรงเรียนตามระดับบทบาทหน้าที่ และสถานการณ์ต่างๆ ได้แก่ ร่วมคิดวางแผนพัฒนาโรงเรียน ร่วมตัดสินใจในการลงมติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ มีส่วนร่วมตัดสินใจและทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย และร่วมรับผิดชอบในสิ่งที่เกิดขึ้นร่วมทุกข์ร่วมสุข ในสถานการณ์ต่าง ๆ ร่วมสนับสนุนด้วยสติปัญญา กำลังทรัพย์ ช่วยแสวงหาทรัพยากร ปัจจัยมาเสริมสร้างพัฒนาโรงเรียน

6.2.7. การให้เกียรติ ยกย่อง ชมเชยและเกิดความภาคภูมิใจ โรงเรียนยึดถือเป็นเรื่องสำคัญ มีวิธีการที่ดีเข้ามามีส่วนร่วม รู้สึกได้รับเกียรติ ได้รับยกย่อง และได้รับความภาคภูมิใจ เสียสละ และ ภาคภูมิใจในผลงานและความสำเร็จที่เกิดจากการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ เช่น การมอบเกียรติบัตรยกย่อง การจัดกิจกรรมเพื่อแสดงการให้เกียรติ เป็นต้น

สมโภชน์ หลักฐาน (2548, น. 21) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมนั้น ผู้บริหารจะเป็นบุคคลสำคัญ ที่จะเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานให้มีบทบาท โดยการสร้างบรรยากาศในรูปแบบต่าง ๆ เช่นการไว้วางใจผู้ร่วมงาน การยอมรับฟังความคิดเห็น การใช้เทคนิคการตัดสินใจโดยกลุ่ม เป็นต้น นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบของสมาชิกในองค์การ เวลา และสถานการณ์อีกด้วย ผู้บริหารจึงต้อง รู้จักวิเคราะห์คน วิเคราะห์สถานการณ์ ประกอบไปด้วย

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องด้วยวิธีที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้บุคลากรได้ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานให้ความอิสระในการตัดสินใจอย่างเต็มที่ ใช้เทคนิคการตัดสินใจด้วยกระบวนการกลุ่ม สร้างความไว้วางใจในการแก้ปัญหาด้วยตนเองให้เกียรติ ยกย่องชมเชยในความสำเร็จของบุคลากร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษางานวิจัยของบุคคลต่างๆที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

มณฑิกา พยัฒกุล (2551) ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในตามทัศนะของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายใน ตามทัศนะของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่ามี 8 คุณลักษณะดังนี้ 1) ความเป็นผู้นำทางวิชาการ 2) ด้านการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 3) ด้านการตัดสินใจ 4) ด้านการสร้างแรงจูงใจ 5) การอุทิศตนให้กับการปฏิบัติงาน 6) ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 7) ด้านการแสวงหาความรู้ใหม่และ 8) ด้านการติดต่อสื่อสาร

นิชมน ต่ายจันทร์ (2551) ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ ด้านภาวะของผู้นำ

บริหารการทำงานเป็นทีม การเตรียมความพร้อมให้บุคลากรและการนิเทศการกำกับติดตามตามลำดับโดยมีผลสรุปแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เพื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ารายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเอง โดยให้เข้ารับการศึกษาดูงาน ประชุม สัมมนา โดยมีระดับการส่งผลอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ผู้บริหารสนับสนุนและเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีระดับการส่งผลอยู่ในระดับมาก ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ผู้บริหารให้การนิเทศและการกำกับติดตามงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษามีระดับการส่งผลอยู่ในระดับมากเช่นกัน

2. ด้านการเตรียมความพร้อมให้บุคลากร พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่โรงเรียนที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ รับผิดชอบงานด้านต่างๆ ในการดำเนินงานประกันคุณภาพ โดยมีระดับการส่งผลดีในระดับมาก รองลงมาได้แก่ โรงเรียนพัฒนาส่งเสริมความรู้ให้แก่ ครูเกี่ยวกับการจัดทำแผนงานโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอย่างทั่วถึง มีการส่งผลอยู่ในระดับมาก ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ โรงเรียนจัดหาวิทยากรมืออาชีพที่มีคุณภาพหรือมีฝีมือมาช่วยในมน้าวความคิดของผู้เกี่ยวข้อง ให้พร้อมจะดำเนินงานประกันคุณภาพด้วยใจ มีระดับการส่งผลอยู่ในระดับมาก

3. ด้านการทำงานเป็นทีม พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ บรรยาการการทำงานเป็นแบบเรียบง่ายๆ อบอุ่นเป็นกันเอง โดยมีระดับการส่งผลอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ทีมงานมีความเป็นอิสระในการดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมายมีระดับการส่งผลอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ มีการวัดและประเมินผลการทำงานของทีมงาน มีระดับการส่งผลอยู่ในระดับมาก

4. ด้านการนิเทศและกำกับติดตาม พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ โรงเรียนจัดให้มีการรายงาน การปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพเป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีระดับการส่งผลอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ โรงเรียนจัดให้มีการรายงาน การปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพเป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีการส่งผลอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ โรงเรียนมีการวางแผนอยู่ในระดับมาก ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

ได้แก่ บุคลากรในทีมงานเดียวกันมีการนิเทศและกำกับติดตามงานด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้อย่างชัดเจนมีระดับการส่งผลอยู่ในระดับมาก

กษิฐา กลิ่นสุวรรณ และคณะ (2551) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิษณุโลก เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิษณุโลก เขต 2 โดยภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ด้านสังคม ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านบุคลากร ด้านการเมือง ส่วนด้านสภาพแวดล้อม มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมุต เกตขจร (2552) ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยรวมค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ และปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร

กฤษดา การิฐุม (2554) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางการบริหารระดับครูที่มีอิทธิพล และส่งผลต่อระดับการปฏิบัติตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยเรียงลำดับตามความสำคัญ ได้แก่ ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร ปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีม และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม องค์กรอย่างน้อยต้องมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และปัจจัยด้านการบริหารระดับผู้บริหารที่มีผลต่อปัจจัยด้านการบริหารจัดการปฏิบัติตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ด้านโครงสร้างองค์กรที่มีอิทธิพลต่อสภาพแวดล้อมองค์กร และด้านแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อ สภาพแวดล้อมองค์กรทั้งนี้ ตัวแปรต้นระดับผู้บริหารสามารถอธิบายความผันแปรสัมประสิทธิ์ การถดถอยของระดับการปฏิบัติตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้ร้อยละ 74.51

อริยา คงเพียรพาค (2554) ทำการวิจัย เรื่องปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางการบริหารที่เป็นทรัพยากรการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขนาดเล็กที่มีเพียง 6 ปัจจัย คือ ปัจจัยการจูงใจการใช้เทคโนโลยีการทำงานเป็นทีม ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน การติดต่อสื่อสารและโครงสร้างของ

โรงเรียนโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.822 มีค่าอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 67.50 อย่างมีนัยสำคัญระดับ 0.05

วารุณี บำรุงสวัสดิ์ และคณะ (2554) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน และประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน และครูผู้สอนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก แต่ไม่แตกต่างกัน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านการมีส่วนร่วมและปรึกษาปัญหาของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้าน การติดต่อสื่อสาร ด้านการทำงานเป็นทีม และทัศนคติและทักษะของบุคลากรในโรงเรียน และทรัพยากรทางการศึกษา และด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา ปัจจัยที่มีอำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 73 และมีค่าความคาดเคลื่อนของการพยากรณ์คือ 0.267 คือด้านภาวะผู้นำทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมและปรึกษาหารือของผู้ที่จะมีส่วนเกี่ยวข้อง ด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านการทำงานเป็นทีม ปัจจัยที่ควรส่งเสริมเพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนได้แก่ภาวะของผู้บริหารทรัพยากรทางการศึกษาการมีส่วนร่วมและ ที่ปรึกษาหารือของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเทคโนโลยีทางการศึกษาและการทำงานเป็นทีม

รัตนา มณฑลเพชร (2550) ซึ่งศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ที่เอื้อต่อกระบวนการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน ที่ได้รับการรับรองจากการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และเขต 2 จากผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมจำนวน 581 คน พบว่า มี 5 ปัจจัย ได้แก่ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการกำหนดเป้าหมาย ด้านภาวะผู้นำ ด้านการควบคุมงาน และด้านการตัดสินใจ

วินัย วิทย์ไพบุณย์สกุล (2553) ได้ทำการศึกษาวิจัย ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายนอกของโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ราชบุรี เขต 2 จากผู้บริหาร ครูวิชาการและครูผู้สอนจำนวน 324 คน พบว่า ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายนอกโรงเรียน มี 8 ปัจจัย ได้แก่ ภาวะผู้นำ แรงจูงใจ การติดต่อสื่อสาร การปฏิสัมพันธ์และอิทธิพล การตัดสินใจ การกำหนดเป้าหมาย การควบคุมงาน มาตรฐานการปฏิบัติงานและการฝึกอบรม

ปนัดดา เกษมสุข (2556) ได้ทำการศึกษาวิจัย ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการประกันคุณภาพภายนอกของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 พบว่า

1. ระดับปัจจัยการบริหารของผู้บริหาร ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ระดับปัจจัยการ บริหารของผู้บริหาร อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยระดับมาก อันดับแรกได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ รองลงมาด้านการปฏิสัมพันธ์และอิทธิพล ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน และด้านการกำหนด เป้าหมาย ด้านการควบคุมงาน ด้านการตัดสินใจ ด้านการสื่อสาร และการจูงใจ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับผลการประกันคุณภาพภายนอก ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่า ภาพรวม ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับผลการประกันคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง

เยาวลักษณ์ กัทขลี (2557) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก อันดับแรกได้แก่ การบริหารจัดการด้านบุคคล รองลงมา ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การทำงาน เป็นทีม การติดต่อสื่อสาร โครงสร้างและวัฒนธรรมองค์กร และทรัพยากรและเทคโนโลยีทางการ ศึกษา

2. ผลการศึกษาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก อันดับแรกได้แก่ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมา การจัดระบบบริหาร สารสนเทศ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงาน ประเมินคุณภาพภายใน จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และจัดให้มีการประเมินคุณภาพ ภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

[illegible]

จากตาราง 1 การสังเคราะห์ปัจจัยด้านการบริหารที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงได้กำหนดปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 โดยใช้ปัจจัยที่มีความถี่ตั้งแต่ 4 ขึ้นไป ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) การติดต่อสื่อสาร 3) การทำงานเป็นทีม 4) การสร้างแรงจูงใจ 5) โครงสร้างองค์กร 6) การมีส่วนร่วมเพื่อให้ผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นแนวทางในการบริหารงานด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 โดยมีการดำเนินงานตามประเด็นดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 จำนวน 39 โรงเรียน รวมจำนวนประชากร 1,666 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ มีจำนวน 313 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสุ่มของเครจซีและมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, น. 121) ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 17 คน ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 39 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ครูผู้สอนจำนวน 257 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามสัดส่วนแต่ละอำเภอโดยมีรายละเอียดดังตาราง

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอต่างๆ ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40

อำเภอ	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูผู้สอน		ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาละ 1 คน		รวม
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มตัวอย่าง
อำเภอเมือง	15	3	352	60	6	6	69
อำเภอลำสัก	15	3	315	53	7	7	63
อำเภอลำเก่า	6	1	142	23	2	2	26
อำเภอเขาค้อ	4	1	54	9	2	2	12
อำเภอน้ำหนาว	2	1	23	3	1	1	5
อำเภอชนแดน	3	1	73	12	2	2	15
อำเภอวังโป่ง	2	1	33	5	2	2	8
อำเภอวิเชียรบุรี	10	2	178	30	6	6	38
อำเภอศรีเทพ	6	1	82	14	3	3	18
อำเภอบึงสามพัน	8	1	117	19	4	4	24
อำเภอหนองไผ่	12	2	175	29	4	4	35
รวม	83	17	1,544	257	39	39	313

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวข้อง และขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา นำมาประมวลสร้างเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่

1. ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร
2. ด้านการติดต่อสื่อสาร
3. ด้านการทำงานเป็นทีม
4. ด้านการการสร้างแรงจูงใจ
5. ด้านโครงสร้างองค์กร
6. ด้านการมีส่วนร่วม

แบบสอบถามนี้ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale)

5 ระดับ ตามแบบของ ลิเคิร์ท (Likert's Scale) จำนวน 40 ข้อ โดยให้น้ำหนักคะแนนมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการดำเนินงานตามรายการ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการดำเนินงานตามรายการ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการดำเนินงานตามรายการ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการดำเนินงานตามรายการ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการดำเนินงานตามรายการ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 แบ่งออกเป็น 8 ด้าน คือ

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
3. การจัดทำระบบบริหารและสารสนเทศ
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
5. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
6. การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา
7. การจัดทำรายงานประจำปี
8. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

แบบสอบถามนี้ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตามแบบของ ลิเคิร์ท (Likert's Scale) จำนวน 41 ข้อ โดยให้น้ำหนักคะแนนมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการดำเนินงานตามรายการ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการดำเนินงานตามรายการ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีการดำเนินงานตามรายการ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการดำเนินงานตามรายการ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการดำเนินงานตามรายการ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้ศึกษาดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ เกี่ยวกับ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านการบริหารที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. สร้างแบบสอบถาม โดยเขียนคำถาม โดยเขียนข้อคำถามให้ครอบคลุมตามกรอบเนื้อหาที่กำหนดและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด โดยสร้างแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน

3. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและความเหมาะสม แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหา (Content Validity) และลงความเห็นว่าเป็นแบบสอบถามแต่ละข้อ มีความสอดคล้องตามเนื้อหาที่จะวัดหรือไม่

โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการพิจารณา ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่า แบบสอบถามมีความสอดคล้องกับเนื้อหา

0 เมื่อไม่แน่ใจว่า แบบสอบถามมีความสอดคล้องกับเนื้อหา

-1 เมื่อแน่ใจว่า แบบสอบถามไม่มีความสอดคล้องกับเนื้อหา

โดยกำหนดค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2543, น. 249) ซึ่งข้อคำถามทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ในช่วง 0.66 ถึง 1.00

5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความครอบคลุมตามนิยามศัพท์และมีความถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะใกล้เคียงกันกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

7. นำแบบสอบถามที่ได้ทำการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) พบว่า ผลการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .915

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้ศึกษาค้นคว้ายื่นเรื่องเสนอเพื่อขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าจากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40

2. ผู้ศึกษาค้นคว้าจัดส่งแบบสอบถามถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 โดยจัดส่งด้วยตนเองและส่งทางไปรษณีย์

3. ผู้ศึกษาค้นคว้าตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องของแบบสอบถาม ที่ได้คืนมาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 280 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.45

4. ผู้ศึกษาค้นคว่านำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และหาค่าทางสถิติของแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้รับคืนมา มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าสถิติ แล้ววิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงค่าความถี่และหาค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์องค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, น. 121)

4.51 – 5.00 หมายถึง มีการดำเนินงานของปัจจัยด้านการบริหาร อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีการดำเนินงานของปัจจัยด้านการบริหาร อยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีการดำเนินงานของปัจจัยด้านการบริหาร อยู่ในระดับ

ปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีการดำเนินงานของปัจจัยด้านการบริหาร อยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีการดำเนินงานของปัจจัยด้านการบริหาร อยู่ในระดับน้อย

ที่สุด

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, น. 121)

4.51 – 5.00 หมายถึง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา อยู่ในระดับ มากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา อยู่ในระดับ ปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา อยู่ในระดับ น้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

4. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 วิเคราะห์ข้อมูลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) คำนวณเปรียบเทียบเกณฑ์ ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2544, น. 316)

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น 0 หมายถึง ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กัน

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ อยู่ระหว่าง -1 และ +1 หมายถึง ตัวแปรทั้งสอง มีความสัมพันธ์กันโดยทิศทางของความสัมพันธ์พิจารณาจากเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้ คือ ถ้าเป็นไปในทางบวก แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันใน

ลักษณะคล้ายตามกัน แต่ถ้าในทางลบแสดงว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามหรือผกผันกัน สำหรับการพิจารณาระดับความสัมพันธ์สามารถพิจารณาได้ดังนี้

0.90 ขึ้นไป	หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก
0.71-0.90	หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับสูง
0.30-0.70	หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
ต่ำกว่า 0.30	หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ
0.00	หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์

สถิติที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปหาค่าสถิติ ดังนี้

1. ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of item-objective congruence)
2. ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)
3. ร้อยละ (Percentage)
4. ค่าเฉลี่ย (\bar{X} : Mean)
5. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. : Standard Deviation)
4. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 40 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 40

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 40

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 40

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 3 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ที่	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ระดับการศึกษา		
	ปริญญาตรี	146	52.1
	สูงกว่าปริญญาตรี	134	47.9
2	ตำแหน่ง		
	ผู้บริหาร	15	5.4
	ครู	230	82.1
	ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	35	12.5
3	ประสบการณ์การทำงาน		
	น้อยกว่า 10 ปี	83	29.6
	10 ปี ขึ้นไป	197	70.4

จากตาราง 3 พบว่า สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงานของกลุ่มตัวอย่าง ผลปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยคิดเป็นร้อยละ 52.1 และสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 47.9 ส่วนใหญ่เป็นครู โดยคิดเป็นร้อยละ 82.1 และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 70.4

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารของสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัย
ด้านการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 40 ในภาพรวม

ปัจจัยด้านการบริหารของสถานศึกษา	n=280		ระดับ ความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ	4.33	.41	มาก
ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร	4.29	.45	มาก
ปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีม	4.25	.49	มาก
ปัจจัยด้านการจูงใจ	4.25	.45	มาก
ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร	4.28	.47	มาก
ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม	4.23	.50	มาก
รวมเฉลี่ย	4.27	.40	มาก

จากตาราง 4 พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ในภาพรวม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.27$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ปัจจัยด้านการบริหารที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$)

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านภาวะผู้นำ จำแนกเป็นรายชื่อ

ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ	n=280		ระดับ ความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
1. ผู้บริหารมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา	4.32	0.56	มาก
2. ผู้บริหารมีการนิเทศ กำกับดูแลติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	4.31	0.56	มาก
3. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.37	0.60	มาก
4. ผู้บริหารมีความสามารถในการทำงานเป็นทีม และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี	4.25	0.60	มาก
5. ผู้บริหารใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน	4.33	0.57	มาก
6. ผู้บริหารสามารถจูงใจให้ผู้ร่วมงานทำงานเพื่อองค์กรและมุ่งสู่อนาคตร่วมกัน	4.22	0.59	มาก
7. ผู้บริหารมีความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานและบุคคลภายนอก	4.44	0.60	มาก
8. ผู้บริหารเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	4.45	0.58	มาก
รวมเฉลี่ย	4.33	0.41	มาก

จากตาราง 5 พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.45$) รองลงมาคือ ผู้บริหารมีความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานและบุคคลภายนอก อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.44$) และผู้บริหาร

มีวิสัยทัศน์ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.37$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารสามารถจูงใจให้ผู้ร่วมงานทำงานเพื่อองค์กรและมุ่งสู่นาคร่วมกัน อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.22$)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร จำแนกเป็นรายชื่อ

ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร	n=280		ระดับ ความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
9. ผู้บริหารมีความสามารถในการพูดและสื่อ ความหมายทำให้งานง่ายในการปฏิบัติ	4.28	0.59	มาก
10. ผู้บริหารติดต่อสื่อสารกับบุคลากรในสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ ทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษรและ วาจา	4.23	0.64	มาก
11. ผู้บริหารร่วมประชุม แก้ไขปรับปรุงงานของ สถานศึกษากับบุคลากรในสถานศึกษาอย่าง สม่ำเสมอ	4.31	0.58	มาก
12. ผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์ดี ทำให้ทุกงานราบรื่น และบรรลุผลได้	4.27	0.64	มาก
13. ผู้บริหารใช้เทคนิคและสื่อหลาย ๆ ทาง เพื่อให้ บุคลากร ได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างครบถ้วน	4.33	0.61	มาก
14. สถานศึกษাজัดทำรายงานเพื่อเผยแพร่ผลการ ดำเนินงานของสถานศึกษาแก่ผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง	4.21	0.65	มาก
รวมเฉลี่ย	4.29	0.45	มาก

จากตาราง 6 พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารใช้เทคนิคและสื่อ

หลาย ๆ ทาง เพื่อให้บุคลากร ได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างครบถ้วน อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมา คือ ผู้บริหารร่วมประชุม แก้ไขปรับปรุงงานของสถานศึกษากับบุคลากรในสถานศึกษา อย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.31$) และผู้บริหารมีความสามารถในการพูดและสื่อ ความหมายทำให้้งานง่ายในการปฏิบัติ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.28$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาจัดทำรายงานเพื่อเผยแพร่ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง อย่างต่อเนื่อง อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.21$)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัย ด้านการทำงานเป็นทีม จำแนกเป็นรายชื่อ

ปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีม	n=280		ระดับ ความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
15. ผู้บริหารสร้างความเชื่อถือและจงใจในทีมงาน	4.17	0.63	มาก
16. ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้สมาชิกทุกคน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหา	4.21	0.66	มาก
17. ผู้บริหารมีการพัฒนาศักยภาพและความ สามารถของทีมงานอย่างต่อเนื่อง	4.29	0.63	มาก
18. ผู้บริหารเสริมสร้างความกระตือรือร้นให้ ทีมงาน	4.24	0.62	มาก
19. ผู้บริหารสร้างบรรยากาศของความไว้วางใจ ให้กับสมาชิกทีมงาน	4.25	0.61	มาก
20. ผู้บริหารมอบหมายและมอบอำนาจให้สมาชิก ทำงานของตนเองให้สำเร็จ	4.32	0.60	มาก
21. ผู้บริหารให้เกียรติ ยกย่อง ชมเชย เพื่อน ร่วมงานในโอกาสที่เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ	4.30	0.67	มาก
รวมเฉลี่ย	4.25	0.49	มาก

จากตาราง 7 พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีม โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก

($\bar{X} = 4.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมอบหมายและมอบอำนาจให้สมาชิกทำงานของตนเองให้สำเร็จ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.32$) รองลงมา คือ ผู้บริหารให้เกียรติ ยกย่อง ชมเชย เพื่อนร่วมงานในโอกาสที่เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.30$) และผู้บริหารมีการพัฒนาศักยภาพและความสามารถของทีมงานอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.29$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสร้างความเชื่อถือและจงใจในทีมงาน อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.17$)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการจูงใจ จำแนกเป็นรายชื่อ

ปัจจัยด้านการจูงใจ	n=280		ระดับ ความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
22. ผู้บริหารสร้างจุดมุ่งหมายในการทำงานที่สามารถนำไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม	4.31	0.56	มาก
23. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น รับฟัง ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญในตัวบุคลากร	4.30	0.65	มาก
24. ผู้บริหารให้ความสนใจบุคลากรเป็นรายบุคคล	4.22	0.61	มาก
25. ผู้บริหารจัดให้มีระบบสวัสดิการ สร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร	4.24	0.66	มาก
26. ผู้บริหารจัดระบบงานที่ดีเพื่อไม่ให้เกิดความสับสนในการทำงาน	4.23	0.61	มาก
27. ผู้บริหารมอบหมายงานตามความรู้ความสามารถของบุคลากร	4.28	0.60	มาก
28. ผู้บริหารสร้างบรรยากาศที่เอื้อและส่งเสริมการทำงาน	4.22	0.66	มาก
29. ผู้บริหารได้จัดเตรียมความพร้อมในเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน	4.20	0.55	มาก
รวมเฉลี่ย	4.25	0.45	มาก

จากตาราง 8 พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ปัจจัยด้านการจูงใจ โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสร้างจุดมุ่งหมายในการทำงานที่สามารถนำไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมา คือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น รับฟัง ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญในตัวบุคลากร อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.30$) และผู้บริหารมอบหมายงานตามความรู้ ความสามารถของบุคลากร

อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.28$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารได้จัดเตรียมความพร้อมในเครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.20$)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร จำแนกเป็นรายชื่อ

ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร	n=280		ระดับ ความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
30. ผู้บริหารจัดโครงสร้างองค์กรที่มีความยืดหยุ่น มีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจ	4.30	0.61	มาก
31. ผู้บริหารจัดการบริหารงานที่ชัดเจน ง่ายต่อการปฏิบัติ	4.25	0.61	มาก
32. ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการประสานงานอย่างทั่วถึงระหว่างฝ่าย/กลุ่มต่าง ๆ ในโรงเรียน	4.29	0.59	มาก
33. ผู้บริหารจัดบุคลากรสอดคล้องกับความรู้ความสามารถ	4.27	0.58	มาก
34. ผู้บริหารจัดกระบวนการดำเนินงานเชิงบูรณาการเพื่อการใช้ทรัพยากรร่วมกัน	4.18	0.57	มาก
รวมเฉลี่ย	4.28	0.47	มาก

จากตาราง 9 พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารจัดโครงสร้างองค์กรที่มีความยืดหยุ่น มีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.30$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการประสานงานอย่างทั่วถึงระหว่างฝ่าย/กลุ่มต่าง ๆ ในโรงเรียน อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.29$) และผู้บริหารจัดบุคลากรสอดคล้องกับความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.27$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารจัดกระบวนการดำเนินงานเชิงบูรณาการเพื่อการใช้ทรัพยากรร่วมกัน อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.18$)

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม จำแนกเป็นรายชื่อ

ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม	n=280		ระดับ ความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
35. ผู้บริหารสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากรผู้เกี่ยวข้องด้วยวิธีการที่หลากหลาย	4.24	0.62	มาก
36. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากร ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมรับผลประโยชน์	4.23	0.63	มาก
37. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรตัดสินใจได้อย่างอิสระ	4.13	0.68	มาก
38. ผู้บริหารใช้เทคนิคการตัดสินใจโดยกระบวนการกลุ่ม	4.24	0.64	มาก
39. ผู้บริหารสร้างความไว้วางใจให้บุคลากรแก้ปัญหาด้วยตนเองโดยมีผู้บริหาคอยให้ความช่วยเหลือ	4.25	0.58	มาก
40. ผู้บริหารให้เกียรติ ยกย่อง ชมเชยเพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในความสำเร็จของผลงาน	4.30	0.66	มาก
รวมเฉลี่ย	4.23	0.50	มาก

จากตาราง 10 พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารให้เกียรติ ยกย่อง ชมเชยเพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในความสำเร็จของผลงาน อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.30$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสร้างความไว้วางใจให้บุคลากรแก้ปัญหาด้วยตนเองโดยมีผู้บริหาคอยให้ความช่วยเหลือ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.25$) และผู้บริหารใช้เทคนิคการตัดสินใจโดยกระบวนการกลุ่ม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.24$) ผู้บริหารสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากรผู้เกี่ยวข้องด้วยวิธีการที่หลากหลาย อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.24$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรตัดสินใจได้อย่างอิสระ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.13$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ในภาพรวม

รายการ	n=280		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.36	.49	มาก
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.33	.45	มาก
3. การจัดทำระบบบริหารและสารสนเทศ	4.21	.46	มาก
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.30	.50	มาก
5. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	4.36	.48	มาก
6. การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา	4.31	.46	มาก
7. การจัดทำรายงานประจำปี	4.46	.48	มาก
8. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.14	.43	มาก
รวมเฉลี่ย	4.31	.39	มาก

จากตาราง 11 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ในภาพรวม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.31$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดทำรายงานประจำปี ($\bar{X} = 4.46$) รองลงมา คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.36$) และด้านที่ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.14$)

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จำแนกเป็นรายชื่อ

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา	n=280		ระดับ ความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
1. สถานศึกษามีการวิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการใช้	4.44	0.61	มาก
2. สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและตัวบ่งชี้ที่สะท้อน อัตลักษณ์ มาตรการส่งเสริมของสถานศึกษา และมีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ผู้เรียน และชุมชน	4.36	0.61	มาก
3. สถานศึกษากำหนดค่าเป้าหมายแต่ละความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้	4.37	0.58	มาก
4. สถานศึกษาประกาศค่าเป้าหมายแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้กลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกทราบ	4.39	0.62	มาก
5. ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.26	0.65	มาก
รวมเฉลี่ย	4.36	0.49	มาก

จากตาราง 12 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ในด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการวิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการใช้ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.44$) รองลงมา คือ

สถานศึกษาประกาศค่าเป้าหมายแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายใน
ของสถานศึกษาให้กลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกรับทราบ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.39$)
และสถานศึกษากำหนดค่าเป้าหมายแต่ละความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ อยู่ในระดับ
มาก ($\bar{X} = 4.437$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการ
สถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของ
สถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.26$)

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำ
แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน
การศึกษาของสถานศึกษา จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา	n=280		ระดับ ความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
6. ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ จำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบโดยใช้ ข้อมูลตามสภาพจริง	4.27	0.55	มาก
7. กำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจและเป้าหมายด้าน ต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อน คุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็น รูปธรรม โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	4.40	0.55	มาก
8. กำหนดวิธีการดำเนินงานกิจกรรมโครงการที่ สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาโดยใช้กระบวนการการวิจัยหรือ ผลการวิจัยหรือข้อมูลที่น่าเชื่อถือให้ครอบคลุม การพัฒนาหลักสูตร	4.24	0.54	มาก
9. สถานศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้การส่งเสริมการเรียนรู้วัดและ ประเมินผลการพัฒนานุเคราะห์และการบริหาร จัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานที่ กำหนดไว้	4.29	0.55	มาก
10. จัดทำแผนแผนปฏิบัติการประจำปีทีสอดคล้อง กับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.41	0.62	มาก
11. กำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนให้บุคลากร ของสถานศึกษาและผู้เรียนร่วมรับผิดชอบและ ดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.36	0.65	มาก
รวมเฉลี่ย	4.33	0.47	มาก

จากตาราง 13 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ในด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดทำแผนแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.41$) รองลงมา คือ กำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจและเป้าหมายด้านต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.40$) และกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนให้บุคลากรของสถานศึกษาและผู้เรียนร่วมรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.36$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ กำหนดวิธีการดำเนินงานกิจกรรมโครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการการวิจัยหรือผลการวิจัยหรือข้อมูลที่อ้างอิงได้ให้ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.24$)

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับด้าน
จัดระบบบริหารและสารสนเทศ จำแนกเป็นรายชื่อ

ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	n=280		ระดับ ความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
12. สถานศึกษาจัดโครงสร้างระบบการบริหารของ สถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการ ประกันคุณภาพในสถานศึกษา	4.25	0.58	มาก
13. สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบและจัดระบบ สารสนเทศ	4.29	0.56	มาก
14. สถานศึกษาจัดระบบสารสนเทศให้เป็น หมวดหมู่ ครอบคลุมเป็นปัจจุบัน	4.16	0.60	มาก
15. สถานศึกษานำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการ บริหารจัดการศึกษาและการพัฒนาการเรียน การสอน	4.16	0.59	มาก
16. สถานศึกษาจัดระบบสารสนเทศสะดวกต่อการ เข้าถึงและให้บริการมีการเชื่อมโยงเครือข่าย กับหน่วยงานต้นสังกัด	4.19	0.56	มาก
รวมเฉลี่ย	4.21	0.46	มาก

จากตาราง 14 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ในด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยภาพรวม
อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ
สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบและจัดระบบสารสนเทศ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.29$) รองลงมา
คือ สถานศึกษาจัดโครงสร้างระบบการบริหารของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการ
ประกันคุณภาพในสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.25$) และสถานศึกษาจัดระบบสารสนเทศ
สะดวกต่อการเข้าถึงและให้บริการมีการเชื่อมโยงเครือข่ายกับหน่วยงานต้นสังกัด อยู่ในระดับ
มาก ($\bar{X} = 4.19$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่

ครอบคลุมเป็นปัจจุบัน อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.16$) สถานศึกษานำข้อมูลสารสนเทศ ไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาและการพัฒนาการเรียนการสอน อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.16$)

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับด้าน
ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จำแนกเป็น
รายชื่อ

ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัด การศึกษาของสถานศึกษา	n=280		ระดับ ความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
17. สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบสำหรับการ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา	4.30	0.62	มาก
18. สถานศึกษานำแผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปี สู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรม โครงการที่กำหนดไว้	4.31	0.59	มาก
19. ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติตาม บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบตามที่ได้ กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ สูงสุด	4.33	0.61	มาก
20. สถานศึกษามีการกำกับติดตามการดำเนินงาน ตามแผนอย่างต่อเนื่อง	4.25	0.61	มาก
21. สถานศึกษามีการรายงานผลการดำเนินงาน เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ	4.29	0.60	มาก
รวมเฉลี่ย	4.30	0.50	มาก

จากตาราง 15 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ในด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ
สถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่า ข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความ
รับผิดชอบตามที่ได้กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด อยู่ในระดับ มาก

($\bar{X} = 4.33$) รองลงมา คือ สถานศึกษานำแผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปีสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรมโครงการที่กำหนดไว้ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.31$) และสถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบสำหรับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.30$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.25$)

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	n=280		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
22. สถานศึกษามีการวางแผนติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.35	0.59	มาก
23. สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา	4.36	0.59	มาก
24. สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.40	0.60	มาก
25. สถานศึกษามีการรายงานและนำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา	4.31	0.57	มาก
26. สถานศึกษามีการเตรียมการและให้ความร่วมมือในการติดตามตรวจสอบคุณภาพจากหน่วยงานต้นสังกัด	4.36	0.59	มาก
รวมเฉลี่ย	4.36	0.48	มาก

จากตาราง 16 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ในด้านจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.40$) รองลงมา คือ สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.36$) สถานศึกษามีการเตรียมการและให้ความร่วมมือในการติดตามตรวจสอบคุณภาพจากหน่วยงานต้นสังกัด อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.36$) และสถานศึกษามีการวางแผนติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.35$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการรายงานและนำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.31$)

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับด้าน
จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
จำแนกเป็นรายชื่อ

ด้านจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	n=280		ระดับ ความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
27. สถานศึกษามีการเตรียมความพร้อมของ บุคลากรทุกคนในการประเมินคุณภาพภายใน	4.29	0.58	มาก
28. กำหนดคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน อย่างน้อย 3 คน ที่ ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ภายนอกที่หน่วยงานต้นสังกัดขึ้นทะเบียนไว้ อย่างน้อย 1 คน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการ ประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่าง น้อยปีละ 1 ครั้ง	4.31	0.59	มาก
29. สถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพ ภายในตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษากำหนด	4.34	0.63	มาก
30. สถานศึกษาใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสมในการประเมินคุณภาพ ภายใน	4.28	0.60	มาก
31. สถานศึกษามีการรายงานผลการประเมินให้ หน่วยงานต้นสังกัด ผู้เกี่ยวข้อง และ สาธารณชนทราบ	4.33	0.59	มาก
รวมเฉลี่ย	4.31	0.46	มาก

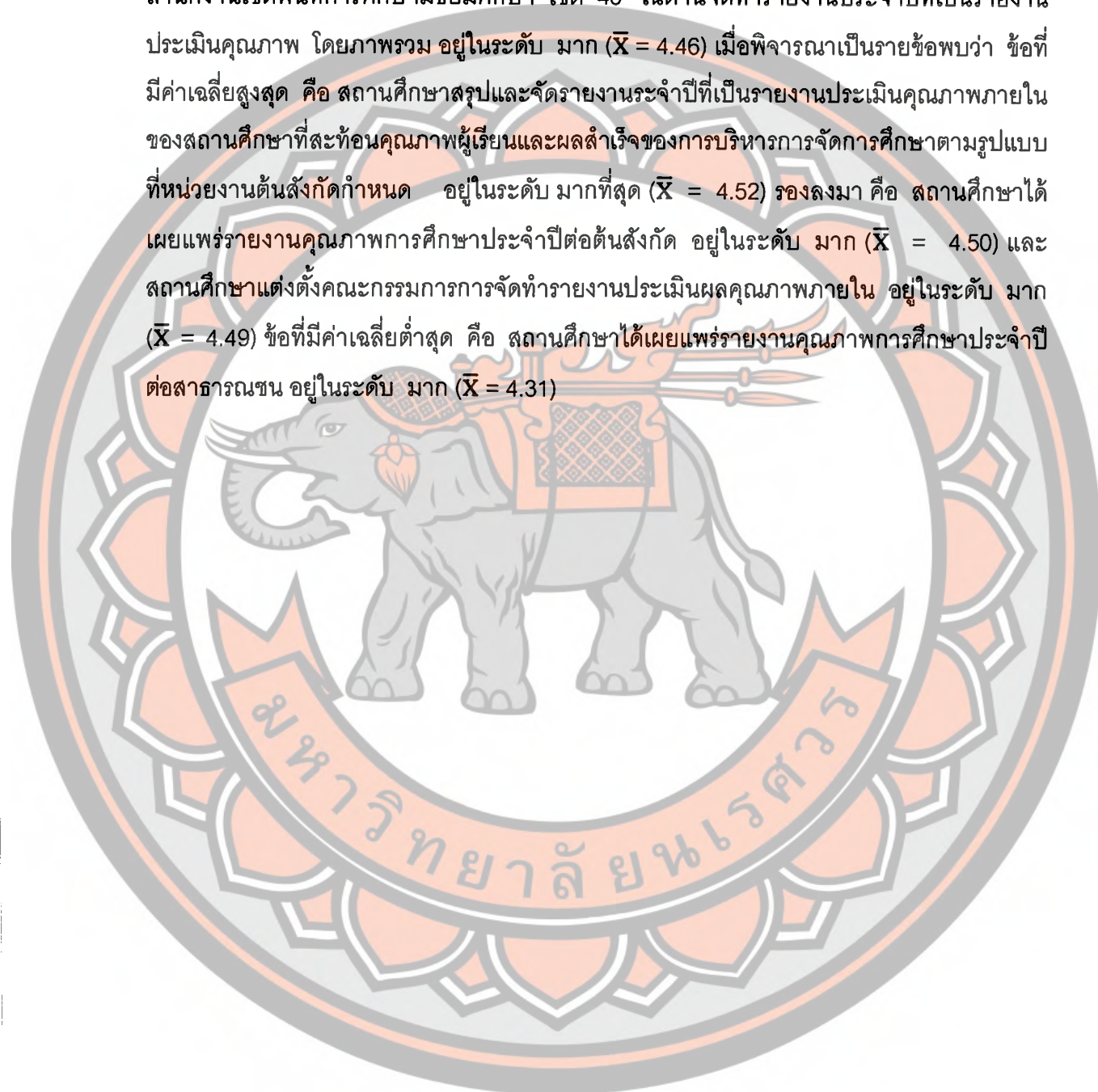
จากตาราง 17 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ในด้านจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตาม
มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.31$) เมื่อพิจารณาเป็น
รายชื่อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตาม
มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษากำหนด อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.34$) รองลงมา คือ

สถานศึกษามีการรายงานผลการประเมิน ให้หน่วยงานต้นสังกัด ผู้เกี่ยวข้อง และสาธารณชนทราบ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.33$) และกำหนดคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในอย่างน้อย 3 คน ที่ ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่หน่วยงานต้นสังกัดขึ้นทะเบียนไว้อย่างน้อย 1 คน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.31$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสมในการประเมินคุณภาพภายใน อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.28$)

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพ จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงาน ประเมินคุณภาพ	n=280		ระดับ ความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
32. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำ รายงานประเมินผลคุณภาพภายใน	4.49	0.58	มาก
33. สถานศึกษาสรุปและจัดรายงานประจำปีที่เป็น รายงานประเมินคุณภาพภายในของสถาน ศึกษาที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จ ของการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบที่ หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด	4.52	0.57	มากที่สุด
34. สถานศึกษานำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหรือคณะ กรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ	4.48	0.56	มาก
35. สถานศึกษาได้เผยแพร่รายงานคุณภาพ การศึกษาประจำปีต่อต้นสังกัด	4.50	0.56	มาก
36. สถานศึกษาได้เผยแพร่รายงานคุณภาพ การศึกษาประจำปีต่อสาธารณชน	4.31	0.63	มาก
รวมเฉลี่ย	4.46	0.48	มาก

จากตาราง 18 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ในด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพ โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาสรุปและจัดรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารการจัดการศึกษาตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) รองลงมา คือ สถานศึกษาได้เผยแพร่รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อต้นสังกัด อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.50$) และสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานประเมินผลคุณภาพภายใน อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.49$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาได้เผยแพร่รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อสาธารณชน อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.31$)

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จำแนกเป็นรายชื่อ

ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างต่อเนื่อง	n=280		ระดับ ความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
37. สถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการ จัดระบบการประกันคุณภาพภายในอย่าง ต่อเนื่อง	4.33	0.60	มาก
38. สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในให้มีประสิทธิภาพ	4.23	0.58	มาก
39. สถานศึกษานำผลการประเมินภายในไปใช้เป็น ข้อมูลในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในปี การศึกษาต่อไป	4.23	0.61	มาก
40. สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงผลการวิเคราะห์ จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาปรับปรุง พร้อมทั้งหา แนวทาง แก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง	4.03	0.62	มาก
41. สถานศึกษามีการเผยแพร่ผลการพัฒนา คุณภาพการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการพัฒนา	3.90	0.60	มาก
รวมเฉลี่ย	4.14	0.39	มาก

จากตาราง 19 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ในด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้มีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.23$) สถานศึกษา นำผลการประเมินภายในไปใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในปีการศึกษาต่อไป อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.23$) และสถานศึกษามีการประชุมชี้แจงผลการวิเคราะห์ จุดเด่น จุดที่ควร

พัฒนาปรับปรุง พร้อมหน่วยงานทาง แก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.23$)
 ซึ่งผู้ศึกษาวิจัยได้จัด 11 ข้อ สภาวิชาชีพฯ เผยแพร่ผลการพัฒนาภาวาศึกษาและ
 แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนา อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.90$)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40

ตาราง 20 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยด้านการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40

ปัจจัยด้านการบริหารของ สถานศึกษา	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา								รวม (y)
	การกำหนดมาตรฐาน การศึกษา (y) ₁	การจัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษา (y) ₂	การจัดทำระบบบริหาร และสารสนเทศ (y) ₃	การดำเนินงานตาม แผนพัฒนาการจัด การศึกษาของสถานศึกษา	การติดตามตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา (y) ₅	การจัดให้มีการประเมิน คุณภาพภายในตาม มาตรฐานการศึกษา (y) ₆	การจัดทำรายงาน ประจำปี (y) ₇	การพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง (y) ₈	
ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ(x) ₁	.510"	.609"	.490"	.557"	.506"	.495"	.556"	.396"	.617"
ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร(x) ₂	.584"	.650"	.523"	.594"	.497"	.480"	.589"	.437"	.652"
ปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีม(x) ₃	.480"	.545"	.461"	.466"	.434"	.386"	.499"	.364"	.544"
ปัจจัยด้านการจูงใจ(x) ₄	.524"	.603"	.544"	.541"	.478"	.424"	.613"	.391"	.617"
ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร(x) ₅	.462"	.583"	.504"	.516"	.459"	.378"	.462"	.306"	.550"
ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม (x) ₆	.462"	.583"	.480"	.497"	.482"	.430"	.500"	.371"	.570"
รวม (x)	.577"	.683"	.574"	.605"	.546"	.494"	.614"	.432"	.678"

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 20 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r = .687$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารสถานศึกษาทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยความสัมพันธ์สูงสุด คือ ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร ($r = .652$) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ($r = .617$) ด้านการจูงใจ ($r = .617$) และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ($r = .570$)

ด้านภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r = .617$) โดยมีความสัมพันธ์สูงสุดกับด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($r = .609$) รองลงมา คือ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($r = .557$) และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($r = .396$)

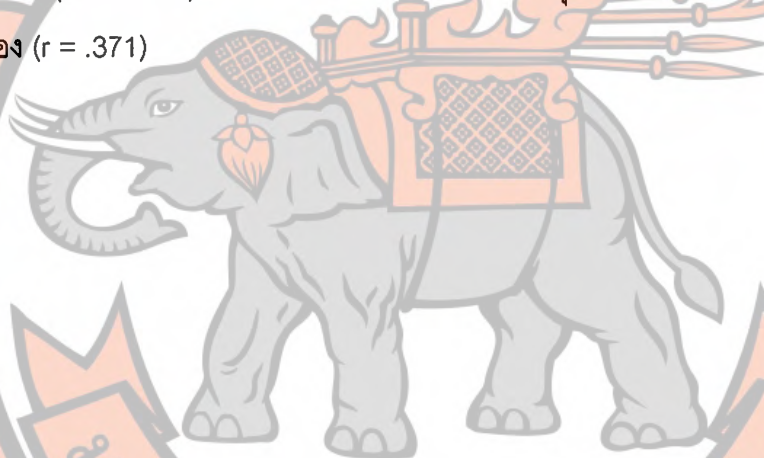
ด้านปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r = .652$) โดยมีความสัมพันธ์สูงสุดกับด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($r = .650$) รองลงมา คือ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($r = .594$) และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($r = .437$)

ด้านปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีม มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r = .544$) โดยมีความสัมพันธ์สูงสุดกับด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($r = .545$) รองลงมา คือ ด้านการจัดทำรายงานประจำปี ($r = .499$) และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($r = .364$)

ด้านปัจจัยด้านการจูงใจ มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r = .617$) โดยมีความสัมพันธ์สูงสุดกับด้านการจัดทำรายงานประจำปี ($r = .613$) รองลงมา คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($r = .603$) และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($r = .391$)

ด้านปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r = .550$) โดยมีความสัมพันธ์สูงสุดกับด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($r = .583$) รองลงมา คือ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($r = .516$) และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($r = .306$)

ด้านปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r = .570$) โดยมีความสัมพันธ์สูงสุดกับด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($r = .583$) รองลงมา คือ ด้านการจัดทำรายงานประจำปี ($r = .500$) และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($r = .371$)

บทที่ 5

บทสรุป

ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองครั้งนี้ เป็นความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 2) เพื่อศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 จำนวน 39 โรงเรียน รวมจำนวนประชากร 1,629 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ มีจำนวน 313 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 17 คน ครูผู้สอน จำนวน 257 คน และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 39 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X} : Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. : Standard Deviation) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 สามารถสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 โดยภาพรวมพบว่าปัจจัยด้านการบริหารของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม

1.1 ด้านภาวะผู้นำ พบว่าปัจจัยด้านการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี รองลงมาคือผู้บริหารมีความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานและบุคคลภายนอก และผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารสามารถจูงใจให้ผู้ร่วมงานทำงานเพื่อองค์กรและมุ่งสู่นาค่วมกัน

1.2 ด้านการติดต่อสื่อสาร พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารใช้เทคนิคและสื่อหลาย ๆ ทาง เพื่อให้บุคลากรได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างครบถ้วน รองลงมา คือ ผู้บริหารร่วมประชุม แก้ไขปรับปรุงงานของสถานศึกษากับบุคลากรในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และผู้บริหารมีความสามารถในการพูดและสื่อความหมาย ทำให้งานง่ายในการปฏิบัติ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาจัดทำรายงานเพื่อเผยแพร่ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

1.3 ด้านการทำงานเป็นทีม พบว่าโดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมอบหมายและมอบอำนาจให้สมาชิกทำงานของตนเองให้สำเร็จ รองลงมา คือ ผู้บริหารให้เกียรติ ยกย่อง ชมเชย เพื่อนร่วมงานในโอกาสที่เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ และผู้บริหารมีการพัฒนาศักยภาพและความสามารถของทีมอย่างต่อเนื่อง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสร้างความเชื่อถือและจูงใจในทีมงาน

1.4 ด้านการจูงใจ พบว่าโดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสร้างจุดมุ่งหมายในการทำงานที่สามารถนำไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม รองลงมา คือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น รับฟัง ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญในตัวบุคลากร และผู้บริหารมอบหมายงานตามความรู้ ความสามารถ

ของบุคลากร ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารได้จัดเตรียมความพร้อมในเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน

1.5 ด้านโครงสร้างองค์กร พบว่าโดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารจัดโครงสร้างองค์กรที่มีความยืดหยุ่น มีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจ รองลงมา คือ ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการประสานงานอย่างทั่วถึงระหว่างฝ่าย/กลุ่มต่าง ๆ ในโรงเรียน และผู้บริหารจัดบุคลากรสอดคล้องกับความรู้ความสามารถ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารจัดกระบวนการดำเนินงานเชิงบูรณาการเพื่อการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

1.6 ด้านการมีส่วนร่วม พบว่าโดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารให้เกียรติ ยกย่อง ชมเชยเพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในความสำเร็จของผลงาน รองลงมา คือ ผู้บริหารสร้างความไว้วางใจให้บุคลากรแก้ปัญหาด้วยตนเองโดยมีผู้บริหารคอยให้ความช่วยเหลือ และผู้บริหารใช้เทคนิคการตัดสินใจโดยกระบวนการกลุ่ม ผู้บริหารสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากรผู้เกี่ยวข้องด้วยวิธีการที่หลากหลาย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรตัดสินใจได้อย่างอิสระ

2. ผลการศึกษาเกี่ยวกับผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดทำรายงานประจำปี รองลงมา คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านที่ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา พบว่าโดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการวิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาประกาศใช้ รองลงมา คือ สถานศึกษาประกาศค่าเป้าหมายแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้กลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกทราบ และสถานศึกษากำหนดค่าเป้าหมายแต่ละความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา พบว่าโดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดทำแผนแผนปฏิบัติการประจำปี ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมา คือ กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ

และเป้าหมายด้านต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจน และเป็นรูปธรรม โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม และกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนให้บุคลากรของ สถานศึกษาและผู้เรียนร่วมรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ กำหนดวิธีการดำเนินงานกิจกรรมโครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการการวิจัยหรือผลการวิจัยหรือข้อมูลที่อ้างอิงได้ให้ครอบคลุมการ พัฒนาหลักสูตร

2.3 ด้านการจัดทำระบบบริหารและสารสนเทศ พบว่าโดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบและ จัดระบบสารสนเทศ รองลงมา คือ สถานศึกษาจัดโครงสร้างระบบการบริหารของสถานศึกษา ที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา และสถานศึกษาจัดระบบสารสนเทศ สะดวกต่อการเข้าถึงและให้บริการมีการเชื่อมโยงเครือข่ายกับหน่วยงานต้นสังกัด ข้อที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด คือ สถานศึกษาจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุมเป็นปัจจุบัน สถานศึกษานำ ข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาและการพัฒนาการเรียนการสอน

2.4 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบตามที่ได้กำหนด อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด รองลงมา คือ สถานศึกษานำแผนปฏิบัติการประจำปี แต่ละปีสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรมโครงการที่กำหนดไว้ และสถานศึกษากำหนด ผู้รับผิดชอบสำหรับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนอย่างต่อเนื่อง

2.5 ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา พบว่าโดย ภาพรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามี การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษาอย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง รองลงมา คือ สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา สถานศึกษามีการเตรียมการและให้ความร่วมมือในการ ติดตามตรวจสอบคุณภาพจากหน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษามีการวางแผนติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการรายงานและนำผลการ ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา

2.6 ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา พบว่าโดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษากำหนด รองลงมา คือ สถานศึกษามีการรายงานผลการประเมิน ให้หน่วยงานต้นสังกัด ผู้เกี่ยวข้อง และสาธารณชนทราบ และกำหนดคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในอย่างน้อย 3 คน ที่ ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่หน่วยงานต้นสังกัดขึ้นทะเบียนไว้อย่างน้อย 1 คน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสมในการประเมินคุณภาพภายใน

2.7 ด้านการจัดทำรายงานประจำปี พบว่าโดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาสรุปและจัดรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด รองลงมา คือ สถานศึกษาได้เผยแพร่รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อต้นสังกัด และสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานประเมินผลคุณภาพภายใน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาได้เผยแพร่รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อสาธารณชน

2.8 ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง พบว่าโดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง รองลงมา คือ สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้มีประสิทธิภาพ สถานศึกษานำผลการประเมินภายในไปใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในปีการศึกษาต่อไป และสถานศึกษามีการประชุมชี้แจงผลการวิเคราะห์ จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาปรับปรุง พร้อมทั้งหาแนวทาง แก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนา

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารสถานศึกษาทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวก

กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับจากความสัมพันธ์มากไปน้อยดังนี้ ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ด้านการจูงใจ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร และปัจจัยด้านการทำงาน เป็นทีม ตามลำดับ

3.1 ด้านภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง โดยมีความสัมพันธ์สูงสุดกับการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา รองลงมา คือ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3.2 ด้านปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง โดยมีความสัมพันธ์สูงสุดกับการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา รองลงมา คือ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3.3 ด้านปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีม มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง โดยมีความสัมพันธ์สูงสุดกับการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา รองลงมา คือ ด้านการจัดทำรายงานประจำปี และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3.4 ด้านปัจจัยด้านการจูงใจ มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง โดยมีความสัมพันธ์สูงสุดกับการจัดทำรายงานประจำปี รองลงมา คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3.5 ด้านปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง โดยมีความสัมพันธ์สูงสุดกับการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา รองลงมา คือ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3.6 ด้านปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง โดยมีความสัมพันธ์สูงสุดกับด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา รองลงมา คือ ด้านการจัดทำรายงานประจำปี และด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. การศึกษาปัจจัยด้านการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ในภาพรวม พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารของสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสามารถให้บทบาทหน้าที่ของตนในการบริหารให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ผู้บริหารในปัจจุบันการเข้าสู่ตำแหน่งจะต้องผ่านการอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษา และกระทรวงศึกษาธิการได้เน้นการกระจายอำนาจไปยังสถานศึกษาให้บริหารจัดการได้อย่างคล่องตัว นอกจากนี้ยังมีนโยบายในการบริหารสถานศึกษาให้การบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งทำให้ชุมชน ให้ความร่วมมือสนับสนุน ช่วยเหลือในการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาเข้าใจหลักการทฤษฎีการบริหาร จึงเป็นผลให้ผู้บริหารมีทักษะในการบริหารงานในสถานศึกษา มีวิสัยทัศน์ สามารถใช้ความรู้ ประสบการณ์มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ตลอดจนสามารถดึงศักยภาพของบุคลากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารงาน มองเห็นความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ ในองค์กร จากการศึกษาปัจจัยด้านการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านภาวะผู้นำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาวะผู้นำของผู้บริหาร แสดงออกถึงการมีความรู้ความสามารถในการบริหาร การจูงใจผู้อื่น การนิเทศ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน มีวิสัยทัศน์กว้างไกลสร้างสรรค์ผลงานอยู่เสมอ ใช้หลักเหตุผลในการบริหารงาน สามารถประสานงานกับบุคคล หรือหน่วยงานต่างๆ มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปันดดา เกษมสุข (2556) ได้ศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายนอกของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 พบว่า ระดับปัจจัยการบริหารของผู้บริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 อยู่ในระดับ มาก ทุกด้านโดยระดับมาก อันดับแรก

ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ รองลงมาด้านการปฏิสัมพันธ์และอิทธิพล ด้านมาตรการปฏิบัติงานและด้านการกำหนดเป้าหมาย ด้านการควบคุมงาน ด้านการตัดสินใจ ด้านการสื่อสาร และด้านการจูงใจ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เยาวลักษณ์ กัทขลิ (2557) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ในภาพรวม พบว่าในภาพรวม อยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ส่วนใหญ่ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อตอบสนองนโยบายปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หมวด 6 มาตรา 47 ซึ่งกำหนดให้โรงเรียนจัดให้มีการดำเนินการตามระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามกฎกระทรวงและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ตลอดจนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ได้มีการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งมีการตื่นตัวและดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ อีกทั้งยังมีการจัดการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เผยแพร่ความรู้ ในเรื่องของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ เยาวลักษณ์ กัทขลิ (2557) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 พบว่า ผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยภาพรวม และรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก อันดับแรกได้แก่ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมา การจัดทำระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง การจัดทำรายงานประจำปี การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 โดยภาพรวม

มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารมีบทบาทอย่างมากในการนำโรงเรียนเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็ง และมีประสิทธิภาพ โดยนำปัจจัยการบริหารทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการทำงาน เป็นทีม ด้านการจูงใจ ด้านโครงสร้างองค์กร และด้านการมีส่วนร่วม มาใช้ในการบริหารทำให้ปัจจัยด้านการบริหารส่งผลและมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งนี้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพตามมาตรฐาน การจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามที่คาดหวัง กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาในปัจจุบันและต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ และดำเนินการอย่างยั่งยืน ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในสถานศึกษาต้องมีการทำงานที่มุ่งประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้น ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาจึงมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปณิดดา เกษมสุข (2556) ได้ศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายนอกของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่า ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับผลการประกันคุณภาพภายนอกของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง และเป็นความสัมพันธ์ทางบวก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาวย จินะเสนา (2548) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากฎเกิต พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะ 2 ประเด็น ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ โดยเสนอเป็นรายด้านต่อไปนี้

1.1 ด้านการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารควรสร้างความเชื่อถือในทีมงาน ส่งเสริมให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีการพัฒนาศักยภาพและความสามารถของทีมงาน เสริมสร้างความกระตือรือร้นและความตั้งใจในการทำงาน สร้างบรรยากาศความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

1.2 ด้านโครงสร้างองค์กร ผู้บริหารควรจัดกระบวนการดำเนินงานเชิงบูรณาการ เพื่อให้ทรัพยากรร่วมกัน มีการกำหนดความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการระหว่างบุคคล โดยการ จัดสายงานตามความเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ มีความยืดหยุ่น มีสายการบังคับบัญชา ที่สั้น สนับสนุนให้มีการประสานงานอย่างทั่วถึง

1.3 ด้านการมีส่วนร่วม ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้บุคลากรตัดสินใจได้อย่างอิสระ มีส่วนร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมในการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน รวมถึงสร้างความไว้วางใจในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ให้เกียรติยกย่องชมเชยในความสำเร็จของบุคลากร

1.4 ด้านการจูงใจ ผู้บริหารควรจัดเตรียมความพร้อมในเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน ให้เกียรติ ยกย่องและชมเชยโดยเสมอหน้า มอบหมายงานตามความรู้ ความสามารถของบุคลากรพร้อมทั้งสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุ วัตถุประสงค์

1.5 ด้านภาวะผู้นำ ผู้บริหารควรแสดงออกถึงการมีความรู้ความสามารถในการ บริหาร การจูงใจผู้อื่น การนิเทศ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สร้างสรรค์ผลงานอยู่เสมอ ใช้หลักเหตุผลในการบริหารงาน สามารถประสานงานกับบุคคล หรือ หน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงมีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

1.6 ด้านการติดต่อสื่อสาร ผู้บริหารควรใช้เทคนิคและสื่อหลาย ๆ ทางเพื่อให้บุคลากร ได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างครบถ้วน มีร่วมประชุม แก้ไขปรับปรุงงานของสถานศึกษากับบุคลากรใน สถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และจัดทำรายงานเพื่อเผยแพร่ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาแก่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยการบริหารในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน ที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

บรรณานุกรม

- กนิษฐา กลิ่นสุวรรณ,การเกิด หม่นม่น และธิดาพร เฉลิมเชื้อ. (2551). ปัจจัยการบริหารที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กรมสามัญศึกษา,กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). การประกันคุณภาพการศึกษากรมสามัญศึกษา เล่ม 1. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). เอกสารชุดการประกันคุณภาพการศึกษา เล่ม 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครูสภาลาดพร้าว.
- กฤษฎา การิฐม. (2554). ปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เกษม วัฒนชัย. (2541). "การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา," เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง การประกันคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ:สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2544). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิชมน ต่ายจันทร์. (2551). ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ทองใบ สุดขารี. (2548). ภาวะผู้นำ: กลไกขับเคลื่อนองค์การแห่งการเรียนรู้. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ธวัช บุญยมน. (2550). ภาวะผู้นำและการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการจัดการและบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษา. พิมพ์ ครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- นงลักษณ์ สหฤวิวัฒน์พันธ์. (2549.) คู่มือพัฒนาบุคลากรภาพและกลยุทธ์การบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สนุกอ่าน.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2547). การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิค และกรณีตัวอย่าง. เชียงใหม่: สิริลักษณ์การพิมพ์.

- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2546). *การจัดการสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ: เซ็นทรัล เอ็กเพรส.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุตรี จารุโรจน์. (2549). *ภาวะผู้นำและการพัฒนาทีมงาน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ปนัดดา เกษมสุข. (2556). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายนอกของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร*.
- พัชนี นนทศักดิ์ และคณะ. (2549). *การจัดการสมัยใหม่ Modern Management: 9ed*. กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน.
- เพ็ญศรี อ่อนกล้า. (2553). *การศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาหลังรับการประกันคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร*.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2553). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา*. ชลบุรี: มนตรี.
- มงคล ภาธรภูวนนท์. (2548). "การวิเคราะห์โครงสร้างองค์การและกระบวนการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ยอดนิยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร". *ปริญญาดุษฐ์บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา*. (สำเนา)
- มันติกา พัยกุล. (2551). *คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในตามทัศนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น*.
- มารศรี สุธานี. (2545). "การสร้างทีมงาน: กรณีศึกษา", *บริหารการศึกษา มศว*. (กันยายน-พฤศจิกายน), 34 – 41.
- มาลัยภรณ์ บุตรดี. (2550). *ความสัมพันธ์ระหว่างการติดต่อสื่อสารกับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครู ศึกษาเฉพาะกรณีครูของโรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, กรุงเทพฯ*.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2547). *การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและราชการ*. กรุงเทพฯ: บั๊ค พอยท์.

- เยาวลักษณ์ กัทชลี. (2557). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1. การศึกษาค้นคว้า
ด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2544). *ภาวะผู้นำ*. กรุงเทพฯ : ธนรัชการพิมพ์.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2548). *พฤติกรรมองค์การ*. กรุงเทพฯ : ธรรมสาร.
- รัตนา มณฑลเพชร. (2550). *ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่เอื้อต่อกระบวนการ*
พัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอกโรงเรียนที่ได้รับการรับรองจากการประเมิน
คุณภาพภายนอกกรอบสอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรีเขต 1 และเขต 2
สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- รุ่ง แก้วแดง. (2544). *ประกันคุณภาพการศึกษาทุกคนทำได้ไม่ยาก*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 5).
 กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วารินทร์ ลินสูงสุด. (2543). *การประกันคุณภาพการศึกษา ISO 9000-ธรรมนุญสถานศึกษา*
 (พิมพ์ครั้งที่ 2) .กรุงเทพฯ: สหมิตรการพิมพ์.
- วารุณี บำรุงสวัสดิ์,วาโร เฟิงสวัสดิ์ และศิริดา บุรชาติ.(2554). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผล*
การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามุในจังหวัดนครพนม. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยนครพนม .
- วิเชียร วงศ์คำจันทร์. (2550). *ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในยุคปฏิรูปการศึกษา .*
 (ออนไลน์) สืบค้นได้จาก <http://school.obec.go.th/bankudchiangmee/vicakan7.htm>
 [15 พฤศจิกายน 2558]
- วินัย ดิสงส์. 2550. *การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา.*
 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธารอักษร.
- วินัย วิทย์ไพบุณย์สกุล. (2553). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพ*
ภายนอกของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ราชบุรี เขต 2.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง .
- วิริยะ บุญยะนิวาสน์. (2540). *แนวทางการพัฒนาโรงเรียนสู่การประกันคุณภาพการศึกษา.*
 กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

วิโรจน์ สารรัตน์. (2546). *การบริหารการศึกษา หลักการ ทฤษฎี หน้าที่ ประเด็นและบทวิเคราะห์*.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ.

ศรีสมร แ้งหอม. (2545). "ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
ประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์". วิทยานพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
บริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏเพชรบุรี.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2550). *การจัดการและพฤติกรรมองค์การ Management and
Organizational Behavior*. กรุงเทพฯ: วีระพิมพ์และไซเท็กซ์.

สงบ ลักษณะ. (2541). แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา. *วารสารข้าราชการครู*, ค(3), 2-5.

สนาน ลิ้มปเสวตกุล. (2448). *ภาวะผู้นำ*. ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

สมคิด พรหมจ้อย. (2544). *การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*. นนทบุรี: จตุพร ดีไซน์.

สมศุต์ เกตขจร. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการระบบประกันคุณภาพศึกษาของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 . การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.

สมพันธ์ เตชะอธิก และคณะ. (2547). *ศัพท์พัฒนาเพื่อชุมชนและสังคม*. ขอนแก่น:
ขอนแก่นการพิมพ์.

สมโภชน์ หลักฐาน. (2548). *การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
โดยกระบวนการมีส่วนร่วม*. มปท. (ลำเนา)

สมยศ นาวิการ. (2546). *การบริหารและพฤติกรรมองค์การ*. พิมพ์ครั้งที่ 3 . กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ตะวันออก.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *แนวทางการประเมินตามสภาพที่แท้จริง*.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554ก). *แนวทางการพัฒนาระบบการประกัน
คุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการ
ประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554ข). *แนวทางการพัฒนาระบบการประกัน
คุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการ
ประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554ค). แนวทางการพัฒนาระบบการประกัน
คุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการ
ประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554ง). แนวทางการพัฒนาระบบการประกัน
คุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการ
ประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554จ). แนวทางการพัฒนาระบบการประกัน
คุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการ
ประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554ฉ). แนวทางการพัฒนาระบบการประกัน
คุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการ
ประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554ช). แนวทางการพัฒนาระบบการประกัน
คุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการ
ประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานทดสอบการศึกษา. 2553. บทสรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติจากผลการ
ประเมินคุณภาพภายในกรอบสาม (พ.ศ. 2549-2553) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบการศึกษา.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.(2547). บทสรุปสำหรับผู้บริหาร
รายงานประจำปีงบประมาณ 2557. กรุงเทพฯ:ม.ป.พ.

สุชาติ เสนาสี.(2553). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับการปฏิบัติงานประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของครู สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี .

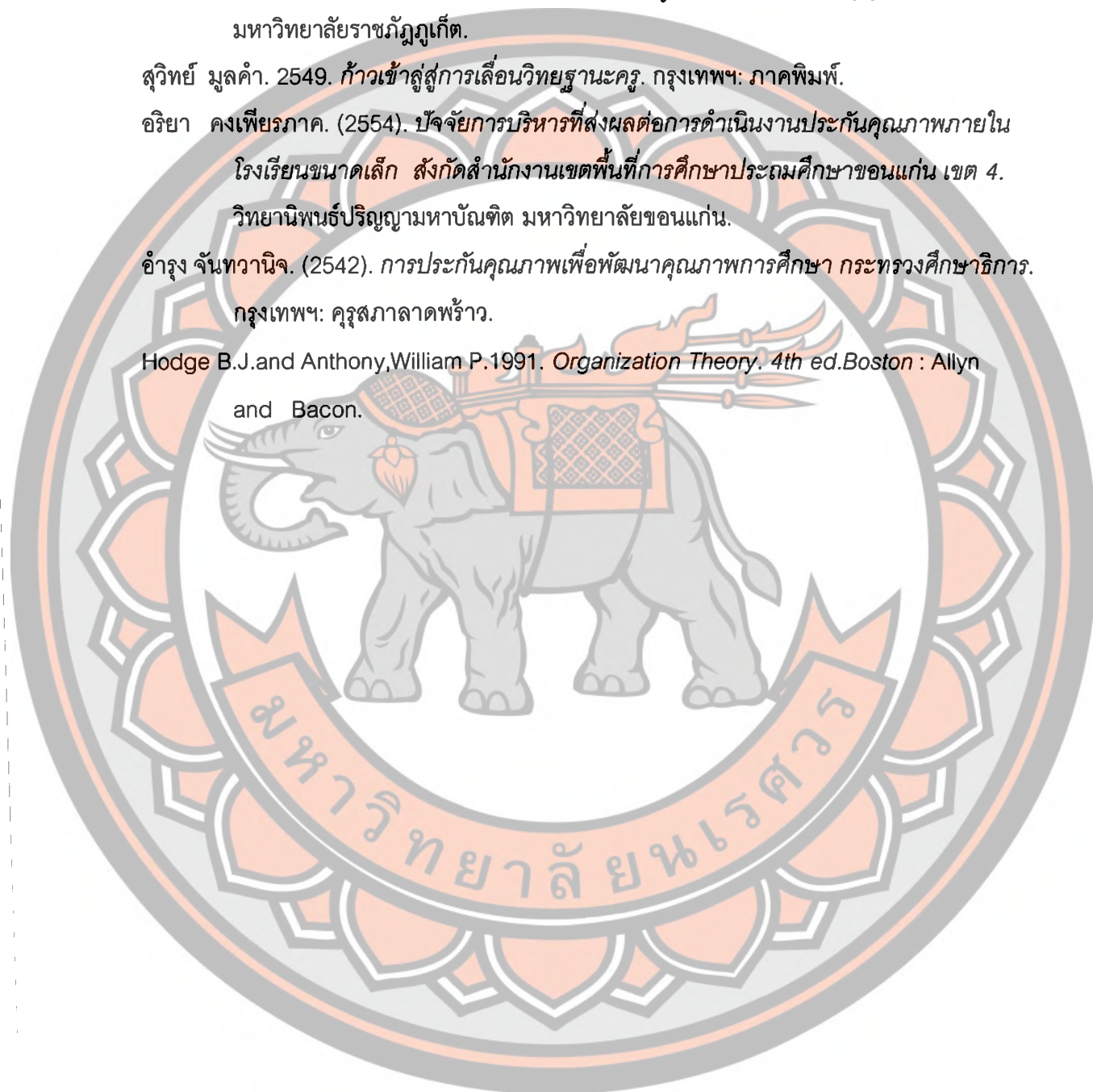
สุชาย จินะเสนา. (2548). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากฎเก็ด.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.

สุวิทย์ มูลคำ. 2549. ก้าวเข้าสู่สู่การเลื่อนวิทยฐานะครู. กรุงเทพฯ: ภาคพิมพ์.

อริยา คงเพียรภาค. (2554). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อำรุง จันทวานิจ. (2542). การประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
กรุงเทพฯ: ศูนย์กลางดพรว.

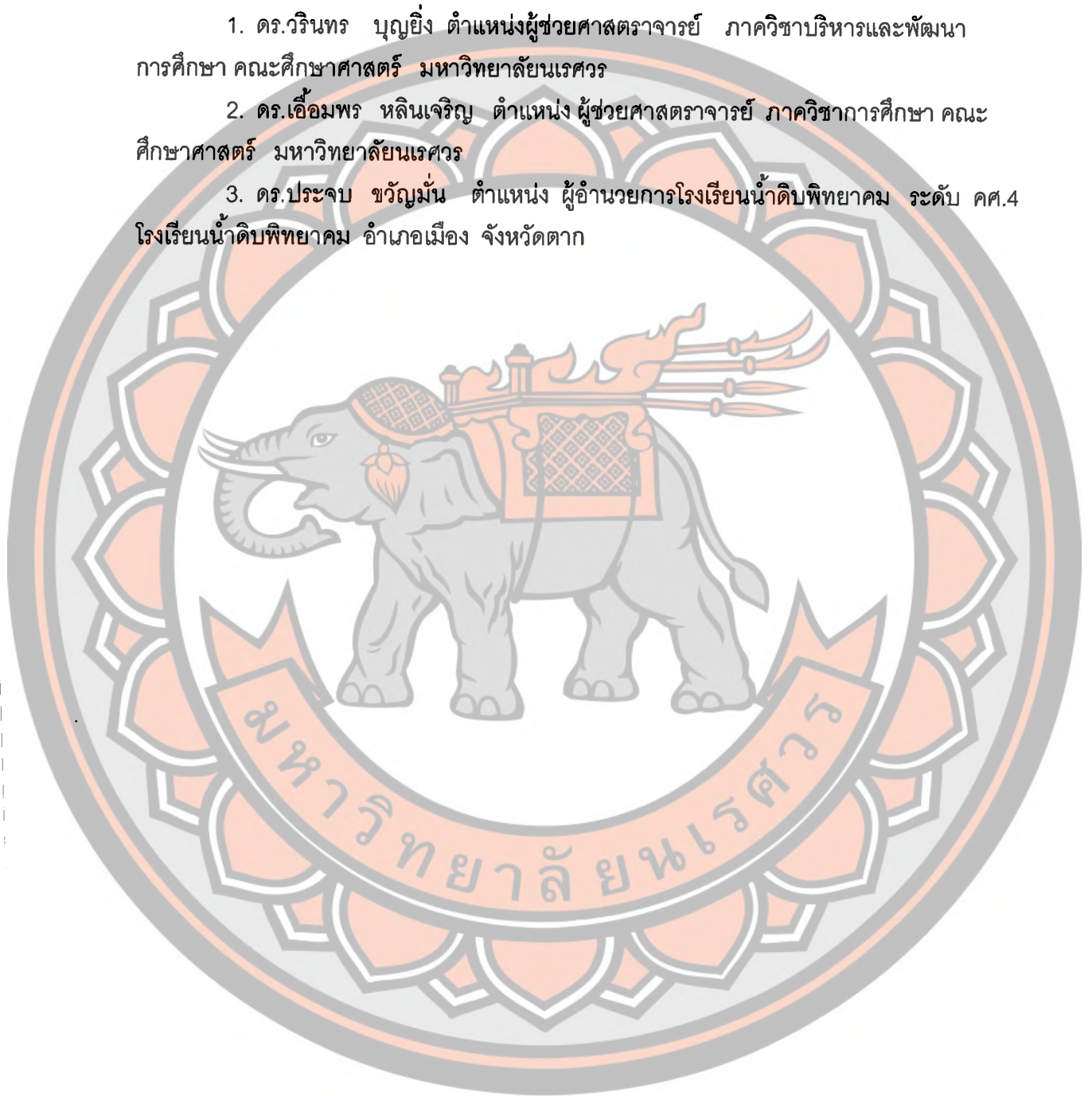
Hodge B.J.and Anthony,William P.1991. *Organization Theory*. 4th ed.Boston : Allyn
and Bacon.

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการตรวจสอบเครื่องมือ

1. ดร.วรินทร์ บุญยั้ง ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. ดร.เอื้อมพร หลินเจริญ ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
3. ดร.ประจวบ ขวัญมัน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนน้ำดิบพิทยาคม ระดับ คศ.4 โรงเรียนน้ำดิบพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดตาก

ภาคผนวก ข ตัวอย่างแบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาค้นคว้า

เรื่อง ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40
2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40
 - ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40
3. ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อด้วยความเป็นจริงที่สุด ซึ่งจะช่วยให้การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้มีผลสรุปที่น่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

ผู้วิจัยขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ ที่ได้ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามเพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40

นางสาวยุพาพัฒน์ เหมลา

นิสิตหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ตามความเป็นจริง

ระดับการศึกษา

☐ ปริญญาตรี

☐ สูงกว่าปริญญาตรี

ตำแหน่ง

☐ ผู้บริหาร

☐ ครู

☐ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา

ประสบการณ์การทำงาน

☐ น้อยกว่า 10 ปี

☐ 10 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับการประเมินของท่าน
โดยพิจารณาตามเกณฑ์แต่ละระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการดำเนินงานตามรายการ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการดำเนินงานตามรายการ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการดำเนินงานตามรายการ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการดำเนินงานตามรายการ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการดำเนินงานตามรายการ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	ปัจจัยด้านการบริหารของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ด้านภาวะผู้นำ					
1	ผู้บริหารมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา					
2	ผู้บริหารมีการนิเทศ กำกับดูแลติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง					
3	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
4	ผู้บริหารมีความสามารถในการทำงานเป็นทีม และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี					
5	ผู้บริหารใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน					
6	ผู้บริหารสามารถจูงใจให้ผู้ร่วมงานทำงานเพื่อองค์กร และมุ่งสู่นาคตัวร่วมกัน					
7	ผู้บริหารมีความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานและบุคคลภายนอก					
8	ผู้บริหารเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี					
	ด้านการติดต่อสื่อสาร					
9	ผู้บริหารมีความสามารถในการพูดและสื่อความหมาย ทำให้งานง่ายในการปฏิบัติ					
10	ผู้บริหารติดต่อสื่อสารกับบุคลากรในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษรและวาจา					
11	ผู้บริหารร่วมประชุม แก้ไขปรับปรุงงานของสถานศึกษากับบุคลากรในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ					
12	ผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์ดี ทำให้ทุกงานราบรื่นและบรรลุผลได้					
13	ผู้บริหารใช้เทคนิคและสื่อหลาย ๆ ทาง เพื่อให้บุคลากร ได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างครบถ้วน					

ข้อที่	ปัจจัยด้านการบริหารของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
14	สถานศึกษาจัดทำรายงานเพื่อเผยแพร่ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง					
	ด้านการทำงานเป็นทีม					
15	ผู้บริหารสร้างความเชื่อถือและจงใจในทีมงาน					
16	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหา					
17	ผู้บริหารมีการพัฒนาศักยภาพและความสามารถของทีมงานอย่างต่อเนื่อง					
18	ผู้บริหารเสริมสร้างความกระตือรือร้นให้ทีมงาน					
19	ผู้บริหารสร้างบรรยากาศของความไว้วางใจให้กับสมาชิกทีมงาน					
20	ผู้บริหารมอบหมายและมอบอำนาจให้สมาชิกทำงานของตนเองให้สำเร็จ					
21	ผู้บริหารให้เกียรติ ยกย่อง ชมเชย เพื่อนร่วมงานในโอกาสที่เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ					
	ด้านการจูงใจ					
22	ผู้บริหารสร้างจุดมุ่งหมายในการทำงานที่สามารถนำไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม					
23	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น รับฟังข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญในส่วนบุคคล					
24	ผู้บริหารให้ความสนใจบุคลากรเป็นรายบุคคล					
25	ผู้บริหารจัดให้มีระบบสวัสดิการ สร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร					
26	ผู้บริหารจัดระบบงานที่ดีเพื่อไม่ให้เกิดความสับสนในการทำงาน					

ข้อที่	ปัจจัยด้านการบริหารของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
27	ผู้บริหารมอบหมายงานตามความรู้ ความสามารถ ของบุคลากร					
28	ผู้บริหารสร้างบรรยากาศที่เอื้อและส่งเสริมการทำงาน					
29	ผู้บริหารได้จัดเตรียมความพร้อมในเครื่องมืออุปกรณ์ ต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน					
	ด้านโครงสร้างองค์กร					
30	ผู้บริหารจัดโครงสร้างองค์กรที่มีความยืดหยุ่น มีการ กระจายอำนาจในการตัดสินใจ					
31	ผู้บริหารจัดการบริหารงานที่ชัดเจน ง่ายต่อการปฏิบัติ					
32	ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการประสานงานอย่างทั่วถึง ระหว่างฝ่าย/กลุ่มต่าง ๆ ในโรงเรียน					
33	ผู้บริหารจัดบุคลากรสอดคล้องกับความรู้ ความสามารถ					
34	ผู้บริหารจัดกระบวนการดำเนินงานเชิงบูรณาการเพื่อ การใช้ทรัพยากรร่วมกัน					
	ด้านการมีส่วนร่วม					
35	ผู้บริหารสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากร ผู้เกี่ยวข้องด้วยวิธีการที่หลากหลาย					
36	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากร ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมรับผลประโยชน์					
37	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรตัดสินใจได้อย่างอิสระ					
38	ผู้บริหารใช้เทคนิคการตัดสินใจโดยกระบวนการกลุ่ม					
39	ผู้บริหารสร้างความไว้วางใจให้บุคลากรแก้ปัญหาด้วย ตนเองโดยมีผู้บริหารคอยให้ความช่วยเหลือ					
40	ผู้บริหารให้เกียรติ ยกย่อง ชมเชยเพื่อให้เกิดความ ภาคภูมิใจในความสำเร็จของผลงาน					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับการประเมินของท่าน
โดยพิจารณาตามเกณฑ์แต่ละระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามรายการ
อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามรายการ
อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามรายการ
อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามรายการ
อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามรายการ
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
1	สถานศึกษามีการวิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการใช้					
2	สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและตัวบ่งชี้ที่สะท้อน อัตลักษณ์ มาตรการส่งเสริมของสถานศึกษา และมีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ผู้เรียน และชุมชน					
3	สถานศึกษากำหนดค่าเป้าหมายแต่ละความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้					

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
4	สถานศึกษาประกาศค่าเป้าหมายแต่ละมาตรฐานและ ตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาให้กลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก รับทราบ					
5	ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการ สถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมใน การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
	ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา					
6	ศึกษาวิเคราะห์ภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น ของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบโดยใช้ข้อมูลตาม สภาพจริง					
7	กำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจและเป้าหมายด้านต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพ ความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยทุกฝ่าย มีส่วนร่วม					
8	กำหนดวิธีการดำเนินงานกิจกรรมโครงการที่ สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการการวิจัยหรือผลการวิจัยหรือข้อมูล ที่อ้างอิงได้ให้ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตร					
9	สถานศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้การส่งเสริมการเรียนรู้วัดและ ประเมินผลการพัฒนาบุคลากรและการบริหารจัดการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานที่กำหนดไว้					
10	จัดทำแผนแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา					

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
11	กำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนให้บุคลากรของสถานศึกษาและผู้เรียนร่วมรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ					
ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ						
12	สถานศึกษาจัดโครงสร้างระบบการบริหารของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา					
13	สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบและจัดระบบสารสนเทศ					
14	สถานศึกษาจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ครอบคลุมเป็นปัจจุบัน					
15	สถานศึกษานำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาและการพัฒนาการเรียนการสอน					
16	สถานศึกษาจัดระบบสารสนเทศสะดวกต่อการเข้าถึงและให้บริการมีการเชื่อมโยงเครือข่ายกับหน่วยงานต้นสังกัด					
ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา						
17	สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบสำหรับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา					
18	สถานศึกษานำแผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปีสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรมโครงการที่กำหนดไว้					
19	ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่ได้กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด					

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
20	สถานศึกษามีการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนอย่างต่อเนื่อง					
21	สถานศึกษามีการรายงานผลการดำเนินงานเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ					
ด้านจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา						
22	สถานศึกษามีการวางแผนติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา					
23	สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา					
24	สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
25	สถานศึกษามีการรายงานและนำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา					
26	สถานศึกษามีการเตรียมการและให้ความร่วมมือในการติดตามตรวจสอบคุณภาพจากหน่วยงานต้นสังกัด					
ด้านจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา						
27	สถานศึกษามีการเตรียมความพร้อมของบุคลากรทุกคนในการประเมินคุณภาพภายใน					
28	กำหนดคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในอย่างน้อย 3 คน ที่ ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่หน่วยงานต้นสังกัดขึ้นทะเบียนไว้อย่างน้อย 1 คน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง					

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
29	สถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษากำหนด					
30	สถานศึกษาใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสมในการประเมินคุณภาพภายใน					
31	สถานศึกษามีการรายงานผลการประเมินให้หน่วยงานต้นสังกัด ผู้เกี่ยวข้อง และสาธารณชนทราบ					
	ด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพ					
32	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการการจัดทำรายงานประเมินผลคุณภาพภายใน					
33	สถานศึกษาสรุปและจัดรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการการศึกษาตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด					
34	สถานศึกษานำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหรือคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ					
35	สถานศึกษาได้เผยแพร่รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อต้นสังกัด					
36	สถานศึกษาได้เผยแพร่รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อสาธารณชน					
	ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
37	สถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง					
38	สถานศึกษามีการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในให้มีประสิทธิภาพ					

ข้อที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
39	สถานศึกษานำผลการประเมินภายในไปใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในปีการศึกษาต่อไป					
40	สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงผลการวิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาปรับปรุง พร้อมทั้งหาแนวทางแก้ไขปัญหาย่างต่อเนื่อง					
41	สถานศึกษามีการเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนา					

ภาคผนวก ค ตารางวิเคราะห์ค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญ

ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40

แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารของสถานศึกษา

ข้อ ที่	ปัจจัยด้านการบริหาร	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			คะแนน เฉลี่ย	แปลผล
		1	2	3		
	ด้านภาวะผู้นำ					
1	ผู้บริหารมีความรู้ ความสามารถ และทักษะ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการ ประกันคุณภาพการศึกษา	+1	0	+1	0.6	ใช้ได้
2	ผู้บริหารมีการนิเทศ กำกับดูแลติดตาม และ ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและ ต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ และความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	ผู้บริหารมีความสามารถในการทำงานเป็น ทีม และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5	ผู้บริหารใช้หลักธรรมาภิบาลในการ บริหารงาน	+1	0	+1	0.6	ใช้ได้
6	ผู้บริหารสามารถจูงใจให้ผู้ร่วมงานทำงาน เพื่อองค์กรและมุ่งสู่นาคตร่วมกัน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
7	ผู้บริหารมีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร กับหน่วยงานและบุคคลภายนอก	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
8	ผู้บริหารเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมและปฏิบัติ ตนเป็นแบบอย่างที่ดี	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ข้อ ที่	ปัจจัยด้านการบริหาร	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			คะแนน เฉลี่ย	แปลผล
		1	2	3		
	ด้านการติดต่อสื่อสาร					
9	ผู้บริหารมีความสามารถในการพูดและสื่อความหมายทำให้าง่ายในการปฏิบัติ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
10	ผู้บริหารติดต่อสื่อสารกับบุคลากรในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษรและวาจา	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
11	ผู้บริหารร่วมประชุม แก้ไขปรับปรุงงานของสถานศึกษากับบุคลากรในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
12	ผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์ดี ทำให้ทุกงานราบรื่นและบรรลุผลได้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
13	ผู้บริหารใช้เทคนิคและสื่อหลาย ๆ ทางเพื่อให้บุคลากร ได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างครบถ้วน	+1	0	+1	0.6	ใช้ได้
14	สถานศึกษาจัดทำรายงานเพื่อเผยแพร่ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	ด้านการทำงานเป็นทีม					
15	ผู้บริหารสร้างความเชื่อถือและจงใจในทีมงาน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
16	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหา	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
17	ผู้บริหารมีการพัฒนาศักยภาพและความสามารถของทีมงานอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
18	ผู้บริหารเสริมสร้างความกระตือรือร้นให้ทีมงาน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ข้อ ที่	ปัจจัยด้านการบริหาร	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			คะแนน เฉลี่ย	แปลผล
		1	2	3		
19	ผู้บริหารสร้างบรรยากาศของความไว้วางใจให้กับสมาชิกทีมงาน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
20	ผู้บริหารมอบหมายและมอบอำนาจให้สมาชิกทำงานของตนเองให้สำเร็จ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
21	ผู้บริหารให้เกียรติ ยกย่อง ชมเชย เพื่อนร่วมงานในโอกาสที่เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
ด้านการจูงใจ						
22	ผู้บริหารสร้างจุดมุ่งหมายในการทำงานที่สามารถนำไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
23	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น รับฟัง ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญในส่วนบุคคล	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
24	ผู้บริหารให้ความสนใจบุคลากรเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
25	ผู้บริหารจัดให้มีระบบสวัสดิการ สร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
26	ผู้บริหารจัดระบบงานที่ดีเพื่อไม่ให้เกิดความสับสนในการทำงาน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
27	ผู้บริหารมอบหมายงานตามความรู้ความสามารถของบุคลากร	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
28	ผู้บริหารสร้างบรรยากาศที่เอื้อและส่งเสริมการทำงาน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
29	ผู้บริหารได้จัดเตรียมความพร้อมในเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
ด้านโครงสร้างองค์กร						
30	ผู้บริหารจัดโครงสร้างองค์กรที่มีความยืดหยุ่น	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ข้อ ที่	ปัจจัยด้านการบริหาร	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			คะแนน เฉลี่ย	แปลผล
		1	2	3		
	มีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจ					
31	ผู้บริหารจัดการบริหารงานที่ชัดเจน ง่ายต่อการปฏิบัติ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
32	ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการประสานงานอย่างทั่วถึงระหว่างฝ่าย/กลุ่มต่าง ๆ ในโรงเรียน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
33	ผู้บริหารจัดบุคลากรสอดคล้องกับความรู้ความสามารถ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
34	ผู้บริหารจัดกระบวนการดำเนินงานเชิงบูรณาการเพื่อการใช้ทรัพยากรร่วมกัน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	ด้านการมีส่วนร่วม					
35	ผู้บริหารสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากรผู้เกี่ยวข้องด้วยวิธีการที่หลากหลาย	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
36	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากร ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมรับผลประโยชน์	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
37	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรตัดสินใจได้อย่างอิสระ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
38	ผู้บริหารใช้เทคนิคการตัดสินใจโดยกระบวนการกลุ่ม	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
39	ผู้บริหารสร้างความไว้วางใจให้บุคลากรแก้ปัญหาด้วยตนเองโดยมีผู้บริหารคอยให้ความช่วยเหลือ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
40	ผู้บริหารให้เกียรติ ยกย่อง ชมเชยเพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในความสำเร็จของผลงาน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

แบบสอบถามเกี่ยวกับผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ข้อ ที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			คะแนน เฉลี่ย	แปลผล
		1	2	3		
	ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา					
1	สถานศึกษามีการวิเคราะห์มาตรฐานและตัว บ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการใช้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาและตัวบ่งชี้ที่สะท้อน อัตลักษณ์ มาตรฐานการส่งเสริมของสถานศึกษา และมี ความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ผู้เรียน และชุมชน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	สถานศึกษากำหนดค่าเป้าหมายแต่ละ ความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	สถานศึกษาประกาศค่าเป้าหมายแต่ละ มาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษาให้กลุ่ม ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกทราบ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5	ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการ สถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วน ร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
6	ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ จำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบโดยใช้ ข้อมูลตามสภาพจริง	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ข้อ ที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			คะแนน เฉลี่ย	แปลผล
		1	2	3		
7	กำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจและเป้าหมายด้าน ต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อน คุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็น รูปธรรม โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
8	กำหนดวิธีการดำเนินงานกิจกรรมโครงการที่ สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาโดยใช้กระบวนการวิจัยหรือ ผลการวิจัยหรือข้อมูลที่ยั่งยืนได้ให้ ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตร	+1	0	+1	0.6	ใช้ได้
9	สถานศึกษากำหนดประเด็นการรับรู้ กระบวนการเรียนรู้การส่งเสริมการเรียนรู้วัด และประเมินผลการพัฒนาบุคลากรและการ บริหารจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตาม มาตรฐานที่กำหนดไว้	+1	0	+1	0.6	ใช้ได้
10	จัดทำแผนแผนปฏิบัติการประจำปี สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
11	กำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนให้ บุคลากรของสถานศึกษาและผู้เรียนร่วม รับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ						
12	สถานศึกษาจัดโครงสร้างระบบการบริหาร ของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพในสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ข้อ ที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			คะแนน เฉลี่ย	แปลผล
		1	2	3		
13	สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบและจัดระบบ สารสนเทศ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
14	สถานศึกษาจัดระบบสารสนเทศให้เป็น หมวดหมู่ ครอบคลุมเป็นปัจจุบัน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
15	สถานศึกษานำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการ บริหารจัดการศึกษาและการพัฒนาการเรียน การสอน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
16	สถานศึกษาจัดระบบสารสนเทศสะดวกต่อ การเข้าถึงและให้บริการมีการเชื่อมโยง เครือข่ายกับหน่วยงานต้นสังกัด	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัด การศึกษาของสถานศึกษา						
17	สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบสำหรับการ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
18	สถานศึกษานำแผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละ ปีสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและ กิจกรรมโครงการที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
19	ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติ ตามบทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบ ตามที่ได้กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและเกิด ประโยชน์สูงสุด	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
20	สถานศึกษามีการกำกับติดตามการ ดำเนินงานตามแผนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
21	สถานศึกษามีการรายงานผลการดำเนินงาน เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ข้อ ที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			คะแนน เฉลี่ย	แปลผล
		1	2	3		
	ด้านจัดให้มีการติดตามตรวจสอบ คุณภาพการศึกษา					
22	สถานศึกษามีการวางแผนติดตามตรวจสอบ คุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
23	สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการ ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับ สถานศึกษา	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
24	สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาทั้งระดับบุคคลและระดับ สถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
25	สถานศึกษามีการรายงานและนำผลการ ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
26	สถานศึกษามีการเตรียมการและให้ความ ร่วมมือในการติดตามตรวจสอบคุณภาพจาก หน่วยงานต้นสังกัด	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
	ด้านจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
27	สถานศึกษามีการเตรียมความพร้อมของ บุคลากรทุกคนในการประเมินคุณภาพ ภายใน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
28	กำหนดคณะกรรมการประเมินคุณภาพ ภายในอย่างน้อย 3 คน ที่ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่หน่วยงานต้นสังกัด ขึ้นทะเบียนไว้อย่างน้อย 1 คน เข้ามามีส่วน ร่วมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายใน สถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	+1	0	+1	0.6	ใช้ได้

ข้อ ที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			คะแนน เฉลี่ย	แปลผล
		1	2	3		
29	สถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษากำหนด	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
30	สถานศึกษาใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสมในการประเมินคุณภาพภายใน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
31	สถานศึกษามีการรายงานผลการประเมินให้หน่วยงานต้นสังกัด ผู้เกี่ยวข้อง และสาธารณชนทราบ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
ด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพ						
32	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการการจัดทำรายงานประเมินผลคุณภาพภายใน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
33	สถานศึกษาสรุปและจัดรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารการจัดการศึกษาตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
34	สถานศึกษานำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหรือคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
35	สถานศึกษาได้เผยแพร่รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อต้นสังกัด	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
36	สถานศึกษาได้เผยแพร่รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อสาธารณชน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ข้อ ที่	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			คะแนน เฉลี่ย	แปลผล
		1	2	3		
	ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
37	สถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการ จัดระบบการประกันคุณภาพภายในอย่าง ต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
38	สถานศึกษามีการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในให้มีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
39	สถานศึกษานำผลการประเมินภายในไปใช้ เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปีในปีการศึกษาต่อไป	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
40	สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงผลการ วิเคราะห์ จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาปรับปรุง พร้อมทั้งหาแนวทาง แก้ไขปัญหาอย่าง ต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
41	สถานศึกษามีการเผยแพร่ผลการพัฒนา คุณภาพการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการพัฒนา	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	ยุพาพัฒน์ เหมลา
วัน เดือน ปี เกิด	29 เมษายน 2521
ที่อยู่ปัจจุบัน	13 หมู่ 1 ตำบลหนองไขว่ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ 67110
ที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนน้ำหนาววิทยาคม อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์ 67260
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2544 ค.บ. สังคมศึกษา สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม

